

1201.

Na osnovu člana 243 stav 11 Zakona o tržištu kapitala („Službeni list Crne Gore“, br. 16/2026), Komisija za tržište kapitala, na 171. sjednici održanoj 20. februara 2026. godine, donosi

P R A V I L A O UPRAVLJANJU RIZICIMA I ADEKVATNOSTI KAPITALA INVESTICIONIH DRUŠTAVA

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim pravilima bliže se propisuju sadržaj politika i postupaka iz člana 243 Zakona o tržištu kapitala („Službeni list Crne Gore“, br. 14/26), zahtjevi u vezi sa upravljanjem rizicima, i to: kapitalni zahtjevi za rizik društva, kapitalni zahtjevi za rizik klijenata, kapitalni zahtjevi za tržišni rizik, zahtjevi kojima se ograničava koncentracijski rizik, likvidnosni zahtjevi, i izvještajni zahtjevi u vezi sa navedenim zahtjevima, sastav regulatornog kapitala, način izračuna K-faktora, i odbitne stavke za izračun opštih fiksnih troškova.

Definicije

Član 2

(1) Izrazi upotrijebljeni u ovim Pravilima imaju sljedeće značenje:

- 1) **Zakon** je Zakon o tržištu kapitala;
- 2) **Komisija** je Komisija za tržište kapitala;
- 3) **konsolidovana osnova** znači na osnovu konsolidovanog položaja;
- 4) **finansijski holding** je društvo koje ispunjava sve sljedeće uslove:
 - a) finansijska je institucija;
 - b) nije mješoviti finansijski holding;
 - c) ima najmanje jedno zavisno društvo koje je institucija;
 - d) više od 50 % bilo kojeg od sljedećih pokazatelja može se trajno pripisati zavisnim društvima koja su institucije ili finansijske institucije i poslovima koje samo društvo obavlja, a koji se ne odnose na sticanje udjela ili vlasništvo udjela u zavisnim društvima kada su ti poslovi iste naravi kao i poslovi koje obavljaju institucije ili finansijske institucije:
 - kapital društva na osnovu njegovog konsolidovanog položaja;
 - imovina društva na osnovu njegovog konsolidovanog položaja;
 - prihodi društva na osnovu njegovog konsolidovanog položaja;
 - zaposlenici društva na osnovu njegovog konsolidovanog položaja;
 - drugi pokazatelji koje nadležni organ smatra relevantnim.
- 5) **subjekt finansijskog sektora** je:
 - a) institucija;
 - b) finansijska institucija;
 - c) društvo za osiguranje;
 - d) društvo za osiguranje iz treće zemlje;
 - e) društvo za reosiguranje;
 - f) društvo za reosiguranje iz treće zemlje;
 - g) osiguravajući holding;
 - h) društvo iz treće zemlje čija je osnovna djelatnost uporediva sa bilo kojim subjektom navedenim u podtač. od a do g ove tačke;
- 6) **grupa povezanih klijenata** je:
 - a) dvoje ili više fizičkih ili pravnih lica koja, ako se ne dokaže drugačije, predstavljaju jedan rizik jer jedno od njih, posredno ili neposredno, ima kontrolu nad drugim licem ili drugim licima;
 - b) dvoje ili više fizičkih ili pravnih lica između kojih ne postoji odnos kontrole opisan u podtački a ove tačke, a za koje se smatra da predstavljaju jedan rizik jer su tako međusobno povezana da, ako bi za jedno od tih lica nastali finansijski problemi, posebno teškoće povezane s finansiranjem ili otplatom, druga lica ili sva ostala lica vjerovatno bi se i sama suočila s poteškoćama povezanim s finansiranjem ili otplatom;
- 7) **investiciono savjetovanje kontinuiranog karaktera** je uzastopno pružanje usluga investicionog savjetovanja kao i kontinuirana ili periodična procjena i nadzor ili preispitivanje portfelja finansijskih instrumenata klijenta, uključujući ulaganja koja klijent preuzima na osnovu ugovornog odnosa;
- 8) **faktor K** označava kapitalne zahtjeve za rizike koje investiciono društvo predstavlja za klijente, tržišta i za sebe samog;
- 9) **imovina pod upravljanjem** ili „**AUM**“ je vrijednost imovine kojom investiciono društvo upravlja za svoje klijente kako u okviru diskrecionog upravljanja portfeljem tako i u okviru nediskrecijskih aranžmana koji čine investiciono savjetovanje kontinuiranog karaktera;
- 10) **novčana sredstva klijenta koja se drže** ili „**CMH**“ je iznos novčanih sredstava klijenta koji investiciono društvo drži, uzimajući u obzir pravne aranžmane u vezi s odvajanjem imovine i bez obzira na nacionalne računovodstvene propise koji se primjenjuju na novčana sredstva klijenta koja investiciono društvo drži;
- 11) **imovina koja se čuva i administrira** ili „**ASA**“ je vrijednost imovine koju investiciono društvo čuva i administrira za klijente, bez obzira na to nalazi li se imovina u bilansima investicionog društva ili na računima trećih strana;
- 12) **obrađeni nalozi klijenta** ili „**COH**“ je vrijednost naloga koje investiciono društvo obrađuje za klijente, od zaprimanja i prijenosa naloga klijenta do izvršenja naloga za račun klijenata;
- 13) **koncentracijski rizik** ili „**CON**“ su izloženosti u knjizi trgovanja investicionog društva prema klijentu ili grupi povezanih klijenata čija vrijednost prekoračuje ograničenja iz ovih Pravila;
- 14) **pružena marža poravnanja** ili „**CMG**“ je iznos ukupne marže koju zahtjeva član sistema poravnavanja ili kvalifikovana centralna druga ugovorna strana, ako je za izvršenje i namiru transakcija investicionog društva koje trguje za sopstveni račun odgovoran član sistema poravnavanja ili kvalifikovana centralna druga ugovorna strana;
- 15) **dnevni promet trgovanja** ili „**DTF**“ je dnevna vrijednost transakcija koje investiciono društvo zaključuje trgovanjem za sopstveni račun ili izvršenjem naloga u svoje ime i za račun klijenata, isključujući vrijednost naloga koje investiciono društvo obrađuje za klijente putem zaprimanja i prijenosa naloga klijenata i putem izvršenja naloga u ime klijenata koji su već uzeti u obzir u obrađenim nalogima klijenta;
- 16) **rizik neto pozicija** ili „**NPR**“ je vrijednost transakcija evidentirana u knjizi trgovanja investicionog društva;

- 17) **nastanak statusa neispunjavanja obaveza druge ugovorne strane u trgovanju** ili „TCD“ su izloženosti u knjizi trgovanja investicionog društva u instrumentima i transakcijama zbog kojih nastaje rizik nastanka statusa neispunjavanja obaveza druge ugovorne strane u trgovanju;
 - 18) **sadašnja tržišna vrijednost** ili „CMV“ je neto tržišna vrijednost portfelja strana transakcija ili strana hartija od vrijednosti koje su podložne netiranju u skladu s ovim Pravilima, pri čemu se za potrebe izračuna CMV-a uzimaju pozitivne i negativne tržišne vrijednosti;
 - 19) **transakcija s dugim rokom namire je** transakcija u kojoj se jedna ugovorna strana obavezuje isporučiti hartiju od vrijednosti, robu ili stranu valutu u zamjenu za novčana sredstva, druge finansijske instrumente ili robu, ili obratno, na datum namire ili isporuke koji je određen u ugovoru, a kasniji je od tržišnog standarda za tu određenu vrstu transakcije, ili pet radnih dana nakon datuma ugovaranja transakcije, zavisno od toga koji je datum raniji;
 - 20) **učešće** znači prava u kapitalu drugih društava, bez obzira na to da li su materijalizovana u obliku hartija od vrijednosti ili ne, koja su stečena radi uspostavljanja trajne povezanosti sa tim društvima i doprinosa poslovanju društva koje ima ta prava. Smatra se da učešće postoji kada udio u kapitalu drugog društva prelazi procenat koji utvrdi država članica, a koji ne može biti viši od 20%, kao i u slučaju neposrednog ili posrednog vlasništva nad 20% ili više glasačkih prava ili kapitala tog društva;
 - 21) **dobit** ima isto značenje utvrđeno u skladu sa primjenjivim računovodstvenim okvirom;
 - 22) **kvalifikovana centralna druga ugovorna strana** znači kvalifikovana centralna druga ugovorna strana kako je definisana u članu 4 stav 1 tačka 88 Regulative (EU) br. 575/2013;
 - 23) **ukupni bruto prihod** je godišnji prihod od poslovanja investicionog društva ostvaren u vezi s investicionim uslugama i aktivnostima koje je investiciono društvo ovlašćeno obavljati, uključujući prihod od kamata, akcija i drugih hartija od vrijednosti s fiksnim ili promjenjivim prinosom, od provizije i naknada, dobitaka i gubitaka koje investiciono društvo ostvari od svoje imovine kojom trguje, od imovine koju drži po fer vrijednosti ili od aktivnosti zaštite od rizika, ali isključujući svaki prihod koji nije povezan s obavljenim investicionim uslugama i aktivnostima;
 - 24) **knjiga trgovanja označava** sve pozicije u finansijskim instrumentima i robi koje investiciono društvo ima, bilo s namjerom trgovanja ili da bi se zaštitile pozicije s namjerom trgovanja;
 - 25) **pozicije s namjerom trgovanja** su:
 - a) vlasničke pozicije i pozicije koje proizlaze iz servisiranja klijenata i održavanja tržišta;
 - b) pozicije koje se namjeravaju ponovno prodati u kratkom roku;
 - c) pozicije s namjerom ostvarivanja stvarnih ili očekivanih kratkoročnih razlika u prodajnoj i kupovnoj cijeni ili od drugih promjena cijena ili kamatnih stopa;
 - 26) **matično investiciono društvo iz Unije** je investiciono društvo u državi članici koje je dio grupe investicionog društva i koje ima investiciono društvo ili finansijsku instituciju kao zavisno društvo ili koje ima učešće u takvom investicionom društvu ili finansijskoj instituciji i koje samo nije zavisno društvo nekog drugog investicionog društva koje je dobilo odobrenje za rad u bilo kojoj državi članici ili investicionog holdinga ili mješovitog finansijskog holdinga koji je osnovan u bilo kojoj državi članici;
 - 27) **matični investicioni holding iz Unije** je investicioni holding u državi članici koji je dio grupe investicionog društva i koji nije zavisno društvo investicionog društva koje je odobrenje za rad dobilo u bilo kojoj državi članici ili drugog investicionog holdinga u bilo kojoj državi članici;
 - 28) **matični mješoviti finansijski holding iz Unije** je matično društvo grupe investicionog društva koje je mješoviti finansijski holding;
 - 29) **usklađenost s kriterijumom kapitala grupe** znači usklađenost matičnog društva u grupi investicionog društva sa zahtjevima iz člana 8 Regulative (EU) 2019/2033;
 - 30) **nadzorni organ grupe** je nadležni organ odgovoran za nadzor usklađenosti matičnih investicionih društava iz Unije i investicionih društava pod kontrolom matičnih investicionih holdinga iz Unije ili matičnih mješovitih finansijskih holdinga iz Unije s kriterijumom kapitala grupe;
 - 31) **upravlački organ u nadzornoj funkciji** je upravlački organ u ulozi nadziranja i praćenja odluka uprave;
 - 32) **sistemski rizik** je rizik poremećaja u finansijskom sistemu koji bi mogao imati ozbiljne negativne posljedice za finansijski sistem i realnu ekonomiju;
- (2) Ostali pojmovi imaju isto značenje kao u zakonu.

II. POLITIKE I POSTUPCI ZA UPRAVLJANJE RIZICIMA

Član 3

- (1) Investiciono društvo dužno je da uspostavi sistem upravljanja rizicima srazmjerno vrsti, obimu i složenosti investicionih usluga i aktivnosti koje pruža i obavlja, a najmanje mora uključivati:
- 1) upravljanja rizicima,
 - 2) strategije, politike, postupke i mjere upravljanja rizicima,
 - 3) organizacionu strukturu s definisanim ovlaštenjima i odgovornostima za upravljanje rizicima,
 - 4) proces djelotvoran sistem internih kontrola.
- (2) Investiciono društvo dužno je, srazmjerno složenosti, profilu rizičnosti, obimu poslovanja i toleranciji rizika koje je utvrdila uprava investicionog društva, da uspostavi, primjenjuje i redovno ažurira strategije, politike, procese i sisteme za utvrđivanje, mjerenje, upravljanje i praćenje u pogledu sljedećeg:
- 1) bitnih izvora i efekata rizika za klijente i bilo kakvog značajnog uticaja na regulatorni kapital, u mjeri u kojoj je to primjenjivo s obzirom na odredbe o zaštiti imovine klijenata iz člana 153 Zakona i, ako je primjenjivo, osiguranje od profesionalne odgovornosti;
 - 2) bitnih izvora i efekata rizika za tržište i bilo kakvog značajnog uticaja na regulatorni kapital;
 - 3) bitnih izvora i efekata rizika za investiciono društvo, posebno onih kojima se može smanjiti nivo dostupnog regulatornog kapitala;
 - 4) bitni izvori rizika za investiciono društvo iz tač. 1 do 3 ovog stava uključuju, ako je to relevantno, značajne promjene u knjigovodstvenoj vrijednosti imovine, uključujući sva potraživanja od vezanih zastupnika, propast klijenta ili druge ugovorne strane, pozicije u finansijskim instrumentima, strane valute i robu i obaveze prema penzionim sistemima s utvrđenim naknadama;
 - 5) rizika likvidnosti tokom odgovarajućeg perioda, uključujući dnevno praćenje, kako bi se osiguralo da investiciono društvo održava odgovarajuće nivoe likvidnih sredstava, među ostalim u odnosu na rješavanje pitanja bitnih izvora rizika iz tač. 1 do 3 ovog stava.
- (3) Investiciono društvo dužno je da propiše, primjenjuje i redovno ažurira odgovarajuće, efikasne i sveobuhvatne strategije i politike upravljanja rizicima u svrhu utvrđivanja značajnih rizika povezanih s uslugama i aktivnostima, poslovnim procesima i sistemima investicionog društva i, kad je to moguće, utvrđivanja prihvatljivog stepena rizika.
- (4) Strategije upravljanja rizicima moraju da odražavaju osnovni odnos investicionog društva prema rizicima kojima je ili bi moglo biti izloženo u poslovanju radi sprječavanja nedosljednosti, nejasnoća i neuravnoteženosti pri upravljanju, a najmanje moraju da sadrže:
- 1) ciljeve i opšta načela prepoznavanja, preuzimanja i upravljanja rizicima,
 - 2) načela izvođenja postupka ocjenjivanja potrebnog internog kapitala.
- (5) Politike upravljanja rizicima moraju da omoguće realizaciju strategija upravljanja rizicima, a najmanje moraju da sadrže:
- 1) određivanje sklonosti preuzimanju rizika za pojedine rizike,

- 2) metodologiju utvrđivanja i mjerenja odnosno procjenjivanja rizika kojima je investiciono društvo izloženo ili može biti izloženo u svom poslovanju,
 - 3) postupke za ovladavanje i praćenje rizika,
 - 4) mjere u slučaju odstupanja od primjene usvojenih politika i postupaka,
 - 5) mjere u slučaju kriznih situacija,
 - 6) organizaciona pravila odvijanja procesa upravljanja rizicima, uključujući i njegov opis,
 - 7) pravila rada sistema internih kontrola,
 - 8) pravila sprovođenja postupka ocjenjivanja internog kapitala.
- (6) Investiciono društvo dužno je da na osnovu strategija i politika upravljanja rizicima i utvrđenog prihvatljivog stepena rizika donese efikasne postupke i mjere upravljanja rizicima.
- (7) Investiciono društvo dužno je da uspostavi proces upravljanja rizicima koji uključuje redovno i blagovremeno utvrđivanje, mjerenje, odnosno procjenjivanje, ovladavanje i praćenje rizika, uključujući izvještavanje o rizicima kojima je investiciono društvo izloženo ili bi moglo biti izloženo u svom poslovanju.
- (8) Investiciono društvo dužno je da prati i ocjenjuje primjerenost, sveobuhvatnost i efikasnost donesenih strategija, politika i postupaka upravljanja rizicima kao i primjerenost i efikasnost predviđenih mjera u svrhu otklanjanja mogućih nedostataka u strategijama, politikama i postupcima upravljanja rizicima, uključujući i propuste relevantnih lica.
- (9) Investiciono društvo dužno je da jasno odredi kriterijume za odlučivanje i postupke za ovladavanje rizicima uzimajući u obzir postojeći i željeni profil rizičnosti kao i sklonost ka preuzimanju rizika.

Kontinuirana procjena

Član 4

- (1) Investiciono društvo koje ne ispunjava uslove za malo i nepovezano investiciono društvo mora da ima uspostavljene dobre, efikasne i sveobuhvatne aranžmane, strategije i postupke za kontinuiranu procjenu i održavanje iznosa, vrsta i raspodjele internog kapitala i likvidne imovine koje smatra adekvatnim za pokrivanje prirode i nivoa rizika koje investiciono društvo može da predstavlja za druge i kojima je ono samo izloženo ili bi moglo biti izloženo.
- (2) Investiciono društvo dužno je da na osnovu strategija i politika upravljanja rizicima srazmjerno vrsti, obimu i složenosti poslovanja kao i vrsti i obimu investicionih usluga i aktivnosti koje društvo pruža i obavlja, uspostavi postupak ocjenjivanja internog kapitala koji obuhvata sljedeće:
- 1) utvrđivanje rizika,
 - 2) mjerenje ili procjenu pojedinog rizika i određivanje pripadajućih iznosa internih kapitalnih zahtjeva,
 - 3) određivanje ukupnog internog kapitala,
 - 4) usklađivanje potrebnog regulatornog kapitala i potrebnog internog kapitala.
- (3) Utvrđivanje svih rizika i određivanje njihovog značaja zasniva se na sveobuhvatnoj procjeni rizika kojima je investiciono društvo izloženo ili bi moglo biti izloženo, a koji su svojstveni vrsti, obimu i složenosti investicionih usluga i aktivnosti koje investiciono društvo pruža i obavlja, a postupak utvrđivanja rizika uključuje i procjenu finansijskog stanja investicionog društva i okruženja u kojem posluje kao i da obuhvati buduća kretanja i promjene.
- (4) Investiciono društvo dužno je da pri određivanju potrebnog internog kapitala, uvažavajući raspoloživost internog kapitala, definiše interne ciljeve u uslovima redovnog poslovanja i u uslovima vanrednih okolnosti, kao i da odredi kojom kategorijom kapitala će pokrивati potrebni interni kapital.
- (5) Investiciono društvo dužno je da uskladi potrebni interni kapital i regulatorni kapital i da navede njihove sličnosti i razlike, a ako se postupkom ocjenjivanja internog kapitala utvrdi da je iznos potrebnog internog kapitala manji od minimalnog iznosa regulatornog kapitala iz člana 246 Zakona, investiciono društvo dužno je da održava iznos kapitala veći ili jednak kapitalnim zahtjevima u skladu s odredbama člana 246 Zakona.
- (6) Investiciono društvo dužno je da formalizuje, dokumentuje i redovno provjerava postupak ocjenjivanja internog kapitala koji mora biti sastavni dio sistema upravljanja investicionim društvom i dužno je da najmanje jednom godišnje sprovede ocjenu prikladnosti postupka ocjenjivanja adekvatnosti internog kapitala.
- (7) Investiciono društvo dužno je da postupak ocjenjivanja internog kapitala i njegove raspodjele sprovodi najmanje jednom godišnje, a u slučaju značajnih promjena u toku godine i češće, i da o samom postupku ocjenjivanja internog kapitala obavijesti Komisiju na njen zahtjev.

III. UPRAVLJANJE LIKVIDNOSNIM RIZIKOM INVESTICIONOG DRUŠTVA

Minimalni zahtjevi za upravljanje likvidnosnim rizikom investicionog društva

Član 5

- (1) Uprava investicionog društva dužna je da donese strategiju, politike i ostale interne akte za upravljanje likvidnosnim rizikom koji će biti u skladu s profilom rizičnosti investicionog društva.
- (2) Strategija upravljanja likvidnosnim rizikom obuhvata minimalno ciljeve i osnovna načela preuzimanja rizika likvidnosti i upravljanja rizikom, dok nivo sklonosti za preuzimanje likvidnosnog rizika donosi uprava investicionog društva u sklopu poslovne strategije najmanje jednom godišnje.
- (2) Strategije, politike, postupci i sistemi iz stava 1 ovog člana smatraju se primjerenim ako:
- 1) su srazmjerni složenosti, profilu rizičnosti, obimu poslovanja i definisanoj toleranciji rizika investicionog društva,
 - 2) obezbjeđuju upravljanje likvidnosnim rizikom tokom odgovarajućih vremenskih perioda uključujući i na dnevnom nivou,
 - 3) odražavaju značaj investicionog društva u svakoj državi članici u kojoj posluje,
 - 4) su prilagođeni poslovnim linijama, valutama, filijalama i pravnim subjektima, i
 - 5) uključuju odgovarajuće mehanizme raspodjele troškova likvidnosti, koristi i rizika.
- (3) Politike i drugi interni akti investicionog društva za upravljanje likvidnosnim rizikom moraju minimalno da obuhvate:
- 1) politike i postupke kojima se uređuje uspostavljanje primjerenog i djelotvornog sistema internih kontrola,
 - 2) strukturu imovine kao i pretpostavke o likvidnosti i utrživosti imovine,
 - 3) sistem izvještavanja o likvidnosnom riziku,
 - 4) politike i postupke sa stranim valutama,
 - 5) mjerenje i praćenje neto novčanih tokova uključujući i dnevno upravljanje likvidnošću,
 - 6) prekogranično upravljanje likvidnošću, kao i upravljanje likvidnošću u različitim poslovnim linijama, filijalama i zavisnim društvima,
 - 7) gdje je primjenjivo, upravljanje likvidnošću unutar grupe investicionih društava,
 - 8) diversifikovanost i stabilnost izvora finansiranja, kao i dostupnost tržišta,
 - 9) testiranje otpornosti na stres i analizu različitih scenarija,
 - 10) planove oporavka likvidnosti i
 - 11) planove postupanja i finansiranja investicionog društva u kriznim situacijama.
- (4) U svrhu adekvatnog upravljanja likvidnosnim rizikom, investiciono društvo mora da primjenjuje aktivnu politiku upravljanja imovinom/likvidnim sredstvima što uključuje stalno nadziranje i usklađivanje finansijskih i novčanih tokova, a u cilju prepoznavanja izloženosti likvidnosnom riziku.

Postupak upravljanja likvidnosnim rizikom

Član 6

Postupak upravljanja likvidnosnim rizikom mora da sadrži sljedeće mjere:

- 1) praćenje kretanja imovine i vanbilančnih stavki investicionog društva kao i ostalih relevantnih pretpostavki tako da se osigura njihova primjerenost aktivnostima investicionog društva i tržišnim okolnostima,
- 2) procedure za postupanje uprave i višeg rukovodstva u slučajevima određenih nepovoljnih rezultata testiranja otpornosti na stres,
- 3) razmatranje različitih mogućnosti odnosno instrumenata smanjenja rizika likvidnosti, uključujući sisteme limita i zaštitne slojeve likvidnosti, kako bi investiciono društvo bilo u mogućnosti da izdrži veliki broj različitih stresnih događaja i
- 4) osiguranje diversifikovane strukture finansiranja i pristupa izvorima finansiranja.

Sistem izvještavanja

Član 7

(1) Investiciono društvo dužno je da uspostavi odgovarajući sistem izvještavanja koji će, zavisno od vrste, obima i složenosti poslovanja investicionog društva, biti prihvatljiv za utvrđivanje, mjerenje odnosno procjenjivanje, ovladavanje, praćenje i izvještavanje o likvidnosnom riziku.

(2) Sistem izvještavanja mora da omogući blagovremeno i relevantno informisanje uprave o likvidnosti investicionog društva, praćenje poštovanja donesenih politika i internih akata kao i praćenje pozicije likvidnosti u domaćoj i stranim valutama i praćenje rezultata testiranja otpornosti na stres.

Testiranje otpornosti na stres

Član 8

(1) Investiciono društvo dužno je da u politikama upravljanja rizikom likvidnosti definiše testiranje otpornosti na stres (analize scenarija i analize osjetljivosti) na način da:

- 1) propiše i donese postupke za sprovođenje i analizu različitih testiranja otpornosti na stres, kao i učestalost sprovođenja (najmanje jednom godišnje), uzimajući u obzir scenarije odnosno faktore specifične za investiciono društvo (interne), tržišne scenarije odnosno faktore (vanjske) i kombinovane alternativne scenarije,
 - 2) propiše sprovođenje testiranja likvidnosti zavisno od okolnosti i intenziteta: od uobičajenih (predvidivih ili normalnih) okolnosti do neuobičajenih (ekstremnih) okolnosti,
 - 3) propiše model sprovođenja testiranja za kraći i za duži period stresnih okolnosti,
 - 4) omogući upravi, višem rukovodstvu i, kada je to primjereno, nadzornoj funkciji investicionog društva analizu rezultata testiranja,
 - 5) propiše procedure za postupke koji bi se trebali preduzeti u slučajevima određenih nepovoljnih rezultata testiranja otpornosti na stres,
 - 6) utvrdi raspored testiranja otpornosti na stres prilikom planiranja za iduću kalendarsku godinu kao i da osigura izvještavanje uprave investicionog društva o rezultatima planiranih i realizovanih ispitivanja na godišnjem nivou i
 - 7) predvidi alternativne scenarije za pozicije likvidnosti i instrumente za smanjenje rizika likvidnosti, kao i da najmanje jednom godišnje preispita pretpostavke na kojima se temelje odluke o izvorima finansiranja.
- (2) Rezultati testiranja otpornosti na stres osnova su za preduzimanje korektivnih mjera ili aktivnosti za ublažavanje izloženosti investicionog društva, osiguranje zaštitnih slojeva likvidnosti i prilagođavanje profila likvidnosti investicionog društva njegovoj toleranciji na rizik.
- (3) Investiciono društvo dužno je da koristi rezultate testiranja otpornosti na stres, a naročito alternativne scenarije iz stava 1 tačka 7 ovog člana prilikom prilagođavanja strategije upravljanja likvidnosnim rizikom, donošenju politika, određivanju limita, zauzimanju pozicija likvidnosti kao i pri donošenju efikasnih planova postupanja u kriznim situacijama i planova oporavka likvidnosti.
- (4) Plan oporavka likvidnosti mora da sadrži odgovarajuće strategije i primjerene mjere za sprovođenje i rješavanje mogućih manjkova likvidnosti, uključujući manjkove likvidnosti u odnosu na filijale s poslovnim sjedištem u drugoj državi članici.
- (5) Investiciono društvo dužno je da najmanje jednom godišnje testira planove oporavka likvidnosti i ažurira ih na osnovu rezultata dobijenih testiranjem otpornosti na stres na osnovu stava 1 ovog člana.

IV. KAPITAL

Regulatorni kapital i sastav regulatornog kapitala

Član 9

(1) Investiciona društva moraju imati regulatorni kapital koji se sastoji od zbira njihovog redovnog osnovnog kapitala, dodatnog osnovnog kapitala i dopunskog kapitala i u svakom trenutku moraju da ispunjavaju sve sljedeće uslove:

1)

$$\frac{\text{redovni osnovni kapital}}{D} \geq 56\%$$

2)

$$\frac{\text{redovni osnovni kapital} + \text{dodatni osnovni kapital}}{D} \geq 75\%$$

3)

$$\frac{\text{redovni osnovni kapital} + \text{dodatni osnovni kapital} + \text{dopunski kapital}}{D} \geq 100\%$$

(2) redovni osnovni kapital utvrđuje se u skladu s ovim Pravilima, a sastoji se od stavki redovnog osnovnog kapitala nakon sprovođenja prilagođavanja koje zahtijevaju čl. 14 do 17 ovih Pravila, odbitaka u skladu s članom 18 ovih Pravila kao i izuzeća i alternativa iz člana 54 ovih Pravila;

(3) dodatni osnovni kapital utvrđuje se u skladu s ovim Pravilima, a sastoji se od stavki dodatnog osnovnog kapitala nakon odbitka stavki iz člana 35 ovih Pravila i primjene člana 54 ovih Pravila;

(4) dopunski kapital utvrđuje se u skladu s ovim Pravilima, a sastoji se od stavki dopunskog kapitala nakon odbitaka iz člana 43 ovih Pravila i primjene člana 54 ovih Pravila;

(5) D kako je definisan u članu 57 ovih Pravila.

(6) Odstupajući od stava 1 ovog člana, ulaganja u instrumente regulatornog kapitala subjekta finansijskog sektora u okviru grupe investicionog društva ne odbijaju se za potrebe izračuna regulatornog kapitala bilo kojeg investicionog društva u grupi na pojedinačnoj osnovi, pod uslovom da su ispunjeni sljedeći uslovi:

- 1) nema postojeće ili predviđene značajne, praktične ili pravne prepreke za matično društvo u vezi s promptnim prenosom kapitala ili otplatom obaveza;
- 2) subjekt finansijskog sektora obuhvaćen je postupcima procjene rizika, mjerenja i kontrole koje sprovodi matično društvo;
- 3) nadležni organi koriste se odstupanjem predviđenim članom 8 IFR.

Redovni osnovni kapital i stavke redovnog osnovnog kapitala

Član 10

(1) Stavke redovnog osnovnog kapitala investicionih društava sastoje se od sljedećeg:

- 1) instrumenata kapitala, ako su ispunjeni uslovi iz člana 11 ovih Pravila;
- 2) računa premija na akcije koji se odnose na instrumente iz tačke 1 ovog stava;
- 3) zadržane dobiti;
- 4) akumulirane ostale sveobuhvatne dobiti;
- 5) ostalih rezervi;
- 6) rezervi za opšte bankovne rizike.

(2) Stavke iz tač. od 3 do 6 stav 1 ovog člana priznaju se kao redovni osnovni kapital samo ako su dostupne za neograničenu i trenutnu upotrebu kako bi se pokrili rizici ili gubici čim nastanu.

(3) Za potrebe stava 1 tačka 3 ovog člana samo uz prethodno odobrenje Komisije investiciono društvo može uključiti dobit tekuće godine ostvarenu tokom poslovne godine ili dobit tekuće godine ostvarenu na kraju poslovne godine u redovni osnovni kapital prije nego što investiciono društvo donese formalnu odluku kojom se potvrđuje konačna godišnja dobit ili gubitak investiciona društva.

(4) Komisija će izdati odobrenje iz stava 3 ovog člana ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

- 1) tu je dobit provjerio ovlašćeni revizor;
- 2) investiciono društvo je dokazalo Komisiji da je iznos te dobiti umanjen za sve predvidive troškove ili dividende.

(5) Provjera dobiti tekuće godine ostvarene tokom poslovne godine ili dobiti tekuće godine ostvarene na kraju poslovne godine podrazumijeva da investiciona društva moraju pružiti odgovarajući nivo sigurnosti da je ta dobit procijenjena u skladu s načelima navedenim u primjenjivom računovodstvenom okviru.

(6) Komisija procjenjuje ispunjavaju li izdanja instrumenata kapitala kriterijume navedene u članu 11 ovih Pravila, a investiciona društva raspoređuju izdanja instrumenata kapitala kao instrumente redovnog osnovnog kapitala tek nakon što dobiju odobrenje nadležnih organa.

(7) Izuzetno od stava 6 ovog člana, investiciona društva mogu kao instrumente redovnog osnovnog kapitala rasporediti naknadna izdanja oblika instrumenata redovnog osnovnog kapitala za koje su one već dobila odobrenje, ako su ispunjena oba sljedeća uslova:

- 1) odredbe kojima se uređuju ta naknadna izdanja uglavnom su jednaka onim odredbama kojima se uređuju ona izdanja za koja su investiciona društva već dobila odobrenje;
- 2) investiciona društva su obavijestila Komisiju o tim naknadnim izdanjima dovoljno prije nego što su ti instrumenti raspoređeni kao instrumenti redovnog osnovnog kapitala.

Instrumenti redovnog osnovnog kapitala

Član 11

(1) Instrumenti kapitala ispunjavaju uslove za instrumente redovnog osnovnog kapitala samo ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

- 1) investiciono društvo izdaje instrumente neposredno, uz prethodnu saglasnost vlasnika;
- 2) instrumenti su u potpunosti plaćeni, a sticanje vlasništva nad tim instrumentima ne finansira investiciono društvo neposredno ili posredno;
- 3) instrumenti ispunjavaju sve sljedeće uslove u vezi s njihovim raspoređivanjem:
 - a) ispunjavaju uslove za kapital u smislu računovodstvanih propisa;
 - b) raspoređuju se kao kapital u smislu primjenjivog računovodstvenog okvira;
 - c) raspoređuju se kao kapital u svrhu utvrđivanja bilansne insolventnosti, ako je to primjenjivo u skladu s nacionalnim pravom koje uređuje insolventnost;
- 4) instrumenti su jasno i odvojeno prikazani u bilansima u finansijskim izvještajima investicionog društva;
- 5) instrumenti su bez dospjeća;
- 6) glavnica instrumenata ne smije se smanjiti ili otplatiti, osim u jednom od sljedeća dva slučaja:
 - a) likvidacije investicionog društva;
 - b) diskrecionog otkupa instrumenata ili drugih diskrecijskih načina smanjenja kapitala, ako je investiciono društvo dobilo prethodno odobrenje Komisije u skladu sa članom 51 ovih Pravila;
- 7) odredbe kojima se uređuju instrumenti ne navode izričito ili implicitno da bi se glavnica instrumenata smanjila ili otplatila ili da bi se mogla smanjiti ili otplatiti osim u slučaju likvidacije investicionog društva i investiciono društvo ne daje takve navode na drugi način prije izdavanja instrumenata ili prilikom njihovog izdavanja;
- 8) instrumenti ispunjavaju sljedeće uslove u vezi s raspodjelom:
 - a) ne postoji povlašćeni tretman raspodjele u vezi s redoslijedom isplate raspodjela, uključujući i u odnosu na druge instrumente redovnog osnovnog kapitala, a uslovi koji se primjenjuju u vezi s instrumentima ne daju povlašćena prava za isplatu raspodjela;
 - b) raspodjele se imaocima instrumenata mogu isplatiti samo iz stavki raspoloživih za raspodjelu;
 - c) uslovi koji se primjenjuju u vezi s instrumentima ne uključuju gornju granicu ili drugu vrstu ograničenja maksimalnog nivoa raspodjele,
 - d) nio raspodjele nije određen na osnovu iznosa za koji su instrumenti kupljeni pri izdavanju,
 - e) uslovi koji se primjenjuju u vezi s instrumentima ne uključuju obavezu investicionog društva da isplati raspodjele njihovim imaocima, a investiciono društvo nije ni na koji drugi način podložno takvoj obavezi;
 - f) neisplaćivanje raspodjele ne predstavlja slučaj nastanka statusa neispunjavanja obaveza investicionog društva;
 - g) otkaz raspodjela instituciji ne nameće ograničenja;
- 9) u odnosu na sve instrumente kapitala koje izdaje investiciono društvo, instrumenti apsorbjuju prvi i srazmjerno najveći udio nastalih gubitaka, a svaki instrument apsorbjuje gubitke u istoj mjeri kao i svi drugi instrumenti redovnog osnovnog kapitala;
- 10) instrumenti su podređeni u odnosu na sva druga potraživanja u slučaju insolventnosti ili likvidacije investicionog društva;

- 11) instrumenti svojim vlasnicima daju pravo na potraživanje preostale imovine investicionog društva, koja je u slučaju likvidacije investicionog društva i nakon isplate svih nadređenih potraživanja srazmjerna iznosu takvih izdatih instrumenata i nije fiksna ili podložna gornjoj granici;
 - 12) instrumenti nisu ni osigurani niti pokriveni jamstvom koje poboljšava podređeni status potraživanja od strane bilo kojeg od sljedećih:
 - a) investiciona društva ili njegovih zavisnih društava;
 - b) matičnog društva investicionog društva ili njegovih zavisnih društava;
 - c) matičnog finansijskog holdinga ili njegovih zavisnih društava;
 - d) mješovitog holdinga ili njegovih zavisnih društava;
 - e) mješovitog finansijskog holdinga ili njegovih zavisnih društava;
 - f) bilo kojeg društva koje je usko povezano sa subjektima iz podtač. a do e ove tačke;
 - 13) instrumenti nisu podložni nikakvim ugovornim ili drugim sporazumima kojima se poboljšava podređeni status potraživanja na osnovu instrumenata u slučaju insolventnosti ili likvidacije.
- (2) Uslov iz tačke 10 stav 1 ovoga člana je ispunjen nezavisno od toga što su instrumenti uključeni u dodatni osnovni kapital ili dopunski kapital pod uslovom da su jednako rangirani.
- (3) Za potrebe tačke 2 stav 1 ovog člana samo onaj dio instrumenta kapitala koji je u potpunosti plaćen prihvatljiv je kao instrument redovnog osnovnog kapitala.
- (4) Uslovi iz ovog člana stav 1 tačka 9 su ispunjeni nezavisno od trajnog smanjenju vrijednosti glavnice instrumenata dodatnog osnovnog kapitala ili dopunskog kapitala.
- (5) Uslov iz ovog člana stav 1 tačka 6 je ispunjen nezavisno od smanjenja glavnice instrumenta kapitala u sklopu sanacionog postupka ili zbog smanjenja vrijednosti instrumenata kapitala koje je zahtijevao sanacioni organ odgovoran za instituciju.
- (6) Uslov iz ovog člana stav 1 tačka 7 je ispunjen nezavisno od odredbi kojima se uređuje instrument kapitala i koje izričito ili implicitno navode da bi se glavnica instrumenta smanjila ili da bi se mogla smanjiti u sklopu sanacijskog postupka ili zbog smanjenja vrijednosti instrumenata kapitala koje je zahtijevao sanacioni organ odgovoran za instituciju.
- (7) Uslov iz ovog člana stav 1 tačka 8 podtačka c) ispunjen je nezavisno od toga što instrument predviđa isplatu uvećanog iznosa dividende, ako takva isplata ne dovodi do raspodjele koja bi uzrokovala nesrazmjerno opterećenje regulatornog kapitala..
- (8) Uslov iz ovog člana stav 1 tačka 8 podtačka e smatraju se ispunjenim nezavisno od toga je li zavisno društvo predmet ugovora o prenosu dobiti i gubitka sa svojim matičnim društvom, prema kojem je zavisno društvo obavezno, nakon pripreme svojih godišnjih finansijskih izvještaja, prenijeti svoj godišnji rezultat matičnom društvu, ako su ispunjeni sljedeći uslovi:
- 1) matično društvo posjeduje 90 % ili više glasačkih prava i kapitala zavisnog društva;
 - 2) matično društvo i zavisno društvo nalaze se u istoj državi članici;
 - 3) sporazum je sklopljen u zakonite svrhe oporezivanja;
 - 4) zavisno društvo tokom pripreme svojih godišnjih finansijskih izvještaja ima diskreciono pravo smanjiti iznos raspodjela tako da prije bilo kakvog plaćanja svojem matičnom društvu svu svoju dobit ili njen dio rasporedi u svoje rezerve ili rezerve za opšte bankovne rizike;
 - 5) matično društvo ugovorom je obavezano zavisnom društvu u potpunosti da nadoknadi sve njegove gubitke;
 - 6) na sporazum se primjenjuje rok za obavještenje u skladu s kojim se ugovor može raskinuti samo na kraju računovodstvene godine, s time da taj raskid proizvodi efekte s početkom sljedeće računovodstvene godine, čime se ne mijenja obaveza matičnog društva da zavisnom društvu u potpunosti nadoknadi sve gubitke nastale tokom tekuće računovodstvene godine.
- (9) Ako je Investiciono društvo sklopilo ugovor o prenosu dobiti i gubitka, ono o tome bez odlaganja obavještava Komisiju i šalje fotokopiju ugovora, i ujedno bez odlaganja obavještava Komisiju o bilo kakvim izmjenama ugovora o prenosu dobiti i gubitka i o njegovom raskidanju, dok investiciono društvo ne sklapa više od jednog ugovora o prenosu dobiti i gubitka.
- (10) Za potrebe ovog člana stav 1 tačka 8 podtačka a razlike u raspodjelama odražavaju samo razlike u glasačkim pravima i s tim u vezi, veće raspodjele se primjenjuju samo na instrumente redovnog osnovnog kapitala s manjim glasačkim pravima ili bez glasačkih prava.

Posljedice prestanka ispunjavanja uslova za instrumente redovnog osnovnog kapitala

Član 12

U slučaju da instrument redovnog osnovnog kapitala prestane ispunjavati uslove iz člana 11 ovih Pravila, primjenjuje se sljedeće:

- 1) taj instrument odmah prestaje da ispunjava uslove za instrument redovnog osnovnog kapitala;
- 2) računi premija na akcije koji se odnose na taj instrument odmah prestaju da ispunjavaju uslove za stavke redovnog osnovnog kapitala.

Instrumenti kapitala koje upisuju organi javne vlasti u vanrednim situacijama

Član 13

U vanrednim situacijama Komisija može dopustiti investicionim društvima da uključuju u redovni osnovni kapital instrumente kapitala koji najmanje ispunjavaju uslove iz člana 11 stav 1 tač. 2 do 5 ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

- 1) instrumenti kapitala izdati su nakon 1. januara 2014.;
- 2) Komisija smatra instrumente kapitala državnom pomoći;
- 3) instrumenti kapitala izdati su u sklopu mjera dokapitalizacije u skladu s pravilima o državnoj pomoći koja su u to vrijeme bila na snazi;
- 4) instrumenti kapitala upisani su u cjelosti i u vlasništvu su države ili relevantnog organa javne vlasti ili subjekta u vlasništvu države;
- 5) instrumenti kapitala mogu da apsorbuju gubitke;
- 6) u slučaju likvidacije instrumenti kapitala svojim vlasnicima daju pravo na potraživanje preostale imovine investicionog društva nakon isplate svih nadređenih potraživanja;
- 7) postoje odgovarajući mehanizmi izlaska za državu ili, kada je to primjenjivo, relevantni organ javne vlasti ili subjekt u vlasništvu države;
- 8) Komisija je dala prethodno odobrenje i objavila svoju odluku i obrazloženje te odluke.

Sekuritizovana imovina

Član 14

Investiciono društvo iz bilo kojeg elementa regulatornog kapitala isključuje svako povećanje svog kapitala u skladu s primjenjivim računovodstvenim okvirom koje proizlazi iz sekuritizovane imovine, uključujući sljedeće:

- 1) povećanje povezano s budućim maržnim prihodom na osnovu kojeg investiciono društvo ostvaruje dobitak od prodaje;
- 2) ako je investiciono društvo inicijator sekuritizacije, neto dobitke od kapitalizovanog budućeg prihoda od sekuritizovane imovine koji pružaju kreditno poboljšanje sekuritizacionim pozicijama.

Zaštita novčanih tokova i promjene vrijednosti sopstvenih obaveza

Član 15

- (1) Investicijska društva ne uključuju sljedeće stavke u bilo koji element regulatornog kapitala:
 - 1) rezerve iz fer vrednovanja koje se odnose na dobitke ili gubitke na osnovu zaštite novčanog toka finansijskih instrumenata koji se ne vrednuju po fer vrijednosti, uključujući očekivane novčane tokove;
 - 2) dobitke ili gubitke po obavezama investicijska društva vrednovanim po fer vrijednosti nastale kao rezultat promjena kreditne sposobnosti samog investicijskog društva;
 - 3) dobitke ili gubitke po obavezama iz izvedenica investicijskog društva vrednovanim po fer vrijednosti, nastale kao rezultat promjena kreditnog rizika samog investicijskog društva.
- (2) Za potrebe stava 1 tačka 3 ovog člana investicijska društva ne prebijaju dobitke ili gubitke, nastale vrednovanjem po fer vrijednosti, koji proizlaze iz kreditnog rizika samog investicijskog društva s onima koji proizlaze iz kreditnog rizika njegove druge ugovorne strane.
- (3) Ne dovodeći u pitanje stav 1 tačku 2 ovog člana investicijska društva mogu uključiti iznos dobitaka ili gubitaka po svojim obavezama u regulatorni kapital ako su ispunjeni svi sljedeći uslovi:
 - 1) obaveze su u obliku pokrivenih obveznica;
 - 2) promjene vrijednosti imovine i obaveza investicijskog društva nastaju zbog istih promjena u kreditnoj sposobnosti samog investicijskog društva;
 - 3) između vrijednosti obveznica iz tačke 1 ovog stava i vrijednosti imovine investicijskog društva postoji uska veza;
 - 4) kredite osigurane nekretninama moguće je otkupiti otkupom obveznica kojima se finansiraju krediti osigurani nekretninama na tržišnoj ili nominalnoj vrijednosti.

Dotatna vrijednosna usklađenja i bonitetno vrednovanje

Član 16

- (1) Investicijska društva primjenjuju zahtjeve iz ovoga člana na svu svoju imovinu mjerenu po fer vrijednosti pri izračunu iznosa svog regulatornog kapitala i odbijaju od redovnog osnovnog kapitala iznos svih potrebnih dodatnih vrijednosnih usklađenja.
 - (2) Sve pozicije iz knjige trgovanja i pozicije iz knjige pozicija kojima se ne trguje mjerene po fer vrijednosti podliježu standardima bonitetnog vrednovanja iz ovog člana, a investicijska društva posebno osiguravaju da se bonitetnim vrednovanjem njihovih pozicija iz knjige trgovanja postiže odgovarajući novopouzdanosti u odnosu na dinamičnu prirodu pozicija iz knjige trgovanja i pozicija iz knjige pozicija kojima se ne trguje mjenjenih po fer vrijednosti, zahtjeve za bonitetnu ispravnost kao i način postupanja i svrhu kapitalnih zahtjeva s obzirom na pozicije iz knjige trgovanja i pozicije iz knjige pozicija kojima se ne trguje mjerene po fer vrijednosti.
 - (3) Investicijska društva uspostavljaju i održavaju odgovarajuće sisteme i kontrole koji omogućavaju razumne i pouzdane procijenjene vrijednosti a ti sistemi i kontrole uključuju najmanje sljedeće elemente:
 - 1) dokumentovane politike i postupke za proces vrednovanja, uključujući jasno definisane odgovornosti različitih područja uključenih u određivanje vrednovanja, izvore tržišnih informacija i ocjenu njihove primjerenosti, smjernice za korišćenje interno procijenjenih parametara koji odražavaju pretpostavke investicijskog društva o tome što će tržišni učesnici koristiti pri određivanju cijene pozicije, učestalost nezavisnog vrednovanja, vremenski okvir završnih cijena, postupke za prilagođavanje vrednovanja, verifikacijske postupke *ad hoc* i na kraju mjeseca;
 - 2) linije izvještavanja sektora zaduženog za proces vrednovanja koje su jasne i nezavisne o jedinici za trgovanje, koje isključivo završavaju kod upravljačkog organa.
 - (4) Investicijska društva ponovno vrednuju pozicije iz knjige trgovanja po fer vrijednosti najmanje jedanput dnevno a promjene vrijednosti tih pozicija iskazuju se u računu dobiti i gubitka investicijskog društva.
 - (5) Investicijska društva svoje pozicije iz knjige trgovanja i pozicije iz knjige pozicija kojima se ne trguje mjerene po fer vrijednosti vrednuju po tržišnoj vrijednosti kad god je moguće, među ostalim i pri primjeni odgovarajućeg tretmana kapitala na te pozicije. dok se pri vrednovanju po tržišnoj vrijednosti investicijskog društva upotrebljava razumnija od ponudene i tražene cijene, osim ako investicijsko društvo može završiti trgovanje po srednjoj tržišnoj cijeni.
 - (6) Ako se investicijska društva koriste tim odstupanjem, one svakih šest mjeseci izvještavaju svoje nadležne organe o dotičnim pozicijama i dostavljaju dokaze o tome da mogu završiti trgovanje po srednjoj tržišnoj cijeni.
 - (7) Ako vrednovanje po tržišnoj vrijednosti nije moguće, investicijska društva konzervativno vrednuju po modelu svoje pozicije i portfelje, među ostalim i onda kad izračunavaju kapitalne zahtjeve za pozicije iz knjige trgovanja i pozicije mjerene po fer vrijednosti iz knjige pozicija kojima se ne trguje.
 - (8) Pri primjeni vrednovanja po modelu, investicijska društva moraju ispunjavati sljedeće zahtjeve:
 - 1) više rukovodstvo upoznato je s elementima knjige trgovanja ili s drugim pozicijama po fer vrijednosti za koje se primjenjuje vrednovanje po modelu i razumije značenje neizvjesnosti koja na taj način nastaje pri izvještavanju o riziku/efektu poslovanja;
 - 2) investicijska društva usklađuju ulazne tržišne parametre s tržišnim cijenama ako je to moguće i učestalo procjenjuju primjerenost ulaznih tržišnih parametara za određenu poziciju koja se vrednuje, kao i parametre modela;
 - 3) ako su dostupne, investicijska društva upotrebljavaju metodologije vrednovanja koje predstavljaju prihvaćenu tržištu praksu za pojedine finansijske instrumente ili robu;
 - 4) ako investicijsko društvo samo razvije model, on se mora zasnovati na primjerenim pretpostavkama koje su procijenili i ispitali odgovarajući kvalifikovani subjekti koji nisu učestvovali u razvoju modela;
 - 5) investicijska društva su dužna imati formalne postupke za kontrolu promjene i imati sigurnu kopiju modela te je povremeno upotrebljavati za provjeru vrednovanja;
 - 6) investicijska društva pri upravljanju rizikom moraju biti svjesne slabosti modela koje upotrebljavaju i znati kako ih na najbolji način uzeti u obzir kod rezultata vrednovanja; i
 - 7) modeli investicijskog društva podliježu redovnim ocjenama s ciljem utvrđivanja tačnosti njihovog djelovanja, pri čemu te ocjene uključuju procjenu kontinuirane primjerenosti pretpostavki, analizu dobitaka i gubitaka u odnosu na faktore rizika i poređenje završnih vrijednosti s rezultatima modela.
- Za potrebe stava 8 tačka 4 ovog člana model mora biti razvijen ili odobren nezavisno o organizacionim jedinicama za trgovanje i mora biti nezavisno testiran, uključujući validaciju matematičkih izračuna, pretpostavki i programskog sprovođenja.
- (9) Uz dnevno vrednovanje po tržišnoj vrijednosti ili vrednovanje po modelu, investicijska društva su dužna da sprovedu nezavisnu provjeru cijena, a provjeru tržišnih cijena i ulaznih parametara za model sprovodi lice ili jedinica koja je nezavisna od lica ili jedinica koje ostvaruju koristi od knjige trgovanja, najmanje jednom mjesečno ili češće, zavisno od prirode tržišne ili trgovačke aktivnosti a ako nezavisni izvori formiranja cijena nisu dostupni ili su subjektivni, može postojati potreba za primjenom razumnog postupanja, kao što je prilagođavanje vrednovanja.
 - (10) Investicijska društva uspostavljaju i održavaju postupke za razmatranje prilagođavanja vrednovanja.
 - (11) Investicijska društva formalno razmatraju prilagođavanja vrednovanja za: nerealizovane kreditne raspone, troškove zatvaranja pozicija, operativne rizike, neizvjesnost tržišnih cijena, ranije zatvaranje pozicija, troškove investiranja i finansiranja, buduće administrativne troškove i, prema potrebi, rizik modela.
 - (12) Investicijska društva uspostavljaju i održavaju postupke za izračun prilagođavanja trenutnog vrednovanja manje likvidnih pozicija koje posebno mogu nastati kao posljedica događaja na tržištu ili okolnosti povezanih s institucijom kao što su koncentrisane pozicije i/ili pozicije kod kojih je premašen prvobitno

predviđen period držanja a investiciona društva, ako je potrebno, takva prilagođavanja sprovede dodatno uz sve promjene vrijednosti pozicije za potrebe finansijskog izvještavanja i tako da ta prilagođavanja odražavaju nelikvidnost pozicije.

(13) Prema postupcima iz stava 12 ovog člana investiciona društva razmatraju nekoliko faktora pri odlučivanju je li prilagođavanje vrednovanja manje likvidnih pozicija potrebno, a ti faktori uključuju sljedeće:

- 1) dodatno vrijeme koje bi bilo potrebno za zaštitu pozicije ili od rizika unutar pozicije nakon perioda likvidnosti;
- 2) volatilitnost i prosječne razlike između ponudene i tražene cijene;
- 3) dostupnost tržišnih kotacija (broj i identitet održavaoca tržišta) kao i volatilitnost i prosjek trgovanog prometa, uključujući trgovane promete tokom perioda tržišnog šoka;
- 4) koncentracije na tržištu;
- 5) starenje pozicija;
- 6) mjeru u kojoj se vrednovanje oslanja na vrednovanja po modelu;
- 7) uticaj drugih rizika modela.

(13) Kada se koriste vrednovanjem sprovedenim od strane trećeg lica ili vrednovanjem po modelu, investiciona društva sama procjenjuju hoće li primjenjivati prilagođavanje vrednovanja, i osim toga, investiciona društva razmatraju postojanje potrebe za prilagođavanjem za manje likvidne pozicije i redovno procjenjuju njihovu kontinuiranu primjerenost, i takođe procjenjuju potrebu za prilagođavanjem vrednovanja neizvjesnih ulaznih parametara koji se upotrebljavaju u modelu.

(14) Kod kompleksnih proizvoda, uključujući izloženosti kod sekuritizacije i kreditne izvedenice na osnovu n-tog nastanka statusa neispunavanja obaveza, investiciona društva procjenjuju potrebu za prilagođavanjem vrednovanja zbog rizika modela koji je povezan s mogućom neodgovarajućom metodologijom vrednovanja i rizika modela koji je povezan s korišćenjem interno procijenjenih (a time moguće i neodgovarajućih) kalibracijskih parametara u modelu za vrednovanje.

Nerealizovani dobitci i gubici mjereni po fer vrijednosti

Član 17

Osim u slučaju stavki iz člana 15 ovih Pravila, investiciona društva ne sprovede prilagođavanja s ciljem uklanjanja nerealizovanih dobitaka ili gubitaka po svojoj imovini ili obavezama mjenjenim po fer vrijednosti iz svog regulatornog kapitala.

Odbici od stavki redovnog osnovnog kapitala

Član 18

(1) Investiciona društva od stavki redovnog osnovnog kapitala odbijaju sljedeće:

- 1) gubitke tekuće finansijske godine;
 - 2) nematerijalnu imovinu, uz izuzetak razumno vrednovane imovine u obliku softvera na čiju vrijednost sanacija, insolventnost ili likvidacija investicionog društva nemaju negativan uticaj;
 - 3) odloženu poresku imovinu koja zavisi od buduće profitabilnosti;
 - 4) za investiciona društva koje iznose izloženosti ponderisanih rizikom izračunavaju primjenom pristupa zasnovanog na internim rejting-sistemima (IRB pristup), IRB manjak, ako je to primjenjivo, koji se izračunava u skladu s članom 159 CRR;
 - 5) imovinu mirovinskog fonda pod pokroviteljstvom poslodavca u bilansima investicionog društva;
 - 6) neposredna, posredna i sintetska ulaganja investicionog društva u sopstvene instrumente redovnog osnovnog kapitala, uključujući sopstvene instrumente redovnog osnovnog kapitala za koje investiciono društvo ima stvarnu ili potencijalnu obavezu kupovine na osnovu postojeće ugovorne obaveze;
 - 7) neposredna, posredna i sintetska ulaganja u instrumente redovnog osnovnog kapitala subjekata finansijskog sektora, ako ti subjekti imaju s institucijom recipročno međusobno ulaganje za koje nadležni organ smatra da mu je cilj vještački povećati regulatorni kapital investicionog društva;
 - 8) primjenjivi iznos neposrednih, posrednih i sintetskih ulaganja investicionog društva u instrumente redovnog osnovnog kapitala subjekata finansijskog sektora, ako investiciono društvo u tim subjektima ima značajno ulaganje;
 - 9) iznos stavki koje treba odbiti od stavki dodatnog osnovnog kapitala u skladu s članom 56 ovih Pravila koji premašuje stavke dodatnog osnovnog kapitala investicionog društva;
 - 10) iznos izloženosti sljedećih stavki kojima se dodjeljuje ponder rizika od 1 250 %, ako Investiciono društvo odbija taj iznos izloženosti od iznosa stavki redovnog osnovnog kapitala kao alternativu primjeni pondera rizika od 1 250 %:
 - a) kvalifikovano učešće van finansijskog sektora;
 - b) sekuritizacijske pozicije u skladu s članom 244. stavom (1) tačkom (b), članom 245. stavom (1) tačkom (b) CRR-a i članom 25(3) CRR-a ;
 - c) slobodne isporuke u skladu s članom 379 stav 3 CRR-a ;
 - d) pozicije u korpi za koje investiciono društvo ne može utvrditi ponder rizika prema IRB pristupu u skladu s članom 15(3) stavom 8 CRR-a;
 - e) izloženosti u obliku udjela ili dionica u subjektima za zajednička ulaganja kojima se dodjeljuje ponder rizika od 1 250 % u skladu s članom 13(2) stavom (2) drugim podstavom CRR-a;
 - 11) sve poreske troškove povezane sa stavkama redovnog osnovnog kapitala predvide u trenutku njihovog izračuna, osim ako investiciono društvo na odgovarajući način uskladi iznos stavki redovnog osnovnog kapitala u onoj mjeri u kojoj takvi poreski troškovi umanjuju iznos do kojeg se te stavke mogu primjenjivati za pokrivanje rizika ili gubitaka;
 - 12) primjenjivi iznos nedovoljnog pokrića za neprihodujuće izloženosti;
 - 13) za zajamčenu minimalnu vrijednosti iz člana 13 stav 2 CRR-a bilo koji iznos za koji je sadašnja tržišna vrijednost udjela ili akcija u subjektima za zajednička ulaganja na kojoj se zasniva zajamčena minimalna vrijednost manja od sadašnje vrijednosti zajamčene minimalne vrijednosti i za koji investiciono društvo još nije priznalo smanjenje stavki redovnog osnovnog kapitala.
- (2) Isključivo za potrebe izračuna primjenjivog iznosa nedovoljnog pokrića za neprihodujuće izloženosti u skladu sa stavom 1 tačka 12 ovog člana, odstupajući od člana 29 ovih Pravila i nakon što je obaviješteno nadležni organ, primjenjivi iznos nedovoljnog pokrića za neprihodujuće izloženosti koje je kupila specijalizovana institucija za restrukturiranje duga jednak je nuli.
- (3) Odstupanje iz stava 2 ovog člana primjenjuje se na pojedinačnoj osnovi i, u slučaju grupa u kojima sve institucije ispunjavaju uslove za specijalizovanu instituciju za restrukturiranje duga, na konsolidovanoj osnovi.
- (4) Za potrebe ovog člana „specijalizovana institucija za restrukturiranje duga” je insitucija koja je tokom prethodne finansijske godine na pojedinačnoj i na konsolidovanoj osnovi ispunjavala sve sljedeće uslove:
- 1) glavna djelatnost investicionog društva je kupovina i restrukturiranje neprihodujućih izloženosti kao i upravljanje njima u skladu s jasnim i efikasnim internim postupkom donošenja odluka koji sprovodi njen upravljački organ;

- 2) računovodstvena vrijednost izmjerena ne uzimajući u obzir ispravke vrijednosti za kreditni rizik sopstvenih odobrenih kredita ne prelazi 15 % njene ukupne imovine;
- 3) najmanje 5 % računovodstvene vrijednosti izmjerene ne uzimajući u obzir ispravke vrijednosti za kreditni rizik sopstvenih odobrenih kredita čini potpuno ili djelimično refinansiranje ili prilagođavanje relevantnih uslova kupljenih neprihodujućih izloženosti koje se smatraju mjerom restrukturiranja u skladu s članom 28 ovih Pravila;
- 4) ukupna vrijednost imovine ne prelazi 20 milijardi EUR;
- 5) kontinuirano održava odnos neto stabilnih izvora finansiranja od najmanje 130 %;
- 6) depoziti po viđenju institucije ne prelaze 5 % ukupnih obaveza institucije.

Odbitak nematerijalne imovine

Član 19

Investiciona društva određuju iznos nematerijalne imovine koji se odbija u skladu sa sljedećim:

- 1) iznos koji se odbija umanjuje se za iznos povezane odložene poreske obaveze koji bi prestao postojati kad bi se nematerijalna imovina umanjila ili prestala priznavati u skladu s primjenjivim računovodstvenim okvirom;
- 2) iznos koji se odbija uključuje *goodwill* koji je uključen u vrednovanje značajnih ulaganja investicionog društva;
- 3) iznos koji treba odbiti umanjuje se za iznos računovodstvene revalorizacije nematerijalne imovine zavisnih društava koja proizlazi iz konsolidacije zavisnih društava koja pripadaju licima koja nisu društva obuhvaćena konsolidacijom.

Odbitak odložene poreske imovine koja zavisi od buduće profitabilnosti

Član 20

- (1) Investiciona društva određuju iznos odložene poreske imovine koja zavisi od buduće profitabilnosti koja zahtijeva odbitak u skladu sa ovim članom.
- (2) Osim ako su ispunjeni uslovi iz stava 3 ovog člana, iznos odložene poreske imovine koja zavisi od buduće profitabilnosti izračunava se bez njegovog umanjenja za iznos povezanih odloženih poreskih obaveza investicionog društva.
- (3) Iznos odložene poreske imovine koja zavisi od buduće profitabilnosti može se umanjiti za iznos povezanih odloženih poreskih obaveza investicionog društva ako su ispunjeni sljedeći uslovi:
 - 1) subjekt ima u skladu s mjerodavnim nacionalnim pravom pravno izvršivo pravo prebiti tu tekuću poresku imovinu s tekućim poreskim obavezama;
 - 2) odložena poreska imovina i odložene poreske obaveze odnose se na poreze koje utvrđuje isti poreski organ i u vezi s istim poreskim subjektom.
- (4) Povezane odložene poreske obaveze investicionog društva za potrebe stava 3 ovog člana ne smiju uključivati odložene poreske obaveze koje smanjuju iznos nematerijalne imovine ili imovinu penzionog fonda pod pokroviteljstvom poslodavca koji se moraju odbiti.
- (5) Iznos povezanih odloženih poreskih obaveza iz stava 4 ovog člana raspoređuje se na sljedeće:
 - 1) odloženu poresku imovinu koja zavisi od buduće profitabilnosti i proizlazi iz privremenih razlika;
 - 2) svu drugu odloženu poresku imovinu koja zavisi od buduće profitabilnosti.
- (6) Investiciona društva raspoređuju povezane odložene poreske obaveze prema udjelima koje stavke u tač. 1 i 2 stav 5 ovog člana čine u odloženoj poreskoj imovini koja zavisi od buduće profitabilnosti.

Odbitak negativnih iznosa koji proizlaze iz izračuna iznosa očekivanih gubitaka

Član 21

Iznos koji se odbija u skladu s članom 18 stav 1 tačka 4 ovih Pravila ne umanjuje se za iznos povećanja odložene poreske imovine koja zavisi od buduće profitabilnosti ili za druge dodatne poreske efekte do kojih bi moglo doći ako bi se rezervacije podigle na nivo očekivanih gubitaka.

Odbitak ulaganja u sopstvene instrumente redovnog osnovnog kapitala

Član 22

Za potrebe člana 18 stav 1 tačka 6 ovih Pravila investiciona društva izračunavaju ulaganja u sopstvene instrumente redovnog osnovnog kapitala na osnovu bruto dugih pozicija, uz sljedeće izuzetke:

- 1) investiciona društva mogu izračunati iznos ulaganja u sopstvene instrumente redovnog osnovnog kapitala na osnovu neto duge pozicije ako su ispunjena oba sljedeća uslova:
 - a) duge i kratke pozicije u istoj su odnosnoj izloženosti i kratke pozicije ne uključuju rizik druge ugovorne strane;
 - b) duge i kratke pozicije obje su u knjizi trgovanja ili su obje u knjizi pozicija kojima se ne trguje;
- 2) investiciona društva određuju iznos koji se odbija za neposredna, posredna i sintetska ulaganja u indeksne hartije od vrijednosti tako da izračunavaju odnosnu izloženost prema sopstvenim instrumentima redovnog osnovnog kapitala koji su uključeni u te indekse;
- 3) investiciona društva mogu netirati bruto duge pozicije u sopstvenim instrumentima redovnog osnovnog kapitala koje proizlaze iz ulaganja u indeksne hartije od vrijednosti s kratkim pozicijama u sopstvenim instrumentima redovnog osnovnog kapitala koje proizlaze iz kratkih pozicija u odnosnim indeksima, pa i onda kada te kratke pozicije uključuju rizik druge ugovorne strane, ako su ispunjena oba sljedeća uslova:
 - a) duge i kratke pozicije u istim su odnosnim indeksima;
 - b) duge i kratke pozicije obje su u knjizi trgovanja ili su obje u knjizi pozicija kojima se ne trguje.

Značajno ulaganje u subjekte finansijskog sektora

Član 23

U svrhu odbitka investiciono društvo ima značajno ulaganje u subjekte finansijskog sektora ako je ispunjen bilo koji od sljedećih uslova:

- 1) investiciono društvo posjeduje više od 10 % instrumenata redovnog osnovnog kapitala koje je taj subjekt izdao;
- 2) investiciono društvo je usko povezana s tim subjektom i posjeduje instrumente redovnog osnovnog kapitala koje je taj subjekt izdao;
- 3) Investiciono društvo posjeduje instrumente redovnog osnovnog kapitala koje je taj subjekt izdao, pri čemu taj subjekt nije uključen u konsolidaciju u skladu s poglavljem 2 glave II dijela prvog CRR-a, ali je uključeno u istu računovodstvenu konsolidaciju kao i investiciono društvo za potrebe finansijskog izvještavanja u skladu s primjenjivim računovodstvenim okvirom.

Odbitak ulaganja u instrumente redovnog osnovnog kapitala subjekata finansijskog sektora i kad investiciono društvo ima recipročno međusobno ulaganje kojem je cilj vještačko povećanje regulatornog kapitala

Član 24

Investiciona društva sprovode odbitke iz člana 18 stav 1 tač. 7, 8 i 9 ovih Pravila u skladu sa sljedećim:

- 1) ulaganja u instrumente redovnog osnovnog kapitala i ostale instrumente kapitala subjekata finansijskog sektora izračunavaju se na osnovu bruto dugih pozicija;
- 2) u svrhu odbitka stavke osiguranog osnovnog kapitala tretiraju se kao ulaganja u instrumente redovnog osnovnog kapitala.

Odbitak ulaganja u instrumente redovnog osnovnog kapitala subjekata finansijskog sektora

Član 25

Investiciona društva sprovode odbitke iz člana 18 stav 1 tač. 8 i 9 ovih Pravila u skladu sa sljedećim odredbama:

- 1) investiciona društva mogu izračunati neposredna, posredna i sintetska ulaganja u instrumente redovnog osnovnog kapitala subjekata finansijskog sektora na osnovu neto duge pozicije u istoj odnosnoj izloženosti ako su ispunjena oba sljedeća uslova:
 - a) datum dospjeća kratke pozicije jednak je datumu dospjeća duge pozicije ili je kasniji od njega ili je preostali rok do dospjeća kratke pozicije najmanje jedna godina;
 - b) duge i kratke pozicije obje su u knjizi trgovanja ili su obje u knjizi pozicija kojima se ne trguje;
- 2) investiciona društva određuju iznos koji se odbija za neposredna, posredna i sintetska ulaganja u indeksne hartije od vrijednosti tako da izračunavaju odnosnu izloženost prema instrumentima kapitala subjekata finansijskog sektora u tim indeksima.

Odbitak ulaganja u instrumente redovnog osnovnog kapitala kad investiciono društvo ima značajno ulaganje u subjekt finansijskog sektora

Član 26

Za potrebe člana 18 stav 1 tačka 8 ovih Pravila primjenjivi iznos koji se odbija od stavki redovnog osnovnog kapitala isključuje pozicije proizašle iz pružanja usluge sprovođenja ponude odnosno prodaje finansijskih instrumenata uz obavezu otkupa koje se drže najviše pet radnih dana i određuje se u skladu sa čl. 24 i 25 ovih Pravila.

Neprihodujuće izloženosti

Član 27

(1) Za potrebe člana 18 stav 1 tačka 12 ovih Pravila „izloženost” uključuje bilo koju od sljedećih stavki, pod uslovom da nisu uključene u knjigu trgovanja investiciona društva:

- 1) dužnički instrument, uključujući dužničku hartiju od vrijednosti, kredit, predzajam i depozit po viđenju;
- 2) preuzetu obavezu po kreditima, preuzeto finansijsko jamstvo ili bilo koju drugu preuzetu obavezu, nezavisno o tome je li opoziva ili neopoziva, osim neiskorištenih kreditnih proizvoda koji se mogu bezuslovno otkazati u bilo kojem trenutku i bez najave ili koji omogućuju automatski otkaz zbog pogoršanja kreditne sposobnosti dužnika.

(2) Za potrebe člana 18 stav 1 tačka 12 ovih Pravila vrijednost izloženosti dužničkog instrumenta jednaka je njegovoj računovodstvenoj vrijednosti izmjerenoj ne uzimajući u obzir specifične ispravke vrijednosti za kreditni rizik, dodatna vrijednosna usklađenja u skladu s članom 16 i ovih Pravila, iznose odbijene u skladu s članom 18 stav 1 tačka 12 ovih Pravila, ostala smanjenja regulatornog kapitala povezana s izloženosti ili djelimične otpise koje je investiciono društvo sprovelo od kada je izloženost posljednji put klasifikovana kao neprihodujuća.

(3) Za potrebe člana 18 stav 1 tačka 12 ovih Pravila vrijednost izloženosti dužničkog instrumenta koji je otkupljen po cijeni nižoj od iznosa koji dužnik duguje uključuje razliku između otkupne cijene i iznosa koji dužnik duguje.

(4) Za potrebe člana 18 stav 1 tačka 12 ovih Pravila vrijednost izloženosti preuzete obaveze po kreditima, preuzetog finansijskog jamstva ili bilo koje druge preuzete obaveze kako je navedeno u stavu 1) tačka 2 ovog člana jednaka je njenoj nominalnoj vrijednosti, koja čini najveću izloženost investicionog društva kreditnom riziku ne uzimajući u obzir nikakvu materijalnu ili nematerijalnu kreditnu zaštitu, a nominalna vrijednost preuzetih obaveza po kreditima jednaka je neiskorištenom iznosu koji se investiciono društvo obvezalo pozajmiti, a nominalna vrijednost preuzetog finansijskog jamstva jednaka je najvećem iznosu koji bi subjekt morao platiti ako se aktivira jamstvo.

(5) Nominalnom vrijednošću iz stava 4 ovog člana ne uzima se u obzir nikakav specifični ispravak vrijednosti za kreditni rizik, dodatna vrijednosna usklađenja u skladu sa članom 16 ovih Pravila, iznosi odbijeni u skladu sa članom 18 stav 1 tačka 12 ovih Pravila ili ostala smanjenja regulatornog kapitala povezana s izloženosti.

(6) Za potrebe člana 18 stav 1 tačka 12 ovih Pravila sljedeće izloženosti klasifikuju se kao neprihodujuće:

- 1) izloženost za koju se smatra da je nastao status neispunjavanja obaveza, za koji se smatra da je nastao ako je nastupio jedan od ili oba sljedeća uslova:
 - a) investiciono društvo smatra vjerovatnim da dužnik neće u cjelosti izmiriti svoje obaveze prema investicionom društvu, njegovom matičnom društvu ili bilo kojem od njegovih zavisnih društava ne uzimajući u obzir mogućnost naplate iz kolaterala;
 - b) dužnik više od 90 dana nije ispunio svoju dospjelu obavezu po bilo kojoj značajnoj kreditnoj obavezi prema investicionom društvu, njegovom matičnom društvu ili bilo kojem od njegovih zavisnih društava.
- 2) izloženost koja se smatra izloženosti čija je vrijednost umanjena u skladu s primjenjivim računovodstvenim okvirom;
- 3) izloženost u probnom periodu u skladu sa stavom 7 ovog člana, ako su odobrene dodatne mjere restrukturiranja ili ako izloženost bude dospjela više od 30 dana;
- 4) izloženost u obliku obaveze koja, u slučaju njenog povlačenja ili drugog korišćenja, vjerovatno ne bi bila u cjelosti oplaćena bez realizacije naplate iz kolaterala;
- 5) izloženost u obliku finansijskog jamstva za koju je vjerovatno da bi primalac jamstva mogao aktivirati finansijsko jamstvo, između ostalog u slučaju kada odnosna izloženost koja je obuhvaćena jamstvom ispunjava kriterijume prema kojima se smatra neprihodujućom izloženosti.

(7) Za potrebe tačke 1 stav 6 ovog člana ako investiciono društvo ima bilansne izloženosti prema dužniku koje su dospjele više od 90 dana i koje čine više od 20 % svih bilansnih izloženosti prema tom dužniku, smatra se da su sve bilansne i vanbilansne izloženosti prema tom dužniku neprihodujuće.

(8) Izloženosti na koje se nije primijenila mjera restrukturiranja prestaju se klasifikovati kao neprihodujuće za potrebe člana 18 stav 1 tačka 12 ovih Pravila ako su ispunjeni svi sljedeći uslovi:

- 1) izloženost ispunjava izlazne kriterijume koje je investiciono društvo primijenilo za prestanak klasifikacije u kategoriju izloženosti s umanjenom vrijednošću u skladu s primjenjivim računovodstvenim okvirom i klasifikacije u kategoriju sa statusom neispunjavanja obaveza u skladu sa stavom 3 tačka 1 ovog člana;
- 2) položaj dužnika poboljšao se u tolikoj mjeri da je investiciono društvo uvjeren da će se vjerovatno izvršiti potpuna i blagovremena otplata;
- 3) dužnik nema iznosa dospjelih više od 90 dana.

(9) Klasifikacijom neprihodujuće izloženosti kao dugotrajne imovine namijenjene za prodaju u skladu s primjenjivim računovodstvenim okvirom ne prestaje njena klasifikacija kao neprihodujuće izloženosti za potrebe člana 18 stav 1 tačka 12 ovih Pravila.

(10) Neprihodujuće izloženosti koje podliježu mjerama restrukturiranja prestaju se klasifikovati kao neprihodujuće za potrebe člana 18 stav 1 tačka 12 ovih Pravila ako su ispunjeni svi sljedeći uslovi:

- 1) izloženosti su prestale biti u položaju koji bi doveo do njihove klasifikacije kao neprihodujuće izloženosti u skladu sa stavom 3 ovog člana;

- 2) prošla je najmanje godina dana od datuma kada su odobrene mjere restrukturiranja i datuma kada su izloženosti klasifikovane kao neprihodujuće, zavisno od toga koji je datum kasniji;
 - 3) nakon primjene mjera restrukturiranja nema nepodmirenih dospjelih iznosa, a investiciono društvo je na osnovu analize finansijskog položaja dužnika uvjereno u vjerovatnost potpune i blagovremene otplate izloženosti.
- (11) Potpuna i blagovremena otplata može se smatrati vjerovatnom ako je dužnik izvršio redovne i blagovremene uplate iznosa koji odgovaraju bilo kojem od sljedećih iznosa:
- 1) iznosu koji je bio dospio prije nego što je odobrena mjera restrukturiranja, ako je bilo iznosa koji su dospjeli;
 - 2) iznosu koji je otpisan u okviru odobrenih mjera restrukturiranja, ako nije bilo iznosa koji su dospjeli.
- (12) Ako se neprihodujuća izloženost prestane klasifikovati kao neprihodujuća na osnovu stava 6 ovog člana, takva izloženost je u probnom periodu dok se ne ispune svi sljedeći uslovi:
- 1) prošle su najmanje dvije godine od datuma kada je izloženost koja podliježe mjerama restrukturiranja ponovno klasifikovana kao prihodujuća;
 - 2) najmanje tokom jedne polovine perioda u kojem bi izloženost bila u probnom periodu izvršena su redovna i blagovremena plaćanja koja su dovela do plaćanja značajnog ukupnog iznosa glavnice ili kamata;
 - 3) nijedna izloženost prema dužniku nije dospjela više od 30 dana.

Mjere restrukturiranja

Član 28

- (1) „Mjera restrukturiranja” je ustupak investicionog društva prema dužniku koji ima poteškoća s ispunjavanjem svojih finansijskih obaveza ili je vjerovatno da će ih imati, a takođe ustupak može značiti gubitak za zajmodavca i odnosi se na bilo koju od sljedećih mjera:
- 1) izmjenu uslova dužničke obaveze, ako takva izmjena ne bi bila odobrena da dužnik nije imao poteškoća s ispunjavanjem svojih finansijskih obaveza;
 - 2) potpuno ili djelimično refinansiranje dužničke obaveze, ako takvo refinansiranje ne bi bilo odobreno da dužnik nije imao poteškoća s ispunjavanjem svojih finansijskih obaveza.
- (2) Mjerama restrukturiranja smatraju se najmanje sljedeće situacije:
- 1) novi uslovi ugovora povoljniji su za dužnika od prethodnih uslova ugovora, u slučaju kada dužnik ima poteškoća s ispunjavanjem svojih finansijskih obaveza ili će ih vjerovatno imati;
 - 2) novi uslovi ugovora povoljniji su za dužnika od uslova ugovora koje je isto investiciono društvo ponudilo dužnicima sa sličnim profilom rizičnosti u isto vrijeme, u slučaju kada dužnik ima poteškoća s ispunjavanjem svojih finansijskih obaveza ili će ih vjerovatno imati;
 - 3) izloženost na osnovu uslova prvobitnog ugovora klasifikovana je kao neprihodujuća prije izmjene uslova ugovora ili bi bila klasifikovana kao neprihodujuća da nije došlo do izmjene uslova ugovora;
 - 4) posljedica mjere potpuno je ili djelimično poništenje dužničke obaveze;
 - 5) investiciono društvo odobrava primjenu ugovornih odredaba koje dužniku pružaju mogućnost promjene uslova ugovora i izloženost je bila klasifikovana kao neprihodujuća prije primjene tih odredaba ili bi bila klasifikovana kao neprihodujuća da te odredbe nisu primijenjene;
 - 6) u trenutku odobravanja duga ili neposredno prije ili nakon toga, dužnik je izvršio plaćanja glavnice ili kamata po drugoj dužničkoj obavezi prema istoj instituciji, koja je bila klasifikovana kao neprihodujuća izloženost ili bi bila klasifikovana kao neprihodujuća da ta plaćanja nisu izvršena;
 - 7) izmjena uslova ugovora koja uključuje otplate preuzimanjem kolateralu, ako takva izmjena predstavlja ustupak.
- (3) Sljedeće okolnosti pokazatelji su da su možda donesene mjere restrukturiranja:
- 1) prvobitni je ugovor bio dospio više od 30 dana najmanje jedanput tokom tri mjeseca prije njegove izmjene ili bi bio dospio više od 30 dana da nije bilo izmjene;
 - 2) u vrijeme kada je sklopio ugovor o kreditu, ili neposredno prije ili nakon toga, dužnik je izvršio plaćanje glavnice ili kamata po drugoj dužničkoj obavezi prema istoj instituciji koja je bila dospjela 30 dana najmanje jedanput tokom tri mjeseca prije odobravanja novog zaduženja;
 - 3) investiciono društvo odobrava primjenu ugovornih odredaba koje dužniku pružaju mogućnost promjene uslova ugovora, a izloženost je dospjela 30 dana ili bi bila dospjela 30 dana da te odredbe nisu primijenjene.
- (4) Za potrebe ovog člana poteškoće koje dužnik ima s ispunjavanjem svojih finansijskih obaveza procjenjuju se na nivou dužnika, uzimajući u obzir sva pravna lica u dužnikovoj grupi koja su obuhvaćena računovodstvenom konsolidacijom grupe i fizička lica koja kontrolišu tu grupu.

Odbitak za neprihodujuće izloženosti

Član 29

- (1) Za potrebe člana 18 stav 1 tačka 12 ovih Pravila investiciona društva zasebno utvrđuju primjenjivi iznos nedovoljnog pokrivača za svaku neprihodujuću izloženost koji se odbija od stavki redovnog osnovnog kapitala tako što se iznos utvrđen u tački 2 ovog stava oduzima od iznosa utvrđenog u tački 1 ovog stava, ako iznos iz tačke 1 ovog stava prevazilazi iznos iz tačke 2 ovog stava:
- 1) zbir:
 - a) neosiguranog dijela svake neprihodujuće izloženosti, ako postoji, pomnožen s primjenjivim faktorom iz stava 2 ovog člana;
 - b) osiguranog dijela svake neprihodujuće izloženosti, ako postoji, pomnožen s primjenjivim faktorom iz stava 3 ovog člana;
 - 2) zbir sljedećih stavki pod uslovom da se odnose na istu neprihodujuću izloženost:
 - a) specifičnih ispravaka vrijednosti za kreditni rizik;
 - b) dodatnih vrijednosnih usklađenja u skladu s čl. 16 i 105 ovih Pravila;
 - c) ostalih smanjenja regulatornoga kapitala;
 - d) za investiciona društva koje izračunavaju iznose izloženosti ponderisane rizikom prema pristupu zasnovanom na internim rejting sistemima, apsolutnih vrijednosti iznosa odbijenih na osnovu člana 18 stav 1 tačka 12 ovih Pravila koji se odnose na neprihodujuće izloženosti, pri čemu se apsolutna vrijednost pripisiva svakoj neprihodujućoj izloženosti utvrđuje tako da se iznosi odbijeni na osnovu člana 18 stav 1 tačka 12 ovih Pravila pomnože s udjelom iznosa očekivanog gubitka za neprihodujuću izloženost u ukupnom iznosu očekivanog gubitka za izloženosti koje su u statusu neispunjavanja obaveza ili nisu u tom statusu, zavisno od toga šta je primjenjivo;
 - e) kada je neprihodujuća izloženost otkupljena po cijeni nižoj od iznosa koji dužnik duuguje, razlike između otkupne cijene i iznosa koji dužnik duuguje;
 - f) iznosa koje je investiciono društvo otpisalo od kada je izloženost klasifikovana kao neprihodujuća.
- (2) Osigurani dio neprihodujuće izloženosti dio je izloženosti za koji se za potrebe izračuna zahtjeva regulatornog kapitala smatra da je obuhvaćen materijalnom kreditnom zaštitom ili nematerijalnom kreditnom zaštitom ili da je u cjelosti i potpuno osiguran hipotekama.
- (3) Neosigurani dio neprihodujuće izloženosti odgovara razlici, ako postoji, između vrijednosti izloženosti kako je navedena u članu 27 stav 1 ovih Pravila i osiguranog dijela izloženosti, ako postoji.
- (4) Za potrebe stava 1 tačka 1 podtačka a ovog člana primjenjuju se sljedeći faktori:

- 1) 0,35 za neosigurani dio neprihodujuće izloženosti koji se primjenjuje u periodu između prvog i posljednjeg dana treće godine nakon što je izloženost klasifikovana kao neprihodujuća;
 - 2) 1 za neosigurani dio neprihodujuće izloženosti koji se primjenjuje od prvog dana četvrte godine nakon što je izloženost klasifikovana kao neprihodujuća.
- (5) Za potrebe stava 1 tačka 1 podtačka b ovog člana primjenjuju se sljedeći faktori:
- 1) 0,25 za osigurani dio neprihodujuće izloženosti koji se primjenjuje u periodu između prvog i posljednjeg dana četvrte godine nakon što je izloženost klasifikovana kao neprihodujuća;
 - 2) 0,35 za osigurani dio neprihodujuće izloženosti koji se primjenjuje u periodu između prvog i posljednjeg dana pete godine nakon što je izloženost klasifikovana kao neprihodujuća;
 - 3) 0,55 za osigurani dio neprihodujuće izloženosti koji se primjenjuje u periodu između prvog i posljednjeg dana šeste godine nakon što je izloženost klasifikovana kao neprihodujuća;
 - 4) 0,70 za dio neprihodujuće izloženosti koji je osiguran nekretninama u skladu s dijelom trećim glavom II CRR-a ili koji je stambeni kredit za koji jamči priznati pružalac zaštite, a koji se primjenjuje u periodu između prvog i posljednjeg dana sedme godine nakon što je izloženost klasifikovana kao neprihodujuća;
 - 5) 0,80 za dio neprihodujuće izloženosti koji je osiguran drugom materijalnom ili nematerijalnom kreditnom zaštitom koji se primjenjuje u periodu između prvog i posljednjeg dana sedme godine nakon što je izloženost klasifikovana kao neprihodujuća;
 - 6) 0,80 za dio neprihodujuće izloženosti koji je osiguran nekretninama u skladu s dijelom trećim glavom II CRR-a ili koji je stambeni kredit za koji jamči priznati pružalac zaštite, a koji se primjenjuje u periodu između prvog i posljednjeg dana osme godine nakon što je izloženost klasifikovana kao neprihodujuća;
 - 7) 1 za dio neprihodujuće izloženosti koji je osiguran drugom materijalnom ili nematerijalnom kreditnom zaštitom u skladu s dijelom trećim glavom II CRR-a koji se primjenjuje od prvog dana osme godine nakon što je izloženost klasifikovana kao neprihodujuća;
 - 8) 0,85 za dio neprihodujuće izloženosti koji je osiguran nekretninama u skladu s dijelom trećim glavom II CRR-a ili koji je stambeni kredit za koji jamči priznati pružalac zaštite a koji se primjenjuje u periodu između prvog i posljednjeg dana devete godine nakon što je izloženost klasifikovana kao neprihodujuća;
 - 9) 1 za dio neprihodujuće izloženosti koji je osiguran nekretninama ili koji je stambeni kredit za koji jamči priznati pružalac zaštite, a koji se primjenjuje od prvog dana desete godine nakon što je izloženost klasifikovana kao neprihodujuća.
- (6) Sljedeći faktori primjenjuju se na dio neprihodujuće izloženosti za koji jamstvo ili protivjamstvo pruža priznati pružalac zaštite, ako bi neosiguranim izloženostima u skladu s dijelom trećim glavom II poglavljem 2 CRR-a bio dodijeljen ponder rizika od 0 %:
- 1) 0 za osigurani dio neprihodujuće izloženosti koji se primjenjuje u periodu koje počinje godinu dana nakon što je izloženost klasifikovana kao neprihodujuća i završava sedam godina nakon što je izloženost klasifikovana kao neprihodujuća; i
 - 2) 1 za osigurani dio neprihodujuće izloženosti koji se primjenjuje od prvog dana osme godine nakon što je izloženost klasifikovana kao neprihodujuća, osim ako je priznati pružalac zaštite pristao ispuniti sve dužnikove obaveze plaćanja prema instituciji u cjelosti i u skladu s izvorno ugovorenim rokovima za ugovorna plaćanja, u kojem se slučaju primjenjuje faktor 0 za osigurani dio neprihodujuće izloženosti.
- (7) Zahtjevi utvrđeni u ovom članu ne primjenjuju se na dio neprihodujuće izloženosti za koji jamči ili koji osigurava službena agencija za kreditiranje izvoza.
- (8) Ako je za izloženost u periodu koje počinje godinu dana nakon što je klasifikovana kao neprihodujuća i završava dvije godine nakon što je klasifikovana kao neprihodujuća odobrena mjera restrukturiranja, faktor koji je primjenjiv u skladu sa stavom 2 ovog člana na datum kada je mjera restrukturiranja odobrena primjenjiv je i tokom dodatnog perioda od godine dana.
- (9) Ako je za izloženost u periodu koje počinje dvije godine nakon što je klasifikovana kao neprihodujuća i završava šest godina nakon što je klasifikovana kao neprihodujuća odobrena mjera restrukturiranja, faktor koji je primjenjiv u skladu sa stavom 3 ovog člana na datum kada je mjera restrukturiranja odobrena primjenjiv je i tokom dodatnog perioda od godine dana, i primjenjuje se samo u odnosu na prvu mjeru restrukturiranja koja je odobrena otkad je izloženost klasifikovana kao neprihodujuća.

V. STAVKE I INSTRUMENTI DODATNOG OSNOVNOG KAPITALA

Stavke dodatnog osnovnog kapitala

Član 30

- (1) Stavke dodatnog osnovnog kapitala sastoje se od sljedećeg:
- 1) instrumenata kapitala, ako su ispunjeni uslovi iz člana 31 stav 1 ovih Pravila;
 - 2) računa premija na akcije koji se odnose na instrumente iz tačke 1 ovog stava.
- (2) Instrumenti iz tačke 1 stav 1 ovog člana ne ispunjavaju uslove za stavke redovnog osnovnog kapitala ili dopunskog kapitala.

Instrumenti dodatnog osnovnog kapitala

Član 31

Instrumenti kapitala ispunjavaju uslove za instrumente dodatnog osnovnog kapitala samo ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

- 1) instrumente je neposredno izdalo investiciono društvo i plaćeni su u potpunosti;
- 2) instrumenti nisu u vlasništvu nijednog od sljedećih lica:
 - a) investicionog društva ili njegovog zavisnog društva;
 - b) društvo u kojem investiciono društvo ima učešće u obliku vlasništva, neposrednog ili putem kontrole, nad 20 % ili više glasačkih prava ili kapitala tog društva;
- 3) sticanje vlasništva nad instrumentima ne finansira investiciono društvo posredno ili neposredno;
- 4) instrumenti su podređeni u odnosu na instrumente dopunskog kapitala u slučaju insolventnosti investiciona društva;
- 5) instrumenti nisu ni osigurani niti pokriveni jamstvom koje poboljšava podređeni status potraživanja od strane bilo kojeg od sljedećih:
 - a) investicionog društva ili njegovih zavisnih društava;
 - b) matičnog društva investicionog društva ili njegovih zavisnih društava;
 - c) matičnog finansijskog holdinga ili njegovih zavisnih društava;
 - d) mješovitog holdinga ili njegovih zavisnih društava;
 - e) mješovitog finansijskog holdinga ili njegovih zavisnih društava;
 - f) bilo kojeg društva koje je usko povezano sa subjektima iz podtač. od a do e tačka 5 ovog stava;
- 6) instrumenti nisu podložni nikakvim ugovornim ili drugim sporazumima kojima se poboljšava podređeni status potraživanja na osnovu instrumenata u slučaju insolventnosti ili likvidacije;
- 7) instrumenti su bez dospjeća i odredbe kojima se uređuju ne uključuju podsticaj instituciji da ih otkupi;

- 8) ako instrumenti uključuju jednu ili više opcija prijevremenog otkupa, uključujući opcije kupovine, opcije se mogu izvršiti isključivo na osnovu diskrecionog prava izdavaoca;
 - 9) nad instrumentima se može izvršiti opcija kupovine, mogu se otkupiti ili ponovno kupiti samo ako su ispunjeni uslovi iz člana 51 ovih Pravila, a najranije pet godina od dana izdavanja, osim kada su ispunjeni uslovi iz člana 52 stav 4 ovih Pravila.;
 - 10) u odredbama kojima se uređuju instrumenti nije navedeno izričito ili implicitno da bi investiciono društvo, u zavisnosti od slučaja, kupilo, otkupilo ili ponovno kupilo instrumente, osim u slučaju insolventnosti ili likvidacije investicionog društva i investiciono društvo ne daje takve navode na drugi način;
 - 11) investiciono društvo ne navodi izričito ili implicitno da bi nadležni organ pristao na zahtjev za izvršenjem opcije kupovine, otkupom ili ponovnom kupovinom instrumenata;
 - 12) raspodjele u vezi s instrumentima ispunjavaju sljedeće uslove:
 - a) isplaćuju se iz stavki raspoloživih za raspodjelu;
 - b) nivo raspodjela po instrumentima ne mijenja se u odnosu na kreditnu sposobnost investicionog društva ili njenog matičnog društva;
 - c) odredbe kojima se uređuju instrumenti daju instituciji puno diskreciono pravo da u bilo kojem trenutku otkáže raspodjelu po instrumentima na neograničen period i na nekumulativnoj osnovi, a investiciono društvo ta otkazana plaćanja može upotrebljavati bez ograničenja za ispunjavanje dospjelih obaveza;
 - d) otkaz raspodjela ne predstavlja slučaj nastanka statusa neispunjavanja obaveza investicionog društva;
 - e) otkaz raspodjela instituciji ne nameće ograničenja;
 - 13) instrumenti se ne uzimaju u obzir pri utvrđivanju premašuju li obaveze investicionog društva njegovu imovinu, ako takvo utvrđivanje u skladu s mjerodavnim nacionalnim pravom predstavlja provjeru insolventnosti;
 - 14) odredbe kojima se uređuju instrumenti zahtijevaju da se po nastanku događaja koji je pokretač privremeno ili trajno smanji vrijednost glavnice instrumenta ili da se instrumenti pretvore u instrumente redovnog osnovnog kapitala;
 - 15) odredbe kojima se uređuju instrumenti ne uključuju osobinu koja bi mogla biti prepreka dokapitalizaciji investicionog društva;
 - 16) ako izdavalac ima poslovno sjedište u trećoj zemlji i određen je kao dio sanacione grupe čiji sanacioni subjekt ima poslovno sjedište u Uniji ili ako izdavalac ima poslovno sjedište u državi članici, propisom ili ugovornim odredbama kojima se uređuju instrumenti zahtijeva se trajan otpis ili konverzija glavnice instrumenata u instrumente redovnog osnovnog kapitala, nakon odluke sanacionog organa o izvršenju ovlašćena otpisa i konverzije iz člana 59 Direktive 2014/59/EU;
 - 17) ako izdavalac ima poslovno sjedište u trećoj zemlji i u skladu s članom 1 stav 2 Direktive 2014/59/EU nije određen kao dio sanacione grupe čiji sanacioni subjekt ima poslovno sjedište u Uniji, propisom ili ugovornim odredbama kojima se uređuju instrumenti zahtijeva se trajan otpis ili konverzija glavnice instrumenata u instrumente redovnog osnovnog kapitala, nakon odluke relevantnog organa iz treće zemlje;
 - 18) ako izdavalac ima poslovno sjedište u trećoj zemlji i u skladu s članom 1 stav 2 Direktive 2014/59/EU određen je kao dio sanacione grupe čiji sanacioni subjekt ima poslovno sjedište u Uniji ili ako izdavalac ima poslovno sjedište u državi članici, instrumenti se mogu izdavati samo u skladu s propisima treće zemlje ili na osnovu njih samo ako je prema tim propisima izvršenje ovlašćenja otpisa i konverzije iz člana 59 Direktive 2014/59/EU djelotvorno i izvršivo na osnovu zakonskih odredaba ili pravno izvršivih ugovornih odredaba kojima se priznaje sanacija ili druge mjere otpisa ili konverzije;
 - 19) instrumenti nisu predmet sporazuma o prebijanju ili netiranju kojima bi se umanjila njihova sposobnost za apsorbovanje gubitaka.
- (2) Uslov iz stava 1 tačka 4 ovog člana je ispunjen nezavisno od toga što su instrumenti uključeni u dodatni osnovni kapital ili dopunski kapital pod uslovom da su jednako rangirani.
- (3) Za potrebe stava 1 tačka 1 ovog člana samo onaj dio instrumenta kapitala koji je u potpunosti plaćen prihvatljiv je kao instrument redovnog osnovnog kapitala.

Ograničenja otkazivanja raspodjela po instrumentima dodatnog osnovnog kapitala i osobine koje bi mogle biti prepreka dokapitalizaciji investicionog društva

Član 32

Za potrebe člana 31 stav 1 tačka 12 podtačka e i tačka 15 ovih Pravila odredbe kojima se uređuju instrumenti dodatnog osnovnog kapitala posebno ne smiju uključivati sljedeće:

- 1) zahtjev za raspodjele po instrumentima u slučaju da se obavi raspodjela po instrumentu koji izdaje investiciono društvo koji je jednako rangiran ili podređen u odnosu na instrument dodatnog osnovnog kapitala, uključujući i instrument redovnog osnovnog kapitala;
- 2) zahtjev za isplatu raspodjela po instrumentima redovnog osnovnog kapitala, dodatnog osnovnog kapitala ili dopunskog kapitala koji bi se otkazao u slučaju da se ne obave raspodjele po tim instrumentima dodatnog osnovnog kapitala;
- 3) obavezu zamjene isplate kamata ili dividendi plaćanjem u bilo kakvom drugom obliku, a investiciono društvo ni na koji drugi način ne podliježe takvoj obavezi.

Smanjenje vrijednosti ili pretvaranje instrumenata dodatnog osnovnog kapitala

Član 33

- (1) Za potrebe člana 31 stav 1 tačka 14 ovih Pravila na instrumente dodatnog osnovnog kapitala primjenjuju se sljedeće odredbe:
 - 1) investiciona društva u odredbama kojima se uređuje instrument mogu pobliže opisati jedan ili više događaja koji su pokretači;
 - 2) ako odredbe kojima se uređuju instrumenti zahtijevaju njihovo pretvaranje u instrumente redovnog osnovnog kapitala po nastanku događaja koji je pokretač, u tim odredbama treba pobliže biti navedeno jedno od sljedećeg:
 - a) stopa takvog pretvaranja i ograničenje dopuštenog iznosa za pretvaranje;
 - b) raspon unutar kojeg će se instrumenti pretvoriti u instrumente redovnog osnovnog kapitala;
 - 3) ako odredbe kojima se uređuju instrumenti zahtijevaju da se po nastanku događaja koji je pokretač smanji vrijednost njihove glavnice, smanjenjem vrijednosti umanjuje se sljedeće:
 - a) potraživanje imaoца instrumenta u slučaju insolventnosti ili likvidacije investicionog društva;
 - b) iznos koji treba platiti u slučaju izvršenja opcije kupovine ili otkupa instrumenta;
 - c) raspodjele po instrumentu;
 - 4) ako je instrumente dodatnog osnovnog kapitala izdalo zavisno društvo s poslovnim sjedištem u trećoj zemlji, okidač iz tačke 1 ovog stava od 5.125 % ili veći izračunava se u skladu s nacionalnim pravom te treće zemlje ili ugovornim odredbama kojima se uređuju instrumenti, pod uslovom da Komisija bude uvjerena da su te odredbe najmanje istovjetne zahtjevima iz ovog člana.
- (2) Smanjenjem vrijednosti ili pretvaranjem instrumenta dodatnog osnovnog kapitala, u skladu s primjenjivim računovodstvenim okvirom, nastaju stavke koje ispunjavaju uslove za stavke redovnog osnovnog kapitala.

- (3) Iznos instrumenata dodatnog osnovnog kapitala koji se priznaju u stavke dodatnog osnovnog kapitala ograničen je na minimalni iznos stavki redovnog osnovnog kapitala koji bi nastao kada bi vrijednost glavnice instrumenata dodatnog osnovnog kapitala bila u cjelosti smanjena ili pretvorena u instrumente redovnog osnovnog kapitala.
- (4) Ukupni iznos instrumenata dodatnog osnovnog kapitala čiju je vrijednost potrebno smanjiti ili pretvoriti po nastanku događaja koji je pokretač, nije manji od ukupne glavnice instrumenta.
- (5) Po nastanku događaja koji je pokretač investiciona društva moraju da preduzmu sljedeće:
- 1) odmah obavijeste Komisiju;
 - 2) obavijeste imaoce instrumenata dodatnog osnovnog kapitala;
 - 3) smanje vrijednost glavnice instrumenata ili pretvore instrumente u instrumente redovnog osnovnog kapitala bez odlaganja, ali najkasnije u roku od mjesec dana, u skladu sa zahtjevom iz ovog člana.
- (6) Investiciono društvo koje izdaje instrumente dodatnog osnovnog kapitala koji se pretvaraju u redovni osnovni kapital po nastanku događaja koji je pokretač osigurava da je njegov odobreni akcijski kapital u svakom trenutku dovoljan za pretvaranje svih takvih konvertibilnih instrumenata dodatnog osnovnog kapitala u akcije u slučaju nastanka događaja koji je pokretač, a na dan izdavanja takvih konvertibilnih instrumenata dodatnog osnovnog kapitala potrebno je dobiti sva odobrenja.
- (7) Investiciono društvo u svakom trenutku raspolaže potrebnim prethodnim odobrenjem za izdavanje instrumenata redovnog osnovnog kapitala u koje bi se ti instrumenti dodatnog osnovnog kapitala pretvorili po nastanku događaja koji je pokretač.
- (7) Investiciono društvo koja izdaje instrumente dodatnog osnovnog kapitala koji se pretvaraju u redovni osnovni kapital po nastanku događaja koji je pokretač osigurava da u njegovom društvenom ugovoru, statutu ili ugovornim odredbama ne postoje prepreke u postupku za to pretvaranje.

Posljedice prestanka ispunjavanja uslova za instrumente dodatnog osnovnog kapitala

Član 34

U slučaju da instrument dodatnog osnovnog kapitala prestane ispunjavati uslove iz člana 31 stav 1 ovih Pravila primjenjuje se sljedeće:

- 1) taj instrument odmah prestaje ispunjavati uslove za instrument dodatnog osnovnog kapitala;
- 2) dio računa premija na akcije koji se odnosi na taj instrument odmah prestaje ispunjavati uslove za stavku dodatnog osnovnog kapitala.

Odbici od stavki dodatnog osnovnog kapitala

Član 35

Investiciona društva od stavki dodatnog osnovnog kapitala odbijaju sljedeće:

- 1) neposredna, posredna i sintetska ulaganja investicionog društva u sopstvene instrumente dodatnog osnovnog kapitala, uključujući sopstvene instrumente dodatnog osnovnog kapitala za koje bi investiciono društvo moglo imati obavezu kupovine na osnovu postojećih ugovornih obaveza;
- 2) neposredna, posredna i sintetska ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala subjekata finansijskog sektora s kojim investiciono društvo ima recipročna međusobna ulaganja za koja nadležni organ smatra da im je cilj vještački povećati regulatorni kapital investicionog društva;
- 3) neposredna, posredna i sintetska ulaganja investicionog društva u instrumente dodatnog osnovnog kapitala subjekata finansijskog sektora ako investiciono društvo u tim subjektima ima značajno ulaganje, isključujući pozicije proizišle iz pružanja usluge sprovođenja ponude odnosno prodaje finansijskih instrumenata uz obavezu otkupa koje drži najviše pet radnih dana;
- 4) iznos stavki koje treba odbiti od stavki dopunskog kapitala u skladu sa članom 66 ovih Pravila koji premašuje stavke dopunskog kapitala investicionog društva;
- 5) sve poreske troškove povezane sa stavkama dodatnog osnovnog kapitala predvidive u trenutku njihovog izračuna, osim ako investiciono društvo na odgovarajući način uskladi iznos stavki dodatnog osnovnog kapitala u onoj mjeri u kojoj takvi poreski troškovi umanjuju iznos do kojeg se te stavke mogu primjenjivati za pokrivanje rizika ili gubitaka.

Odbici ulaganja u sopstvene instrumente dodatnog osnovnog kapitala

Član 36

Za potrebe člana 35 stav 1 tačka 1 ovih Pravila investiciona društva izračunavaju ulaganja u sopstvene instrumente dodatnog osnovnog kapitala na osnovu bruto dugih pozicija, uz sljedeće izuzetke:

- 1) investiciona društva mogu izračunati iznos ulaganja u sopstvene instrumente dodatnog osnovnog kapitala na osnovu neto duge pozicije ako su ispunjena oba sljedeća uslova:
 - a) duge i kratke pozicije u istoj su odnosnoj izloženosti i kratke pozicije ne uključuju rizik druge ugovorne strane;
 - b) duge i kratke pozicije obje su u knjizi trgovanja ili su obje u knjizi pozicija kojima se ne trguje;
- 2) investiciona društva određuju iznos koji se odbija za neposredna, posredna ili sintetska ulaganja u indeksne vrijednosne papire tako da izračunavaju odnosnu izloženost prema sopstvenim instrumentima dodatnog osnovnog kapitala u tim indeksima;
- 3) investiciona društva mogu netirati bruto duge pozicije u sopstvenim instrumentima dodatnog osnovnog kapitala koje proizlaze iz ulaganja u indeksne hartije od vrijednosti s kratkim pozicijama u sopstvenim instrumentima dodatnog osnovnog kapitala koje proizlaze iz kratkih pozicija u odnosnim indeksima, pa i onda kada te kratke pozicije uključuju rizik druge ugovorne strane, ako su ispunjena oba sljedeća uslova:
 - a) duge i kratke pozicije u istim su odnosnim indeksima;
 - b) duge i kratke pozicije obje su u knjizi trgovanja ili su obje u knjizi pozicija kojima se ne trguje.

Odbitak ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala subjekata finansijskog sektora i kad investiciono društvo ima recipročno međusobno ulaganje kojem je cilj vještačko povećanje regulatornog kapitala

Član 37

Investiciona društva sprovode odbitke iz člana 35 stav 1 tač. točaka (b) i (c) ovih Pravila u skladu sa sljedećim:

- (a) ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala izračunavaju se na osnovu bruto dugih pozicija;
- (b) u svrhu odbitka stavke osigurateljnog dodatnog osnovnog kapitala tretiraju se kao ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala.

Odbitak ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala subjekata finansijskog sektora

Član 38

Investiciona društva sprovode odbitke iz člana 35 stav 1 tačka 3 ovih Pravila u skladu sa sljedećim:

- 1) investiciona društva mogu izračunati neposredna, posredna i sintetska ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala subjekata finansijskog sektora na osnovu neto duge pozicije u istoj odnosnoj izloženosti ako su ispunjena oba sljedeća uslova:

- a) datum dospjeća kratke pozicije jednak je datumu dospjeća duge pozicije ili je kasniji od njega ili je preostali rok do dospjeća kratke pozicije najmanje jedna godina;
 - b) kratke i duge pozicije obje su u knjizi trgovanja ili su obje u knjizi pozicija kojima se ne trguje;
- 2) investiciona društva određuju iznos koji se odbija za neposredna, posredna i sintetska ulaganja u indeksne hartije od vrijednosti tako da izračunavaju odnosno izloženost prema instrumentima kapitala subjekata finansijskog sektora u tim indeksima.

VI. STAVKE I INSTRUMENTI DOPUNSKOG KAPITALA

Stavke dopunskog kapitala

Član 39

(1) Stavke dopunskog kapitala sastoje se od sljedećeg:

- 1) instrumenata kapitala, ako su ispunjeni uslovi iz člana 40 ovih Pravila i u obimu utvrđenom u članu 41 ovih Pravila;
- 2) računa premija na akcije koji se odnose na instrumente iz tačke 1 ovog stava;
- 3) za investiciona društva koje izračunavaju iznose izloženosti ponderisane rizikom, opštih ispravaka vrijednosti za kreditni rizik, neumanjenih za poreske učinke, do 1,25 % iznosa izloženosti ponderisanih rizikom;
- 4) za investiciona društva koja izračunavaju iznose izloženosti ponderisane rizikom, IRB višak, ako je to primjenjivo, neumanjen za poreske efekte, koji se izračunava u skladu s članom 159 ovih Pravila do 0,6 % iznosa izloženosti ponderisanih rizikom

(2) Stavke iz tačke 1 stav 1 ovog člana ne ispunjavaju uslove za stavke redovnog osnovnog kapitala ili dodatnog osnovnog kapitala.

Instrumenti dopunskog kapitala

Član 40

(1) Instrumenti kapitala smatraju se instrumentima dopunskog kapitala samo ako ispunjavaju sljedeće uslove:

- 1) instrumente je neposredno izdalo investiciono društvo i plaćeni su u potpunosti;
- 2) instrumenti nisu u vlasništvu nijednog od sljedećih lica:
 - a) investiciono društvo ili njegova zavisnog društva;
 - b) društvo u kojem investiciono društvo ima učešće u obliku vlasništva, neposrednog ili putem kontrole, nad 20 % ili više glasačkih prava ili kapitala tog društva;
- 3) sticanje vlasništva nad instrumentima ne finansira investiciono društvo neposredno ili posredno;
- 4) potraživanja koja se odnose na glavnice instrumenata u skladu s odredbama kojima se uređuju instrumenti podređena su u odnosu na potraživanja koja se odnose na instrumente prihvatljivih obaveza;
- 5) instrumenti nisu osigurani ili nisu pokriveni jamstvom kojim bi se dala prednost naplati potraživanja od strane bilo kojeg od sljedećih:
 - a) investicionih društava ili njegovih zavisnih društava;
 - b) matičnog društva investicionog društva ili njegovih zavisnih društava;
 - c) matičnog finansijskog holdinga ili njegovih zavisnih društava;
 - d) mješovitog holdinga ili njegovih zavisnih društava;
 - e) mješovitog finansijskog holdinga ili njegovih zavisnih društava;
 - f) bilo kojeg društva koje je usko povezano sa subjektima iz podtač. a do e tačka 5 stav 1 ovog člana;
- 6) instrumenti nisu podložni nikakvim sporazumima kojima bi se dala prednost naplati potraživanja u okviru instrumenata;
- 7) instrumenti imaju izvorni rok dospjeća od najmanje pet godina;
- 8) odredbe kojima se uređuju instrumenti ne uključuju nikakav podsticaj instituciji da otkupi ili otplati, prema potrebi, njihovu glavicu prije njihovog dospjeća;
- 9) ako instrumenti uključuju jednu ili više opcija prijevremenog otkupa uključujući opcije kupovine, opcije se mogu izvršiti isključivo na osnovi diskrecionog prava izdavalaca;
- 10) instrumenti se mogu prijevremeno kupiti, otkupiti, otplatiti ili ponovno kupiti samo ako su ispunjeni uslovi navedeni u članu 51 ovih Pravila, a najranije pet godina od dana izdavanja, osim ako su ispunjeni uslovi navedeni u članu 52. stav 4 ovih Pravila;
- 11) u odredbama kojima se uređuju instrumenti nije izričito ili implicitno navedeno da bi investiciono društvo, zavisno od slučaja, prijevremeno kupila, otkupila, otplatila ili ponovno kupila instrumente, osim u slučaju insolventnosti ili likvidacije investicionog društva i investiciono društvo ne daje takve navode na drugi način;
- 12) odredbe kojima su instrumenti uređeni ne daju imaoocu pravo da ubrza buduću planiranu isplatu kamata ili glavnice, osim u slučaju insolventnosti ili likvidacije investicionog društva;
- 13) nivo isplate kamata ili dividendi, zavisno od slučaja, po instrumentima ne mijenja se u odnosu na kreditnu sposobnost investicionog društva ili njegovog matičnog društva;
- 14) ako izdavalac ima poslovno sjedište u trećoj zemlji i u skladu s članom 1 stav 2 Direktive 2014/59/EU određen je kao dio sanacione grupe čiji sanacioni subjekt ima poslovno sjedište u Uniji ili ako izdavalac ima poslovno sjedište u državi članici, propisom ili ugovornim odredbama kojima se uređuju instrumenti zahtijeva se trajan otpis ili konverzija glavnice instrumenata u instrumente redovnog osnovnog kapitala, nakon odluke sanacionog organa o izvršenju ovlaštenja otpisa i konverzije iz člana 59 Direktive 2014/59/EU;
- 15) ako izdavalac ima poslovno sjedište u trećoj zemlji i u skladu s članom 1 stav 2 Direktive 2014/59/EU nije određen je kao dio sanacione grupe čiji sanacioni subjekt ima poslovno sjedište u Uniji, propisom ili ugovornim odredbama kojima se uređuju instrumenti zahtijeva se trajan otpis ili konverzija glavnice instrumenata u instrumente redovnog osnovnog kapitala, nakon odluke relevantnog organa iz treće zemlje;
- 16) ako izdavalac ima poslovno sjedište u trećoj zemlji i u skladu s članom 1 stav 2 Direktive 2014/59/EU određen je kao dio sanacione grupe čiji sanacioni subjekt ima poslovno sjedište u Uniji ili ako izdavalac ima poslovno sjedište u državi članici, instrumenti se mogu izdavati samo u skladu s propisima treće zemlje ili na osnovu njih samo ako je prema tim propisima izvršenje ovlaštenja otpisa i konverzije iz člana 59 Direktive 2014/59/EU djelotvorno i izvršivo na osnovu zakonskih odredaba ili pravno izvršivih ugovornih odredaba kojima se priznaje sanacija ili druge mjere otpisa ili konverzije;
- 17) instrumenti nisu predmet sporazuma o prebijanju ili netiranju kojima bi se umanjila njihova sposobnost za apsorbovanje gubitaka.

(2) Za potrebe stava 1 tačka 1 ovog člana samo onaj dio instrumenta kapitala koji je u potpunosti plaćen prihvatljiv je kao instrument redovnog osnovnog kapitala.

Amortizacija instrumenata dopunskog kapitala

Član 41

(1) Puni iznos instrumenata dopunskog kapitala čiji je preostali rok do dospjeća duži od pet godina ispunjava uslove za stavke dopunskog kapitala.

(2) Obim u kojem instrumenti dopunskog kapitala ispunjavaju uslove za stavke dopunskog kapitala tokom posljednjih pet godina do dospjeća instrumenata izračunava se tako da se rezultat izveden iz izračuna iz tačke 1 ovog stava pomnoži s iznosom iz tačke 2 ovog stava na sljedeći način:

- 1) knjigovodstvena vrijednost instrumenata na prvi dan posljednjeg petogodišnjeg perioda njihovog ugovornog dospjeća podijeljena brojem dana u tom periodu;
- 2) broj preostalih dana ugovornog dospjeća instrumenata.

Posljedice prestanka ispunjavanja uslova za instrumente dopunskog kapitala

Član 42

U slučaju da instrument dopunskog kapitala prestane ispunjavati uslove iz člana 40 ovih Pravila primjenjuje se sljedeće:

- 1) taj instrument odmah prestaje ispunjavati uslove za instrument dopunskog kapitala;
- 2) dio računa premija na akcije koji se odnose na taj instrument odmah prestaje ispunjavati uslove za stavke dopunskog kapitala.

Odbici od stavki dopunskog kapitala

Član 43

Od stavki dopunskog kapitala odbija se sljedeće:

- 1) neposredna, posredna i sintetska ulaganja investicionog društva u sopstvene instrumente dopunskog kapitala, uključujući sopstvene instrumente dopunskog kapitala za koje bi investiciono društvo moglo imati obavezu kupovine na osnovu postojećih ugovornih obaveza;
- 2) neposredna, posredna i sintetska ulaganja u instrumente dopunskog kapitala subjekata finansijskog sektora s kojim investiciono društvo ima recipročna međusobna ulaganja za koja nadležni organ smatra da im je cilj vještački povećati regulatorni kapital investicionog društva;
- 3) neposredna, posredna i sintetska ulaganja investicionog društva u instrumente dopunskog kapitala subjekata finansijskog sektora ako investiciono društvo u tim subjektima ima značajno ulaganje, isključujući pozicije proizišle iz pružanja usluge sprovođenje ponude odnosno prodaje finansijskih instrumenata uz obavezu otkupa koje drži najviše pet radnih dana;
- 4) iznos stavki koje treba odbiti od stavki prihvatljivih obaveza koji premašuje stavke prihvatljivih obaveza investicionog društva.

Odbici ulaganja u sopstvene instrumente dopunskog kapitala

Član 44

Za potrebe člana 43 stav 1 tačka 1 ovih Pravila investiciona društva izračunavaju ulaganja na osnovu bruto dugih pozicija, uz sljedeće izuzetke:

- 1) investiciona društva mogu izračunati iznos ulaganja na osnovu neto duge pozicije ako su ispunjena oba sljedeća uslova:
 - a) duge i kratke pozicije u istoj su odnosnoj izloženosti i kratke pozicije ne uključuju rizik druge ugovorne strane;
 - b) duge i kratke pozicije obje su u knjizi trgovanja ili su obje u knjizi pozicija kojima se ne trguje;
- 2) investiciona društva određuju iznos koji se odbija za neposredna, posredna i sintetska ulaganja u indeksne hartije od vrijednosti tako da izračunavaju odnosnu izloženost prema sopstvenim instrumentima dopunskog kapitala u tim indeksima;
- 3) investiciona društva mogu netirati bruto duge pozicije u sopstvenim instrumentima dopunskog kapitala koje proizlaze iz ulaganja u indeksne hartije od vrijednosti s kratkim pozicijama u sopstvenim instrumentima dopunskog kapitala koje proizlaze iz kratkih pozicija u odnosnim indeksima, pa i onda kada te kratke pozicije uključuju rizik druge ugovorne strane, ako su ispunjena oba sljedeća uslova:
 - a) duge i kratke pozicije u istim su odnosnim indeksima;
 - b) duge i kratke pozicije obje su u knjizi trgovanja ili su obje u knjizi pozicija kojima se ne trguje.

Odbitak ulaganja u instrumente dopunskog kapitala subjekata finansijskog sektora i kad investiciono društvo ima recipročno međusobno ulaganje kojem je cilj vještačko povećanje regulatornog kapitala

Član 45

Investiciona društva sprovede odbitke iz člana 43 stav 1 tač. 1 i 3 ovih Pravila u skladu sa sljedećim odredbama:

- 1) ulaganja u instrumente dopunskog kapitala izračunavaju se na osnovu bruto dugih pozicija;
- 2) u svrhu odbitka stavke osiguranog dopunskog kapitala I i stavke osiguranog dopunskog kapitala II tretiraju se kao ulaganja u instrumente dopunskog kapitala.

Odbitak ulaganja u instrumente dopunskog kapitala subjekata finansijskog sektora

Član 46

Investiciona društva sprovede odbitke iz člana 43 stav 1 tačka 3 ovih Pravila u skladu sa sljedećim:

- 1) investiciona društva mogu izračunati neposredna, posredna i sintetska ulaganja u instrumente dopunskog kapitala subjekata finansijskog sektora na osnovu neto duge pozicije u istoj odnosnoj izloženosti ako su ispunjena oba sljedeća uslova:
- 2) datum dospjeća kratke pozicije jednak je datumu dospjeća duge pozicije ili je kasniji od njega ili je preostali rok do dospjeća kratke pozicije najmanje jedna godina;
- 3) duge i kratke pozicije obje su u knjizi trgovanja ili su obje u knjizi pozicija kojima se ne trguje;
- 4) investiciona društva određuju iznos koji se odbija za neposredna, posredna i sintetska ulaganja u indeksne hartije od vrijednosti određivanjem odnosne izloženosti prema instrumentima kapitala subjekata finansijskog sektora u tim indeksima.

VII. OPŠTI ZAHTJEVI ZA REGULATORNI KAPITAL I PRIHVATLJIVE OBAVEZE

Raspodjele po instrumentima

Član 47

(1) Instrumenti kapitala i obaveze u vezi s kojim investiciono društvo ima isključivo diskreciono pravo donijeti odluku o isplati raspodjela u obliku koji nije gotovina ili instrumenti regulatornog kapitala ne ispunjavaju uslove za instrumente redovnog osnovnog kapitala, dodatnog osnovnog kapitala, dopunskog kapitala ili prihvatljivih obaveza osim ako je investiciono društvo dobilo prethodno odobrenje Komisije.

(2) Komisija daje prethodno odobrenje iz stava 1 ovog člana samo ako su ispunjeni svi sljedeći uslovi:

- 1) diskreciono pravo iz stava 1 ovog člana ili oblik u kojem se raspodjele mogu isplatiti ne bi negativno uticali na sposobnost investicionog društva da otkáže plaćanja u vezi s instrumentom;
- 2) diskreciono pravo iz stava 1 ovog člana ili oblik u kojem se raspodjele mogu isplatiti ne bi negativno uticali na sposobnost instrumenta kapitala ili obaveze da apsorbuje gubitke;

- 3) diskreciono pravo iz stava 1 ovog člana ili oblik u kojem se raspodjele mogu isplatiti ne bi na drugi način umanjili kvalitet instrumenta kapitala ili obaveze.
- (3) Instrumenti kapitala i obaveze u vezi s kojima pravno lice, koje nije investiciono društvo koje ih je izdalo, ima diskreciono pravo donijeti odluku ili zahtijevati da isplata raspodjela po tim instrumentima ili obavezama bude u obliku koji nije gotovina ili instrumenti regulatornog kapitala, ne ispunjavaju uslove za instrumente redovnog osnovnog kapitala, dodatnog osnovnog kapitala, dopunskog kapitala ili prihvatljivih obaveza.
- (4) Investiciona društva mogu upotrijebiti širi tržišni indeks kao jednu od osnovica za utvrđivanje nivoa raspodjela po instrumentima dodatnog osnovnog kapitala, dopunskog kapitala i prihvatljivih obaveza.
- (5) Stav 4 ovog člana ne primjenjuje se kada je investiciono društvo referentni subjekt u tom širem tržišnom indeksu osim ako su ispunjena oba sljedeća uslova:
 - 1) investiciono društvo smatra da kretanja tog šireg tržišnog indeksa nisu znatno korelisana s kreditnom sposobnošću investicionog društva, njegovog matičnog investicionog društva ili matičnog finansijskog holdinga ili matičnog mješovitog finansijskog holdinga ili matičnog mješovitog holdinga;
 - 2) Komisija nije donijela zaključak različit od onoga iz tačke 1 ovog stava.
- (6) Investiciona društva izvještavaju Komisiju o širim tržišnim indeksima na kojima se temelje njihovi instrumenti kapitala i instrumenti prihvatljivih obaveza te ih objavljuju.

Ulaganja u instrumente kapitala regulisanih subjekata finansijskog sektora koji ne ispunjavaju uslove za regulatorni kapital

Član 48

Investiciona društva ne odbijaju od bilo kojeg elementa regulatornog kapitala neposredna, posredna ili sintetska ulaganja u instrumente kapitala regulisanog subjekta finansijskog sektora koji ne ispunjavaju uslove za regulatorni kapital tog subjekta.

Odbitak i zahtjevi povezani s dospijanjem kratkih pozicija

Član 49

Smatra se da su zahtjevi povezani s dospijanjem kratkih pozicija iz člana 25 stav 1 tačka 1, člana 38 stav 1 tačka 1 i člana 46 stav 1 tačka 1 ovih Pravila ispunjeni s obzirom na pozicije koje se drže ako su ispunjeni svi sljedeći uslovi:

- 1) investiciono društvo ima na osnovu ugovora pravo prodati na određeni budući datum dugu poziciju koja se štiti drugoj ugovornoj strani koja pruža zaštitu;
- 2) druga ugovorna strana koja pruža zaštitu instituciji ima ugovornu obavezu kupiti od investicionog društva na taj određeni budući datum dugu poziciju iz tačke 1 ovog stava.

Indeksna ulaganja u instrumente kapitala i obaveze

Član 50

(1) Za potrebe člana 22 stav 1 tačka 1, člana 25 stav 1 tačka 1, člana 36 stav 1 tačka 1, člana 38 stav 1 tačka 1, člana 44 stav 1 tačka 1 i člana 46 stav 1 tačka 1 ovih Pravila, investiciona društva mogu umanjiti iznos duge pozicije u instrumentu kapitala ili u obavezi za udio indeksa koji čini ista odnosa izloženost koja se štiti ako su ispunjeni svi sljedeći uslovi:

- 1) duga pozicija koja se štiti i kratka pozicija u indeksu koja se upotrebljava da bi se zaštitila ta duga pozicija obje su u knjizi trgovanja ili su obje u knjizi pozicija kojima se ne trguje;
 - 2) pozicije iz tačke 1 ovog stava vode se po fer vrijednosti u bilansima investicionog društva;
 - 3) kratka pozicija iz tačke 1 ovog stava priznaje se kao efikasna zaštita u skladu s procesima internih kontrola investicionog društva;
 - 4) Komisija procjenjuje prikladnost procesa interne kontrole iz talke 3 ovog stava najmanje jedanput godišnje i zadovoljni su s kontinuiranom primjerenošću tih procesa.
- (2) Ako je Komisija dala prethodno odobrenje, investiciono društvo može upotrijebiti konzervativnu procjenu odnosne izloženosti prema instrumentima kapitala ili obavezama koji su uključeni u indekse kao alternativu izračuna svoje izloženosti prema stavkama navedenim u jednoj ili više sljedećih tačaka:
- 1) sopstveni instrumenti redovnog osnovnog kapitala, dodatnog osnovnog kapitala, dopunskog kapitala i prihvatljivih obaveza uključeni u indekse;
 - 2) instrumenti redovnog osnovnog kapitala, dodatnog osnovnog kapitala i dopunskog kapitala subjekata finansijskog sektora uključeni u indekse;
 - 3) instrumenti prihvatljivih obaveza investicionog društva uključeni u indekse.
- (3) Komisija daje prethodno odobrenje iz stava 2 ovog člana samo ako je investiciono društvo dokazalo da bi za instituciju bilo operativno opterećujuće pratiti svoju odnosnu izloženost prema stavkama navedenim u jednoj ili više tačaka stava 2 ovog člana, zavisno od slučaja.

Uslovi za smanjenje regulatornog kapitala i prihvatljivih obaveza

Član 51

(1) Investiciono društvo je od Komisije dužno pribaviti prethodno odobrenje za svaku od sljedećih radnji:

- 1) smanjenje, otkup ili ponovnu kupovinu instrumenata redovnog osnovnog kapitala koje je investiciono društvo izdalo u skladu s mjerodavnim nacionalnim pravom;
 - 2) smanjenje, raspodjelu ili reklasifikaciju u drugu stavku regulatornog kapitala računa premija na akcije povezane s instrumentima regulatornog kapitala;
 - 3) izvršenje kupovine, otkupa, otplate ili ponovne kupovine instrumenata dodatnog osnovnog kapitala ili dopunskog kapitala prije datuma njihovog ugovornog dospeljeća.
- (2) Investiciono društvo je dužno pribaviti prethodno odobrenje sanacionog organa za izvršenje opcije kupovine, otkupa, otplate ili ponovne kupovine instrumenata prihvatljivih obaveza koji nisu obuhvaćeni stavom 1 ovog člana prije datuma njihovog ugovornog dospeljeća.

Nadzorno odobrenje za smanjenje regulatornog kapitala

Član 52

- (1) Komisija daje odobrenje za smanjenje, kupovinu, otkup, otplatu ili ponovnu kupovinu instrumenata redovnog osnovnog kapitala, dodatnog osnovnog kapitala ili dopunskog kapitala ili za smanjenje, raspodjelu ili reklasifikaciju povezanih računa premija na akcije ako je ispunjen bilo koji od sljedećih uslova:
 - 1) ako investiciono društvo prije ili u trenutku izvršenja bilo koje od radnji iz člana 51 stav 1 ovih Pravila zamijeni instrumente ili povezane račune premija na akcije iz člana 51 stav 1 ovih Pravila instrumentima regulatornog kapitala jednakog ili višeg kvaliteta po uslovima koji su održivi s aspekta sposobnosti investicionog društva da ostvaruje dobit;
 - 2) ako investiciono društvo Komisiji dokaže da bi regulatorni kapital i prihvatljive obaveze investicionog društva nakon izvršenja radnje iz člana 51 stav 1 ovih Pravila premašili zahtjeve utvrđene u ovim Pravilima u iznosu koji nadležni organ smatra potrebnim.
- (2) Ako investiciono društvo osigura dovoljne zaštitne mehanizme za svoje poslovanje s regulatornim kapitalom u iznosima koji premašuju zahtjeve utvrđene u ovim Pravilima i Zakonu, nadležni organ može toj instituciji izdati opšte prethodno odobrenje za izvršenje neke od radnji iz člana 51 stav 1 ovih Pravila ako su ispunjeni kriterijumi kojima se osigurava da će svaka takva buduća radnja biti u skladu s uslovima navedenim u tač. 1 i 2 stav 1 ovog člana.

- (3) Opšte prethodno odobrenje iz stava 2 ovog člana izdaje se samo na određeni period koji nije duži od jedne godine i koji se nakon toga može produžiti.
- (4) Opšte prethodno odobrenje iz stava 2 ovog člana izdaje se samo za određeni unaprijed utvrđeni iznos koji utvrđuje Komisija.
- (5) U slučaju instrumenata redovnog osnovnog kapitala unaprijed utvrđeni iznos iz stava 4 ovog člana ne smije preći 3 % relevantnog izdanja i ne smije preći 10 % iznosa za koji redovni osnovni kapital prevazilazi zbir kapitalnih zahtjeva za redovni osnovni kapital utvrđenih u ovim Pravilima i Zakonu i iznosa koji nadležni organ smatra potrebnim.
- (6) U slučaju instrumenata dodatnog osnovnog kapitala ili dopunskog kapitala unaprijed utvrđeni iznos iz stava 4 ovog člana ne smije preći 10 % relevantnog izdanja i ne smije preći 3 % ukupnog iznosa preostalih instrumenata redovnog dodatnog osnovnog kapitala ili dopunskog kapitala, zavisno od slučaja.
- (7) Komisija ukida opšte prethodno odobrenje ako investiciono društvo prekrši bilo koji kriterijum za to odobrenje.
- (8) Pri procjeni održivosti zamjenskih instrumenata s aspekta sposobnosti investicionog društva da ostvaruje dobit iz stava 1 tačka 1 ovog člana, Komisija razmatra obim u kojem bi ti zamjenski instrumenti kapitala bili skuplji za instituciju od onih instrumenata kapitala ili računa premija na akcije koje bi zamijenili.
- (9) Ako investiciono društvo izvrši radnju iz člana 51 stav 1 tačka 1 ovih Pravila, a odbijanje otkupa instrumenata redovnog osnovnog kapitala nije dopušteno mjerodavnim pravom, Komisija može izuzeti od primjene uslova navedenih u stavu 1 ovog člana ako od investicionog društva zahtijeva da ograniči otkup takvih instrumenata na odgovarajućoj osnovi.
- (10) Komisija može investicionom društvu odobriti izvršenje kupovine, otkupa, otplate ili ponovne kupovine instrumenata dodatnog osnovnog kapitala ili instrumenata dopunskog kapitala ili povezanih računa premija na akcije tokom perioda od pet godina koje počinje na dan njihovog izdavanja ako su ispunjeni uslovi navedeni u stavu 1 ovog člana i jedan od sljedećih uslova:
 - 1) došlo je do promjene u regulatornoj klasifikaciji tih instrumenata koja bi vjerovatno rezultirala njihovim isključenjem iz regulatornog kapitala ili reklasifikacijom u regulatorni kapital nižeg kvaliteta i ispunjena su oba sljedeća uslova:
 - a) nadležni organ smatra da je takva promjena u dovoljnoj mjeri očigledna;
 - b) investiciono društvo je dokazalo nadležnim organima da se regulatorna reklasifikacija tih instrumenata nije mogla razumno predvidjeti u trenutku njihovog izdavanja;
 - 2) došlo je do promjene u primjenjivom poreskom tretmanu tih instrumenata u vezi s kojom je investiciono društvo dokazalo nadležnim organima da je ona značajna i da se nije mogla razumno predvidjeti u trenutku izdavanja instrumenata;
 - 3) ako investiciono društvo prije ili u trenutku izvršenja radnje iz člana 51 stav 1 ovih Pravila zamijeni instrumente ili povezane račune premija na akcije iz člana 51 stav 1 ovih Pravila instrumentima regulatornog kapitala jednakog ili višeg kvaliteta po uslovima koji su održivi s aspekta sposobnosti investicionog društva da ostvaruje dobit i ako je nadležni organ odobrio tu radnju na osnovu zaključka da bi ona bila korisna s bonitetnog stajališta i opravdana vanrednim okolnostima;
 - 4) instrumenti dodatnog osnovnog kapitala ili dopunskog kapitala ponovo su kupljeni u svrhu održavanja tržišta.

Odobrenje smanjenja instrumenata prihvatljivih obaveza

Član 53

- (1) Sanacioni organ izdaje instituciji odobrenje za kupovinu, otkup, otplatu ili ponovnu kupovinu instrumenata prihvatljivih obaveza ako je ispunjen jedan od sljedećih uslova:
- 1) ako investiciono društvo prije ili u trenutku izvršenja bilo koje radnje iz člana 51 stav 2 ovih Pravila zamijeni instrumente prihvatljivih obaveza instrumentima regulatornog kapitala ili prihvatljivih obaveza jednakog ili višeg kvaliteta po uslovima koji su održivi s aspekta sposobnosti investicionog društva da ostvaruje dobit;
 - 2) ako investiciono društvo sanacionom organu dokaže da bi regulatorni kapital i prihvatljive obaveze investicionog društva nakon izvršenja radnje iz člana 51 stav 2 ovih Pravila premašili zahtjeve za regulatorni kapital i prihvatljive obaveze utvrđene u ovim Pravilima i Zakonu u iznosu koji sanacioni organ u dogovoru s nadležnim organom smatra potrebnim;
 - 3) ako investiciono društvo sanacionom organu dokaže da je djelimična ili potpuna zamjena prihvatljivih obaveza instrumentima regulatornog kapitala potrebna kako bi se osigurala usklađenost s kapitalnim zahtjevima iz ovih Pravila i Zakona.
 - 4) Sanacioni organ povlači opšte prethodno odobrenje ako investiciono društvo prekrši bilo koji kriterijum za to odobrenje.
- (2) Pri procjeni održivosti zamjenskih instrumenata s aspekta sposobnosti investicionog društva da ostvaruje dobit u skladu sa stavom 1 tačka 1 ovog člana, sanacioni organi razmatraju obim u kojem bi ti zamjenski instrumenti kapitala ili zamjenske prihvatljive obaveze bili skuplji za instituciju od onih koje bi zamijenili.

Privremeno izuzeće od odbitka od regulatornog kapitala i prihvatljivih obaveza

Član 54

Ako investiciono društvo drži instrumente kapitala ili obaveze koji ispunjavaju uslove za instrumente redovnog osnovnog kapitala u subjektu finansijskog sektora ili za prihvatljive obaveze u instituciji, a nadležni organ to smatra ulaganjem radi postupka finansijske pomoći u svrhu reorganizacije i ponovnog uspostavljanja održivosti tog subjekta ili tog investicionog društva, nadležni organ može privremeno izuzeti od primjene odredbe o odbitku koje bi se na te instrumente inače odnosile.

Procjena usklađenosti s uslovima za regulatorni kapital i prihvatljive obaveze

Član 55

Investiciona društva vode računa o ključnim obilježjima instrumenata, a ne samo o njihovom pravnom obliku, pri ocjeni usklađenosti sa zahtjevima iz ovih Pravila, a ocjenom ključnih obilježja instrumenata uzima u obzir sve aranžmane u vezi s instrumentima, čak i ako oni nisu izričito navedeni u uslovima samih instrumenata, kako bi se utvrdilo jesu li ukupni ekonomski efekti takvih aranžmana u skladu s ciljem odgovarajućih odredaba.

Kvalifikovano učešće van finansijskog sektora

Član 56

- (1) Za potrebe ovog dijela ovih Pravila, Investiciona društva pri utvrđivanju stavaka redovnog osnovnog kapitala iz člana 10 ovih Pravila odbijaju iznose koji prelaze ograničenja navedena u tač. 1 i 2 ovog stava:
- 1) kvalifikovano učešće, čiji iznos prelazi 15 % regulatornog kapitala investicionog društva izračunatog u skladu sa članom 9 ovih Pravila, ali bez primjene odbitka iz člana 18 stav 1 tačka 10 podtočka a ovih Pravila, u društvu koje nije subjekt finansijskog sektora;
 - 2) ukupan iznos kvalifikovanih učešća investicionog društva u društvima koja nisu subjekti finansijskog sektora koji prelazi 60 % regulatornog kapitala izračunatog u skladu sa članom 9 ovih Pravila, ali bez primjene odbitka iz člana 18 stav 1 tačka 10 podtočka a ovih Pravila.

- (2) Komisija može zabraniti investicionom društvu kvalifikovano učešće iz stava 1 ovog člana ako iznos tih učešća prelazi iznose regulatornog kapitala utvrđene u stavu 1 ovog člana, i tu je odluku Komisija dužna bez odlaganja javno objaviti.
- (3) Akcije ili udjeli u društvima koja nisu subjekti finansijskog sektora ne uključuju se u izračun iz stava 1 ovog člana ako je ispunjen bilo koji od sljedećih uslova:
- 1) te se akcije ili udjeli drže privremeno za vrijeme postupka finansijske pomoći iz člana 54 ovih Pravila;
 - 2) držanje tih akcija ili udjela je pozicija proizišla iz pružanja usluge pokroviteljstva koja se drži najviše pet radnih dana;
 - 3) te se akcije ili udjeli drže u ime investicionog društva a za tuđi račun.
 - 4) Akcije ili udjeli koji nisu dugotrajna finansijska imovina ne uključuju se u izračun iz stava 1 ovog člana.

VIII. KAPITALNI ZAHTEJEVI

Kapitalni zahtjevi

Član 57

- (1) Investiciona društva u svakom trenutku moraju imati regulatorni kapital u skladu sa članom 9 ovih Pravila koji iznosi najmanje D, pri čemu je D definisano kao najviše od sljedećeg:
- 1) njihov zahtjev za fiksne opšte troškove izračunat u skladu sa članom 247 Zakona;
 - 2) njihov zahtjev za trajni minimalni kapital u skladu sa članom 58 ovih Pravila;
 - 3) njihov zahtjev za faktor K izračunat u skladu sa članom 66 ovih Pravila.
- (2) Za malo i nepovezano investiciono društvo D se definiše kao najveći od iznosa navedenih u stavu 1 tač. 1 i 2 ovog člana.
- (3) Komisija može, u skladu sa odredbama Zakona zahtijevati drugačiji kapitalni zahtjev od ovdje navedenog.
- (4) Čim saznaju da više ne ispunjavaju zahtjeve ovog člana ili da ih neće ispunjavati, investiciona društva o tome obavještavaju Komisiju bez odlaganja.
- (5) Opšti fiksni troškovi izračunavaju se na osnovu iznosa koji proizlaze iz primjenjivog računovodstvenog okvira oduzimanjem sljedećih stavki od ukupnih rashoda nakon raspodjele dobiti akcionarima u svojim najnovijim revidiranim godišnjim finansijskim izvještajima:
- 1) bonusi za osoblje koji zavise isključivo o odluci društva;
 - 2) udjeli u dobiti zaposlenih, članova upravljačkih organa i partnera, u mjeri u kojoj zavise isključivo o odluci društva;
 - 3) druge raspodjele dobiti i druge varijabilne nagrade, u mjeri u kojoj zavise isključivo o odluci društva; i
 - 4) jednokratni rashodi od vanrednih aktivnosti.

Zahtjev za trajni minimalni kapital

Član 58

Za potrebe člana 57 stav 1 tačka 2 ovih Pravila, zahtjev za trajni minimalni kapital jednak je najmanje iznosu vrijednosti inicijalnog kapitala iz člana 75 Zakona.

IX. ZAHTEJEVI ZA FAKTOR K

Opšta načela. Zahtjev za faktor K i primjenjivi koeficijenti

Član 59

- (1) Za potrebe člana 57 stav 1 tačka 3 ovih Pravila, zahtjev za faktor K jednak je najmanje zbiru sljedećeg:
- (a) faktora K za rizik za klijenta (RtC) izračunatih u skladu s poglavljem 2;
 - (b) faktora K za rizik za tržište (RtM) izračunatih u skladu s poglavljem 3;
 - (c) faktora K za rizik za društvo (RtF) izračunatih u skladu s poglavljem 4.
- (2) Na odgovarajuće faktore K primjenjuju se sljedeći koeficijenti:

Tablica 1.

FAKTORI K		KOEFICIJENT
Imovina pod upravljanjem u okviru diskrecionog upravljanja portfeljem i u okviru nediskrecijskih savjetodavnih aranžmana kontinuiranog karaktera	K-AUM	0,02 %
Novčana sredstva klijenta koja se drže	K-CMH (na odvojenim računima)	0,4 %
	K-CMH (na neodvojenim računima)	0,5 %
Imovina koja se čuva i administrira	K-ASA	0,04 %
Obradeni nalozi klijenata	K-COH, novčane transakcije	0,1 %
	K-COH, izvedenice	0,01 %
Dnevni promet trgovanja	K-DTF, novčane transakcije	0,1 %
	K-DTF, izvedenice	0,01 %

- (3) Investiciona društva prate vrijednost svojih faktora K za trendove zbog kojih bi u sljedećem izvještajnom periodu trebala za potrebe člana 57 ovih Pravila primijeniti bitno drugačiji kapitalni zahtjev i obavještavaju Komisiju o tom bitno drugačijem kapitalnom zahtjevu.
- (4) Ako smatra da je nastupila značajna promjena u poslovanju investicionog društva koja utiče na iznos relevantnog faktora K, Komisija može prilagoditi odgovarajući iznos u skladu sa članom 257 Zakona.

X. FAKTORI K ZA RIZIK ZA KLIJENTA (RtC)

Zahtjev za faktore K RtC

Član 60

- (1) Zahtjev za faktore K RtC utvrđuje se s pomoću sljedeće formule:
 $K-AUM + K-CMH + K-ASA + K-COH$
 pri čemu:

- 1) vrijednost faktora K-AUM jednaka je vrijednosti AUM-a koja se mjeri u skladu s članom 61 ovih Pravila i množi s odgovarajućim koeficijentom iz člana 59 stav 2 ovih Pravila;
- 2) vrijednost faktora K-CMH jednaka je vrijednosti CMH-a koja se mjeri u skladu s članom 62 ovih Pravila i množi s odgovarajućim koeficijentom iz člana 59 stav 2 ovih Pravila;
- 3) vrijednost faktora K-ASA jednaka je vrijednosti ASA-e koja se mjeri u skladu s članom 63 ovih Pravila i množi s odgovarajućim koeficijentom iz člana 59 stav 2 ovih Pravila;
- 4) vrijednost faktora K-COH jednaka je vrijednosti COH-a koja se mjeri u skladu s članom 64 ovih Pravila i množi s odgovarajućim koeficijentom iz člana 59 stav 2 ovih Pravila.

Mjerenje vrijednosti AUM-a radi izračuna vrijednosti faktora K-AUM

Član 61

(1) U svrhu izračuna vrijednosti faktora K-AUM, vrijednost AUM-a tekući je prosjek mjesečne vrijednosti ukupne imovine pod upravljanjem, mjerene na zadnji radni dan za svaki od prethodnih 15 mjeseci pretvorenih u funkcionalnu valutu subjekata u to vrijeme, pri čemu se isključuju vrijednosti za zadnja tri mjeseca, pri čemu je vrijednost AUM-a aritmetička sredina vrijednosti za preostalih 12 mjeseci a vrijednost faktora K-AUM izračunava se prvog radnog dana svakog mjeseca.

(2) Ako investiciono društvo službeno delegira upravljanje imovinom nekom drugom finansijskom subjektu, ta se imovina uključuje u ukupni iznos AUM-a koji se mjeri u skladu sa stavom 1 ovog člana.

(3) Ako drugi finansijski subjekt službeno delegira upravljanje imovinom investicionom društvu, ta se imovina isključuje iz ukupnog iznosa imovine pod upravljanjem koja se mjeri u skladu sa stavom 1 ovog člana.

(4) Ako investiciono društvo upravlja imovinom kraće od 15 mjeseci ili ako je to činilo tokom dužeg perioda kao malo i nepovezano investiciono društvo i sada prelazi prag za AUM, za izračun vrijednosti faktora K-AUM primjenjuje istorijske podatke AUM-a za period naveden u stavu 1 ovog člana čim ti podaci postanu dostupni, a istorijski podaci koji nedostaju Komisija može zamijeniti regulatornim odredbama na osnovu poslovnih planova investicionih društava podnesenih u sklopu zahtjeva za izdavanje odobrenja za rad.

Mjerenje vrijednosti CMH-a radi izračuna vrijednosti faktora K-CMH

Član 62

(1) U svrhu izračuna vrijednosti faktora K-CMH, vrijednost CMH-a tekući je prosjek vrijednosti ukupnih novčanih sredstava klijenta koja se drže, mjereno na kraju svakog radnog dana za proteklih devet mjeseci, pri čemu se isključuju vrijednosti za tri posljednja mjeseca, pri čemu je vrijednost CMH-a aritmetička sredina dnevnih vrijednosti tokom preostalih šest mjeseci a vrijednost faktora K-CMH izračunava se prvog radnog dana svakog mjeseca.

(2) Ako investiciono društvo drži novčana sredstva klijenta manje od devet mjeseci, za izračun vrijednosti faktora K-CMH primjenjuje istorijske podatke CMH-a za period naveden u stavu 1 ovog člana čim ti podaci postanu dostupni.

(3) Istorijske podatke koji nedostaju Komisija može zamijeniti regulatornim odredbama na osnovu poslovnih planova investicionih društava podnesenih u sklopu zahtjeva za izdavanje odobrenja za rad.

Mjerenje vrijednosti ASA-e radi izračuna vrijednosti faktora K-ASA

Član 63

(1) U svrhu izračuna vrijednosti faktora K-ASA, vrijednost ASA-e tekući je prosjek vrijednosti ukupne imovine koja se dnevno čuva i administrira, mjereno na kraju svakog radnog dana u proteklih devet mjeseci, pri čemu se isključuju vrijednosti za zadnja tri mjeseca.

(2) Vrijednost ASA-e aritmetička je sredina dnevnih vrijednosti tokom preostalih šest mjeseci.

(3) Vrijednost faktora K-ASA izračunava se prvog radnog dana svakog mjeseca.

(4) Ako investiciono društvo službeno delegira zadatke čuvanja i administriranja imovine drugom finansijskom subjektu ili ako je drugi finansijski subjekt službeno delegirao takve zadatke investicionom društvu, ta se imovina uključuje u ukupan iznos ASA-e koji se mjeri u skladu sa stavom 1 ovog člana.

(5) Ako investiciono društvo obavlja čuvanje i administriranje imovine u periodu manjem od šest mjeseci, za izračun faktora K-ASA upotrebljava istorijske podatke za ASA-u za period naveden u stavu 1 ovog člana čim ti podaci postanu dostupni.

(6) Istorijske podatke koji nedostaju Komisija može zamijeniti regulatornim odredbama na osnovu poslovnih planova investicionih društava podnesenih u sklopu zahtjeva za izdavanje odobrenja za rad.

Mjerenje vrijednosti COH-a radi izračuna vrijednosti faktora K-COH

Član 64

(1) U svrhu izračuna vrijednosti faktora K-COH, vrijednost COH-a tekući je prosjek vrijednosti ukupnih obrađenih naloga klijenta, mjereno tokom svakog radnog dana u proteklih šest mjeseci, pri čemu se isključuju vrijednosti za zadnja tri mjeseca.

(2) Vrijednost COH-a aritmetička je sredina dnevnih vrijednosti tokom preostala tri mjeseca.

(3) Vrijednost faktora K-COH izračunava se prvog radnog dana svakog mjeseca.

(4) Vrijednost COH-a mjeri se kao zbir apsolutne vrijednosti transakcija kupovine i apsolutne vrijednosti transakcija prodaje, za novčane transakcije i izvedenice, u skladu sa sljedećim:

1) ako je riječ o novčanim transakcijama, vrijednost je iznos koji je uplaćen ili primljen za svaku transakciju;

2) ako je riječ o izvedenicama, vrijednost trgovanja zamišljeni je iznos ugovora.

(5) Zamišljeni iznos kamatnih izvedenica usklađuje se za preostali period do dospijanja (u godinama) tih ugovora.

(6) Zamišljeni iznos množi se s trajanjem iz sljedeće formule: trajanje = preostali period do dospijanja (u godinama) / 10.

(7) Ne dovodeći u pitanje st. 5 i 6 ovog člana, u vrijednost COH-a uključene su izvršene transakcije investicionog društva koje pruža usluge upravljanja portfeljem za račun investicionih fondova.

(8) U vrijednost COH-a uključene su transakcije proizašle iz investicionog savjetovanja u odnosu na koje investiciono društvo ne izračunava faktor K-AUM.

(9) Iz vrijednosti COH-a isključene su transakcije koje je sprovelo investiciono društvo i koje proizlaze iz održavanja investicionog portfelja klijenta ako investiciono društvo već izračunava vrijednost faktora K-AUM u odnosu na ulaganja tog klijenta ili ako se ta aktivnost odnosi na delegiranje upravljanja imovinom investicionog društva koje ne doprinosi AUM-u tog investicionog društva u skladu sa članom 61 stav 2 ovih Pravila.

(10) U vrijednost COH-a nisu uključene transakcije koje investiciono društvo u svoje ime izvrši za svoj račun ili za račun klijenta.

(11) Iz mjerenja COH-a investiciona društva mogu isključiti svaki nalog koji nije izvršen, ako je razlog takvom neizvršenju klijentovo blagovremeno otkazivanje naloga.

(12) Ako investiciono društvo obrađuje naloge klijenta kraće od šest mjeseci ili ako je to činilo tokom dužeg perioda kao malo i nepovezano investiciono društvo, za izračun vrijednosti faktora K-COH primjenjuje istorijske podatke COH-a za period naveden u stavu 1 ovog člana čim ti podaci postanu dostupni.

- (13) Istorijske podatke koji nedostaju Komisija može zamijeniti regulatornim odredbama na osnovu poslovnih planova investicionog društva podnesenih u sklopu zahtjeva za izdavanje odobrenja za rad.

XI. FAKTORI K ZA RIZIK ZA TRŽIŠTE (RtM)

Zahtjev za faktore K RtM

Član 65

- (1) Vrijednost zahtjeva za faktore K RtM za pozicije iz knjige trgovanja investicionog društva koje za sopstveni račun trguje bilo u svoje ime ili za račun klijenta, jednaka je vrijednosti faktora K-NPR izračunata u skladu sa članom 66 ovih Pravila ili vrijednosti faktora K-CMG izračunata u skladu s članom 27 ovih Pravila.
- (2) Investiciona društva upravljaju svojom knjigom trgovanja u skladu s dijelom trećim glavom I. poglavljem 3 Regulative (EU) br. 575/2013.
- (3) Zahtjev za faktore K RtM primjenjuje se na sve pozicije iz knjige trgovanja koje posebno uključuju pozicije u dužničkim instrumentima (uključujući sekuritizacijske instrumente), vlasničke instrumente, subjekte za zajednička ulaganja, devize i zlato te robu (uključujući emisijske jedinice).
- (4) Za potrebe izračuna zahtjeva za faktor K RtM investiciono društvo trebalo bi uključiti pozicije koje nisu pozicije iz knjige trgovanja ako one dovode do valutnog rizika ili robnog rizika.

Izračun faktora K-NPR

Član 66

Za potrebe izračuna faktora K-NPR, kapitalni zahtjev za pozicije iz knjige trgovanja investicionog društva koje za sopstveni račun trguje bilo u svoje ime ili za račun klijenta, izračunava se primjenom jednog od sljedećih pristupa:

- 1) standardizovanog pristupa iz dijela trećeg glave IV poglavlja 2, 3 i 4 Regulative (EU) br. 575/2013;
- 2) alternativnog standardizovanog pristupa utvrđenog u dijelu trećem glavi IV poglavlju 1a Regulative (EU) br. 575/2013;
- 3) alternativnog pristupa internih modela utvrđenog u dijelu trećem glavi IV poglavlju 1b Regulative (EU) br. 575/2013.

Izračun faktora K-CMG

Član 67

(1) Za potrebe člana 65 ovih Pravila Komisija dopušta investicionom društvu da izračuna faktor K-CMG za sve pozicije na koje se primjenjuje poravnanje ili na osnovu portfelja ako se na cijeli portfelj primjenjuje poravnanje ili pokrivenost maržom, pod sljedećim uslovima:

- 1) investiciono društvo nije član grupe koja obuhvata kreditnu instituciju;
 - 2) poravnanje i namira tih transakcija obavljaju se pod odgovornošću člana sistema poravnavanja kvalifikovane centralne druge ugovorne strane i taj član sistema poravnavanja je kreditna institucija ili investiciono društvo na koje se primjenjuje zakon kojim se uređuje poslovanje kreditnih institucija, a transakcije se poravnavaju centralno posredstvom kvalifikovane centralne druge ugovorne strane ili se u protivnom namiruju na osnovu isporuke po plaćanju pod odgovornošću tog člana sistema poravnavanja;
 - 3) izračun ukupne marže koju član sistema poravnavanja zahtijeva temelji se na modelu marže člana sistema poravnavanja;
 - 4) investiciono društvo dokazalo je nadležnom organu da je izbor izračuna RtM-a s pomoću faktora K-CMG opravdan na osnovu određenih kriterijuma, koji mogu uključivati prirodu glavnih aktivnosti investicionog društva koje su uglavnom aktivnosti trgovanja na koje se primjenjuje poravnanje i pokrivenost maržom pod odgovornošću člana sistema poravnavanja kao i činjenica da druge aktivnosti koje obavlja investiciono društvo nisu značajne u odnosu na te glavne aktivnosti; i
 - 5) Komisija je procijenila da portfelji na koje se primjenjuje faktor K-CMG nisu izabrani s ciljem uključivanja u regulatornu arbitražu kapitalnih zahtjeva na nesrazmjern ili bonitetno neprihvatljiv način.
- (2) Za potrebe stava 1 tačka 3 ovog člana, Komisija sprovodi redovnu procjenu da bi potvrdila da model marže vodi do zahtjeva za utvrđivanje marže kojima se odražavaju rizična obilježja proizvoda kojim investiciona društva trguju i uzima se u obzir vremenski razmak između prikupljanja marže, tržišne likvidnosti i mogućnosti promjena tokom trajanja transakcije.
- (3) Zahtjevi za utvrđivanje marže moraju biti dovoljni za pokriće gubitaka koji mogu nastati iz najmanje 99 % kretanja izloženosti tokom određenog perioda, s periodom držanja od barem dva radna dana.
- (4) Modeli marže koje taj član sistema poravnavanja primjenjuje za maržni poziv iz stava 1 tčka 3 ovog člana uvijek je osmišljen tako da se njim postigne nivo boniteta sličan onom koji se zahtijeva odredbama u vezi sa zahtjevima za utvrđivanje marže u članu 41 Regulative (EU) br. 648/2012;
- (5) Vrijednost faktora K-CMG treći je najveći iznos ukupne marže koju je član sistema poravnavanja dnevno zahtijevao od investicionog društva u prethodna tri mjeseca pomnožen s faktorom 1,3.

XII. FAKTORI K RtF

Zahtjev za faktore K RtF

Član 68

(1) Zahtjev za faktore K RtF utvrđuje se s pomoću sljedeće formule:

$$K-TCD + K-DTF + K-CON$$

pri čemu:

- 1) vrijednost faktora K-TCD jednaka je iznosu izračunatom u skladu sa članom 70 ovih Pravila;
 - 2) vrijednost faktora K-DTF jednaka je vrijednosti faktora DTF koja se mjeri u skladu s članom 77 ovih Pravila i množi s odgovarajućim koeficijentom iz člana 59 stav 2 ovih Pravila i
 - 3) vrijednost faktora K-CON jednaka je iznosu izračunatom u skladu sa članom 82 ovih Pravila.
- (2) Vrijednosti faktora K-TCD i K-CON temelje se na transakcijama koje su evidentirane u knjizi trgovanja investicionog društva koje za sopstveni račun trguje bilo u svoje ime ili za račun klijenta.
- (3) Vrijednost faktora K-DTF temelji se na transakcijama koje su evidentirane u knjizi trgovanja investicionog društva koje za sopstveni račun trguje bilo u svoje ime ili za račun klijenta, i transakcijama koje investiciono društvo zaključi tokom izvršavanja naloga u svoje ime i za račun klijenata.

XIII. NASTANAK STATUSA NEISPUNJAVANJA OBAVEZA DRUGE UGOVORNE STRANE U TRGOVANJU

Područje primjene

Član 69

(1) Članovi 69 do 76 ovih Pravila primjenjuje na sljedeće ugovore i transakcije:

- 1) ugovore o izvedenicama, osim sljedećeg:
 - a) ugovora o izvedenicama koji se neposredno ili posredno poravnavaju posredstvom centralne druge ugovorne strane ako su ispunjeni svi sljedeći uslovi:
 - pozicije i imovina investicionog društva koje se odnose na te ugovore razlikuju se i odvojene su, i na nivou člana sistema poravnavanja i na nivou centralne druge ugovorne strane, od pozicija i imovine člana sistema poravnavanja i drugih klijenata tog člana sistema poravnavanja, a zbog tog razlikovanja i te odvojenosti te pozicije i ta imovina ne ulaze u stečajnu masu u slučaju nastanka statusa neispunjavanja obaveza ili insolventnosti člana sistema poravnavanja, jednog ili više njegovih drugih klijenata;
 - zakoni, propisi, pravila i ugovori koji se primjenjuju na člana sistema poravnavanja ili ga obavezuju, osiguravaju da se u slučaju nastanka statusa neispunjavanja obaveza ili insolventnosti izvornog člana sistema poravnavanja, klijentove pozicije koje se odnose na te ugovore te odgovarajući kolateral prenesu na drugog člana sistema poravnavanja u odgovarajućem periodu marže za rizik;
 - investicijom je društvo ishodilo nezavisno i obrazloženo pravno mišljenje u pisanom obliku u kojem se zaključuje da u slučaju spora investiciono društvo ne snosi gubitke nastale zbog insolventnosti njegovog člana sistema poravnavanja ili klijenata njegovog člana sistema poravnavanja;
 - 2) ugovora o izvedenicama kojima se trguje na mjestu trgovanja;
 - 3) ugovora o izvedenicama koje se drže radi zaštite od rizika pozicije investicionog društva koja proizlazi iz aktivnosti koje nisu iz knjige trgovanja;
 - 4) transakcije s dugim rokom namire;
 - 5) repo transakcije;
 - 6) transakcije pozajmljivanja hartija od vrijednosti ili robe drugoj ugovornoj strani ili od druge ugovorne strane;
 - 7) maržne kredite;
 - 8) svaku drugu vrstu SFT-a;
 - 9) kredite i zajmove iz člana 70 stav 2 tačka 2 Zakona, ako investiciono društvo obavlja trgovanje u ime klijenta ili zaprima i prenosi nalog bez izvršavanja.
- (2) Za potrebe tačke 1 podtačke a alineja prva stav 1 ovog člana smatra se da ugovori o izvedenicama koji su neposredno ili posredno poravnati posredstvom kvalifikovane druge ugovorne strane ispunjavaju uslove navedene u toj tački.
- (3) Transakcije sa sljedećim vrstama drugih ugovornih strana isključene su iz izračuna faktora K-TCD:
- 1) centralnim državama i centralnim bankama, ako bi se odnosnim izloženostima dodijelio ponder rizika od 0 % u skladu sa članom 114 Regulative (EU) br. 575/2013;
 - 2) multilateralnim razvojnim bankama navedenim u članu 117 stav 2 Regulative (EU) br. 575/2013;
 - 3) međunarodnim organizacijama iz člana 118 Regulative (EU) br. 575/2013.
- (4) Uz prethodno odobrenje Komisije iz oba izračuna faktora K-TCD investiciona društva mogu isključiti transakcije s drugom ugovornom stranom koja je matično društvo, njegovo zavisno društvo, zavisno društvo njegovog matičnog društva ili povezano društvo.
- (5) Komisija će dati odobrenje ako su ispunjeni sljedeći uslovi:
- 1) druga ugovorna strana je kreditna institucija, investiciono društvo ili finansijska institucija, na koje se primjenjuju odgovarajući bonitetni zahtjevi;
 - 2) druga ugovorna strana uključena je u istu bonitetnu konsolidaciju kao i investiciono društvo u skladu sa Regulativom (EU) br. 575/2013 ili članom 7 IFR-a, ili se nad drugom ugovornom stranom i investicionim društvom sprovodi nadzor u pogledu usklađenosti s kriterijumom kapitala grupe u skladu sa članom 8 Regulative (EU) br. 575/2013;
 - 3) druga ugovorna strana podliježe istim postupcima ocjene, mjerenja i kontrole rizika kao i investiciono društvo;
 - 4) druga ugovorna strana ima poslovno sjedište u istoj državi članici kao i investiciono društvo;
 - 5) nema postojeće ili predviđene značajne praktične ili pravne prepreke za promptni prenos regulatornog kapitala ili otplate obaveza druge ugovorne strane prema investicionom društvu.
- (5) Odstupajući od čl. 69 do 76 ovih Pravila, investiciono društvo može, uz prethodno odobrenje Komisije, izračunati vrijednost izloženosti ugovora o izvedenicama navedenih u Prilogu II Uredbi (EU) br. 575/2013, a za transakcije iz stava 1 tač. od 2 do 8 ovog člana primjenom jedne od metoda navedenih u dijelu trećem glavi II poglavlju 6 odjeljku 3, 4 ili 5 Regulative (EU) br. 575/2013 i izračunati povezani kapitalni zahtjev tako da vrijednosti izloženosti pomnoži s faktorom rizika utvrđenim za pojedinu vrstu druge ugovorne strane kako je određen u tablici 2 u članu 70 ovih Pravila.
- (6) Investiciona društva koja su obuhvaćena nadzorom na konsolidovanoj osnovi u skladu s dijelom prvim glavom II poglavljem 2 Regulative (EU) br. 575/2013 mogu izračunati povezani kapitalni zahtjev tako da iznose izloženosti ponderisane rizikom, koji se izračunavaju u skladu s dijelom trećim glavom II poglavljem 2 odjeljkom 1 Regulative (EU) br. 575/2013, pomnože s 8 %.
- (7) Prilikom primjene odstupanja iz st. 4 i 5 ovog člana investiciona društva primjenjuju i faktor prilagođavanja kreditnom vrednovanju (CVA) tako da kapitalni zahtjev, izračunat u skladu sa stavom 2 ovog člana, pomnože s CVA-om izračunatim u skladu sa članom 76 ovih Pravila.
- (8) Umjesto primjene multiplikatora faktora CVA investiciona društva obuhvaćena nadzorom na konsolidovanoj osnovi u skladu s dijelom prvim glavom II poglavljem 2 Regulative (EU) br. 575/2013 mogu izračunati kapitalni zahtjev za rizik prilagođavanja kreditnom vrednovanju u skladu s dijelom trećim glavom VI Regulative (EU) br. 575/2013.

Izračun faktora K-TCD

Član 70

(1) Za potrebe izračuna faktora K-TCD kapitalni zahtjev određuje se pomoću sljedeće formule:

$$\text{kapitalni zahtjev} = \alpha \cdot EV \cdot RF \cdot CVA$$

pri čemu je:

$\alpha = 1,2$;

EV = vrijednost izloženosti izračunana u skladu sa članom 71 ovih Pravila;

RF = faktor rizika utvrđen za pojedinu vrstu druge ugovorne strane kako je određen u tablici 2.; i

CVA = prilagođavanje kreditnom vrednovanju izračunata u skladu sa članom 76 ovih Pravila.

Tablica 2.

Vrsta druge ugovorne strane	Faktor rizika
Centralne države, centralne banke i subjekti javnog sektora	1,6 %
Kreditne institucije i investiciona društva	1,6 %
Ostale druge ugovorne strane	8 %

Izračun vrijednosti izloženosti

Član 71

(1) Vrijednost izloženosti izračunava se primjenom sljedeće formule:

$$\text{vrijednost izloženosti} = \text{maks. } (0; RC + PFE - C)$$

pri čemu je:

RC = trošak zamjene, kako je utvrđen u članu 72 ovih Pravila,

PFE = potencijalna buduća izloženost, kako je utvrđena u članu 73 ovih Pravila, i

C = kolateral, kako je utvrđen u članu 74 ovih Pravila.

(2) Trošak zamjene (RC) i kolateral (C) primjenjuju se na sve transakcije iz člana 69 ovih Pravila.

(3) Potencijalna buduća izloženost (PFE) primjenjuje se samo na ugovore o izvedenicama.

(4) Investiciono društvo može izračunati vrijednost jedne izloženosti na nivou netiranja za sve transakcije obuhvaćene sporazumom o netiranju ako su ispunjeni uslovi iz člana 75 ovih Pravila, a ako bilo koji od tih uslova nije ispunjen, investiciono društvo tretira svaku transakciju kao zaseban skup za netiranje.

Trošak zamjene

Član 72

Trošak zamjene iz člana 71 ovih Pravila utvrđuje se kako slijedi:

- 1) za ugovore o izvedenicama trošak zamjene utvrđuje se kao CMV;
- 2) za transakcije s dugim rokom namire trošak zamjene utvrđuje se kao iznos novčane namire koji je investicionom društvu obaveza ili koje ono potražuje prilikom namire pri čemu se potraživanje tretira kao pozitivan iznos, a obaveza kao negativan iznos;
- 3) za repo transakcije i transakcije pozajmljivanja hartija od vrijednosti ili robe drugoj ugovornoj strani ili od druge ugovorne strane trošak zamjene utvrđuje se kao iznos novčanih sredstava datih ili uzetih u zajam, pri čemu se novčana sredstva koja je investiciono društvo dalo u zajam tretiraju kao pozitivan iznos, a novčana sredstva koja je investiciono društvo uzelo u zajam tretiraju se kao negativan iznos;
- 4) za transakcije finansiranja hartija od vrijednosti u kojima su obje strane transakcije hartija od vrijednosti trošak zamjene utvrđuje se CMV-om hartije od vrijednosti koji je investiciono društvo dalo u zajam, pri čemu se CMV povećava primjenom odgovarajućeg korektivnog faktora iz tablice 4 člana 74 ovih Pravila;
- 5) za maržne kredite i kredite i zajmove iz člana 69 stav 1 tačka 9 ovih Pravila trošak zamjene utvrđuje se knjigovodstvenom vrijednosti imovine u skladu s primjenjivim računovodstvenim okvirom.

Potencijalna buduća izloženost

Član 73

(1) Potencijalna buduća izloženost (PFE) iz člana 71 ovih Pravila izračunava se za svaku izvedenicu kao proizvod:

- 1) efektivnog zamišljenog (EN) iznosa transakcije koji se utvrđuje u skladu sa st. od 2 do 6 ovog člana; i
 - 2) faktora nadzora (SF) koji se utvrđuje u skladu sa stavom 7 ovog člana.
- (2) Efektivni zamišljeni (EN) iznos proizvod je zamišljenog iznosa koji se izračunava u skladu sa stavom 3 ovog člana, njegovog trajanja koje se izračunava u skladu sa stavom 4 ovog člana i njegove nadzorne delte koji se izračunava u skladu sa stavom 6 ovog člana.
- (3) Osim ako je jasno naveden i fiksiran do dospeljeća, zamišljeni iznos utvrđuje se kako slijedi:
- 1) za ugovore o deviznim izvedenicama zamišljeni iznos definiše se kao zamišljeni iznos devizne strane ugovora, konvertovan u nacionalnu valutu, pri čemu ako su obje strane devizne izvedenice nominovane u valutama koje nisu nacionalne valute, zamišljeni iznos svake strane konvertuje se u nacionalnu valutu i zamišljeni je iznos strana veće vrijednosti u nacionalnoj valuti;
 - 2) za ugovore o vlasničkim i robnim izvedenicama, emisijske jedinice sa efektom staklene bašte i njihove izvedenice zamišljeni iznos definiše se kao proizvod tržišne cijene instrumenta i broja jedinica kojima se trguje;
 - 3) za transakcije s višestrukim isplatama koje zavise od stanja, uključujući digitalne opcije ili terminske ugovore s unaprijed definisanom dobiti, investiciono društvo izračunava zamišljeni iznos za svako stanje i primjenjuje najveći dobijeni rezultat izračuna;
 - 4) ako je zamišljeni iznos formula tržišnih vrijednosti, investiciono društvo radi utvrđivanja zamišljenog iznosa trgovanja unosi CMV-jeve;
 - 5) za zamjene s promjenjivim zamišljenim iznosom, kao što su zamjene zamišljenog iznosa glavnice koji se s vremenom smanjuje ili povećava, investiciona društva na preostali period trajanja zamjene primjenjuju prosječni zamišljeni iznos kao zamišljeni iznos trgovanja;
 - 6) zamjene s ugrađenom finansijskom polugom konvertuju se u zamišljeni iznos istovrijedne zamjene bez finansijske poluge, odnosno, dok se sve stope u zamjeni množe s nekim faktorom, u svrhu utvrđivanja zamišljenog iznosa navedeni se zamišljeni iznos množi s faktorom za kamatne stope;
 - 7) za ugovore o izvedenicama s višestrukim zamjenama valute glavnice, zamišljeni iznos utvrđuje se tako da se zamišljeni iznos pomnoži s brojem zamjena valute glavnice u ugovoru o izvedenici.
- (4) Zamišljeni iznos ugovora o kamatnim stopama i ugovora o kreditnim izvedenicama za preostali period do dospeljeća (u godinama) tih ugovora usklađuje se prema trajanju koje se utvrđuje pomoću sljedeće formule:
- $$\text{trajanje} = (1 - \text{istek } (-0,05 * \text{ razdoblje do dospeljeća})) / 0,05$$
- (5) Za ugovore o izvedenicama koji nisu ugovori o kamatnim stopama i ugovori o kreditnim izvedenicama trajanje je 1.
- (6) Dospeljeće ugovora znači krajnji datum do kojeg ugovor može biti izvršen.
- (7) Ako se u izvedenici navodi vrijednost neke druge kamatne stope ili kreditnog instrumenta, period se utvrđuje na osnovu odnosnog instrumenta.
- (8) Ako je riječ o opcijama, dospeljeće znači krajnji datum izvršenja ugovora kako je naveden u ugovoru.
- (9) Ako je riječ o ugovoru o izvedenicama koji je strukturiran tako da se preostali iznos izloženosti namiruje na određene datume i uslovi ponovno utvrđuju tako da fer vrijednost ugovora iznosi nula, preostali period do dospeljeća jednak je periodu do sljedećeg datuma ponovnog utvrđivanja uslova.
- (10) Investiciono društvo može samo izračunati nadzornu deltu za opcije i opcije na zamjenu primjenom odgovarajućeg modela, uz odobrenje nadležnih organa, pa se u tom modelu procjenjuje stopa promjene vrijednosti opcije u odnosu na manje promjene tržišne vrijednosti odnosnog instrumenta.
- (11) Za transakcije koje nisu opcije i opcije na zamjenu ili za koje su nadležni organi odobrili model delta je 1.
- (12) Faktor nadzora (SF) za svaku kategoriju imovine utvrđuje se u skladu sa sljedećom tablicom:

Tablica 3.

Kategorija imovine	Faktor nadzora
Kamatna stopa	0,5 %

Strana valuta	4 %
Kredit	1 %
Vlasnički instrument, jedan subjekt	32 %
Vlasnički instrument, indeks	20 %
Roba i emisijske jedinice stakleničkih plinova	18 %
Drugo	32 %

- (13) Potencijalna buduća izloženost skupa za netiranje zbir je potencijalne buduće izloženosti svih transakcija uključenih u skup za netiranje pomnožen sa:
- 1) 0,42, za skupove za netiranje transakcija s finansijskim i nefinansijskim drugim ugovornim stranama za koje se kolateral razmjenjuje dvostrano s drugom ugovornom stranom, ako je to potrebno, u skladu s uslovima utvrđenim u članu 11 Regulative (EU) br. 648/2012;
 - 2) 1, za druge skupove za netiranje.

Kolateral

Član 74

(1) Na kolateral i u dvostranim i u poravnatim transakcijama iz člana 69 ovih Pravila primjenjuju se korektivni faktori u skladu sa sljedećom tablicom:

Tablica 4.

Kategorija imovine		Korektivni faktor, repo transakcije	Korektivni faktor, druge transakcije
Dužničke hartije od vrijednosti koje izdaju centralne države ili centralne banke	≤ 1 godina	0,707 %	1 %
	> 1 godina ≤ 5 godina	2,121 %	3 %
	> 5 godina	4,243 %	6 %
Izdanja dužničkih hartija od vrijednosti drugih subjekata	≤ 1 godina	1,414 %	2 %
	> 1 godina ≤ 5 godina	4,243 %	6 %
	> 5 godina	8,485 %	12 %
Sekuritizacijske pozicije	≤ 1 godina	2,828 %	4 %
	> 1 godina ≤ 5 godina	8,485 %	12 %
	> 5 godina	16,970 %	24 %
Listirani vlasnički i konvertibilni instrumenti		14,143 %	20 %
Druge hartije od vrijednosti i druga roba		17,678 %	25 %
Zlato		10,607 %	15 %
Novčana sredstva		0 %	0 %

(2) Za potrebe tablice 4 sekuritizacijske pozicije ne uključuju resekuritizacijske pozicije.

(3) Nadležni organi mogu mijenjati korektivni faktor za neke vrste robe za koje postoje različiti nivoi volatilnosti cijena i o takvim odlukama obavještavaju EBA-u navodeći razloge za promjene.

(4) Vrijednost kolaterala određuje se kako slijedi:

- 1) za potrebe člana 69 stav 1 tač. 1, 5 i 7 ovih Pravila iznosom kolaterala koje je investiciono društvo primilo od svojih drugih ugovornih strana umanjeno u skladu s tablicom 4.; i
- 2) za transakcije iz člana 69 stav 1 tač. 2, 3 i 6 ovih Pravila kao zbir CMV-a strane hartije od vrijednosti i neto iznosa kolaterala koje je investiciono društvo primilo ili dalo.

(5) Za transakcije finansiranja hartija od vrijednosti u kojima su obje strane transakcije hartije od vrijednosti kolateral se utvrđuje putem CMV-a hartije od vrijednosti koju je investiciono društvo uzelo u zajam.

(6) Ako investiciono društvo kupuje ili daje u zajam hartije od vrijednosti, CMV hartije od vrijednosti tretira se kao negativan iznos i umanjuje se primjenom korektivnog faktora iz tablice 4 na veći negativni iznos.

(7) Ako investiciono društvo prodaje ili uzima u zajam hartije od vrijednosti, CMV hartije od vrijednosti tretira se kao pozitivan iznos i umanjuje se primjenom korektivnog faktora iz tablice 4.

(8) Ako su sporazumom o netiranju obuhvaćene različite vrste transakcija, u skladu s uslovima utvrđenim u članu 75 ovih Pravila, primjenjivi korektivni faktori za „druge transakcije” iz tablice 4 primjenjuju se na odgovarajuće iznose izračunate u skladu sa stavom 1 tač. 1 i 2 član 75 ovih Pravila na osnovu izdavalaca u svakoj kategoriji imovine.

(9) Ako između transakcije i primljenog ili datog kolaterala postoji valutna neusklađenost, primjenjuje se dodatni korektivni faktor za valutnu neusklađenost od 8 %.

Netiranje

Član 75

Za potrebe čl. 69 do 76 ovih Pravila investiciono društvo može, prvo, potpuno usklađene ugovore koji su obuhvaćeni sporazumom o netiranju tretirati kao jedan ugovor sa zamišljenom glavnicom koja je jednaka neto primicima, drugo, netirati druge transakcije koje su predmet ugovora o obnovi na osnovu kojega se sve obaveze između investicionog društva i njegovih drugih ugovornih strana automatski prebijaju tako da ugovor o obnovi pravno zamjenjuje jedinstveni neto iznos ranijih bruto obaveza te, treće, netirati ostale transakcije ako investiciono društvo osigura ispunjavanje sljedećih uslova:

- 1) ugovor o netiranju s drugom ugovornom stranom ili drugi sporazum kojim se stvara jedinstvena pravna obveza obuhvaća sve uključene transakcije, tako da bi investiciono društvo moglo potraživati ili biti dužno platiti samo neto zbroj pozitivnih i negativnih tržišnih vrijednosti uključenih pojedinačnih transakcija ako druga ugovorna strana ne ispuni svoje obaveze zbog nečega od sljedećeg:
 - a) nastanka statusa neispunjavanja obveza;
 - b) stečaja;
 - c) likvidacije; ili
 - d) sličnih okolnosti;
- 2) ugovor o netiranju ne sadrži odredbu kojom se, u slučaju nastanka statusa neispunjavanja obveza druge ugovorne strane, drugoj ugovornoj strani koja nije u statusu neispunjavanja obaveza dopušta izvršenje samo ograničenih plaćanja prema ugovornoj strani koja je u statusu neispunjavanja obaveza, ili se uopšte ne dopuštaju plaćanja, čak i kada je ugovorna strana koja je u statusu neispunjavanja obaveza neto povjerilac;
- 3) investiciono društvo je ishodilo neovisno i obrazloženo pravno mišljenje u pisanom obliku o tome da bi u slučaju osporavanja sporazuma o netiranju, potraživanja i obaveze investicionog društva bile jednake onim iz tačke 1 stav 1 ovog člana u okviru sljedećeg pravnog sistema:
 - a) prava države u kojoj je osnovana druga ugovorna strana;
 - b) prava države u kojoj se nalazi filijala ako je uključena strana filijala druge ugovorne strane;
 - c) prava kojim se uređuju pojedinačne transakcije uključene u sporazum o netiranju; ili
 - d) prava kojim se uređuje svaki ugovor ili sporazum potreban za sprovođenje netiranja.

Prilagodavanje kreditnom vrednovanju

Član 76

- (1) Za potrebe čl. 69 do 76 ovih Pravila CVA znači prilagodavanje vrijednosti portfelja transakcija s drugom ugovornom stranom vrednovanog po srednjoj tržišnoj vrijednosti koja odražava CMV kreditnog rizika druge ugovorne strane za investiciono društvo, ali ne odražava CMV kreditnog rizika investicionog društva za drugu ugovornu stranu.
- (2) CVA je 1,5 za sve transakcije osim sljedećih transakcija, za koje je CVA 1:
 - 1) transakcije s nefinansijskim drugim ugovornim stranama kako su definisane u članu 2 tačka 9 Regulative (EU) br. 648/2012 ili s nefinansijskim drugim ugovornim stranama s poslovnim sjedištem u trećoj zemlji, ako te transakcije ne premašuju prag poravnanja kako je utvrđen u članu 10 st. 3 i 4 Regulative (EU) br. 648/2012;
 - 2) unutargrupne transakcije kako je predviđeno u članu 3 Regulative (EU) br. 648/2012;
 - 3) transakcije s dugim rokom namire;
 - 4) SFT-ovi, uključujući maržne kredite, osim ako Komisija odredi da su izloženosti CVA riziku investicionih društava koje proizlaze iz tih transakcija značajne; i
 - 5) krediti i zajmovi iz člana 69 stav 1 tačka 9 ovih Pravila.

XIV. DNEVNI PROMET TRGOVANJA

Mjerenje vrijednosti faktora DTF radi izračuna vrijednosti faktora K-DTF

Član 77

- (1) U svrhu izračuna vrijednosti faktora K-DTF, vrijednost faktora DTF tekući je prosjek vrijednosti ukupnog dnevnog prometa trgovanja, mjereno tokom svakog radnog dana u prethodnih devet mjeseci, pri čemu se isključuju vrijednosti za zadnja tri mjeseca.
- (2) Vrijednost faktora DTF je aritmetička sredina dnevno izmjerenih vrijednosti tokom preostalih šest mjeseci.
- (3) Vrijednost faktora K-DTF izračunava se prvog radnog dana svakog mjeseca.
- (4) Vrijednost faktora DTF mjeri se kao zbir apsolutne vrijednosti transakcija kupovine i apsolutne vrijednosti transakcija prodaje, novčanih i izvedenica, u skladu sa sljedećim:
 - 1) ako je riječ o novčanim transakcijama, vrijednost je iznos koji je uplaćen ili primljen za svaku transakciju;
 - 2) ako je riječ o izvedenicama, vrijednost trgovanja zamišljeni je iznos ugovora.
- (5) Zamišljeni iznos kamatnih izvedenica usklađuje se za preostali period do dospjeća (u godinama) tih ugovora.
- (6) Zamišljeni iznos množi se s trajanjem iz sljedeće formule:

$$\text{trajanje} = \text{preostalo razdoblje do dospjeća (u godinama)} / 10$$
- (7) U vrijednost DTF nisu uključene transakcije koje je investiciono društvo izvršilo u svrhu pružanja usluga upravljanja portfeljem za račun investicionih fondova.
- (8) U vrijednost DTF uključene su transakcije koje je investiciono društvo u svoje ime izvršilo za svoj račun ili za račun klijenta.
- (9) Investiciono društvo koje je imalo dnevni promet trgovanja manje od devet mjeseci upotrebljava istorijske podatke DTF-a za period navedeno u stav 1 ovog člana kako bi izračunalo K-DTF čim ti podaci postanu dostupni.
- (10) Istorijske podatke koji nedostaju Komisija može zamijeniti regulatornim odredbama na osnovu poslovnih planova investicionih društava podnesenih u sklopu zahtjeva za izdavanje odobrenja za rad.

XV. KONCENTRACIJSKI RIZIK

Obaveza praćenja

Član 78

- (1) Investiciona društva prate i kontrolišu svoj koncentracijski rizik u skladu sa čl. 78 do 84 ovih Pravila pomoću odgovarajućih administrativnih i računovodstvenih postupaka i snažnih mehanizama interne kontrole.
- (2) Za potrebe čl. 78 do 84 ovih Pravila pojmovi „kreditna institucija“ i „investiciono društvo“ obuhvataju privatna i javna društva, uključujući filijale tih društava, pod uslovom da bi ta društva, da imaju poslovno sjedište u Uniji, bila kreditne institucije ili investiciona društva kako su definisani ovim Pravilima i pod uslovom da su ta društva dobila odobrenje za rad u trećoj zemlji koja primjenjuje bonitetne nadzorne i regulatorne zahtjeve koji su najmanje ekvivalentni onim koji se primjenjuju u Uniji.

Izračun vrijednosti izloženosti

Član 79

- (1) Investiciona društva koja ne ispunjavaju uslove za malo i nepovezano investiciono društvo za potrebe čl. 78 do 84 ovih Pravila izračunava vrijednost izloženosti u pogledu jednog klijenta ili grupe povezanih klijenata kao zbir sljedećih stavki:

- 1) pozitivnog viška dugih pozicija investicionog društva nad njenim kratkim pozicijama u svim finansijskim instrumentima knjige trgovanja koje je izdao dotični klijent, pri čemu se neto pozicija za svaki instrument izračunava u skladu s odredbama iz člana 66 stav 1 tač. 1, 2 i 3 ovih Pravila;
 - 2) vrijednost izloženosti ugovora i transakcija iz stava 1 član 69 ovih Pravila s dotičnim klijentom izračunava se na način naveden u članu 71 ovih Pravila.
- (2) Za potrebe stava 1 tačka 1 ovog člana, investiciono društvo koje za potrebe zahtjeva za faktor K RtM-a izračunava kapitalni zahtjev za pozicije iz knjige trgovanja u skladu s pristupom utvrđenim u članu 67 ovih Pravila izračunava neto poziciju u svrhu koncentracionog rizika tih pozicija u skladu s odredbama iz stava 1 tačka 1 član 66 ovih Pravila.
- (3) Za potrebe stava 1 tačka 2 ovog člana, investiciono društvo koje za potrebe faktora K-TCD izračunava kapitalne zahtjeve primjenom metoda iz člana 69. stav 4 ovih Pravila izračunava vrijednost izloženosti ugovora i transakcija iz člana 69 stav 1 ovih Pravila primjenom metoda navedenih u dijelu trećem glavi II poglavlju 6 odjeljku 3, 4 ili 5 Regulative (EU) br. 575/2013.
- (4) Vrijednost izloženosti u pogledu grupe povezanih klijenata izračunava se kao zbir svih izloženosti prema pojedinačnim klijentima iz grupe, koje se tretiraju kao jedna izloženost.
- (5) Pri izračunu vrijednosti izloženosti u pogledu jednog klijenta ili grupe povezanih klijenata investiciono društvo preduzima sve odgovarajuće korake kako bi utvrdilo odnosnu imovinu u relevantnim transakcijama i drugu ugovornu stranu u odnosnim izloženostima.

Ograničenja u pogledu koncentracijskog rizika i prekoračenje vrijednosti izloženosti

Član 80

- (1) Ograničenje za investiciono društvo u pogledu koncentracijskog rizika vrijednosti izloženosti u pogledu pojedinačnog klijenta ili grupe povezanih klijenata iznosi 25 % njegovog regulatornog kapitala.
- (2) Ako je pojedinačni klijent iz stava 1 ovog člana kreditna institucija ili investiciono društvo ili ako grupa povezanih klijenata uključuje jednu ili više kreditnih institucija ili investicionih društava, ograničenje u pogledu koncentracijskog rizika je 25 % regulatornog kapitala investicionog društva ili 150 miliona EUR, zavisno od toga koji je iznos veći, pod uslovom da za zbir vrijednosti izloženosti u pogledu svih povezanih klijenata koji nisu kreditne institucije ili investiciona društva, ograničenje u pogledu koncentracijskog rizika ne prelazi 25 % regulatornog kapitala investicionog društva.
- (3) Ako je iznos od 150 miliona EUR veći od 25 % regulatornog kapitala investicionog društva, ograničenje u pogledu koncentracijskog rizika ne prelazi 100 % regulatornog kapitala investicionog društva.
- (4) Ako su ograničenja iz stava 1 ovog člana prekoračena, investiciono društvo ispunjava obavezu obavještanja navedenu u članu 81 ovih Pravila i ispunjava kapitalni zahtjev za prekoračenje vrijednosti izloženosti u skladu sa članom 82 ovih Pravila
- (5) Investiciona društva izračunavaju prekoračenja vrijednosti izloženosti u pogledu pojedinačnog klijenta ili grupe povezanih klijenata u skladu sa sljedećom formulom:

$$\text{prekoračenje vrijednosti izloženosti} = EV - L$$

pri čemu je:

EV = vrijednost izloženosti izračunata na način naveden u članu 79 ovih Pravila; i

L = ograničenje u pogledu koncentracijskog rizika kako je utvrđeno u stavu 1 ovog člana.

(6) Vrijednost izloženosti u pogledu pojedinačnog klijenta ili grupe povezanih klijenata ne prelazi:

- 1) 500 % regulatornog kapitala investicionog društva ako je od prekoračenja prošlo deset ili manje dana;
- 2) ukupno 600 % regulatornog kapitala investicionog društva ako je prekoračenje trajalo duže od deset dana.

Obveza obavještanja

Član 81

- (1) Ako su ograničenja iz člana 80 ovih Pravila prekoračena, investiciono društvo bez odlaganja obavještava nadležni organ o iznosu prekoračenja i nazivu pojedinačnog klijenta na koji se prekoračenje odnosi i, ako je to primjenjivo, o nazivu grupe povezanih lica na koje se prekoračenje odnosi.
- (2) Komisija može investicionom društvu odobriti ograničeni period za poštovanje ograničenja iz člana 80 ovih Pravila.

Izračun faktora K-CON

Član 82

- (1) Kapitalni zahtjev K-CON ukupan je iznos kapitalnog zahtjeva izračunatog za svakog klijenta ili grupu povezanih klijenata kao kapitalni zahtjev odgovarajućeg reda u koloni 1 tablice 6 koji predstavlja dio ukupnog pojedinačnog prekoračenja pomnožen s:
 - 1) 200% ako prekoračenje nije trajalo više od 10 dana;
 - 2) odgovarajućim faktorom iz kolone 2 tablice 6 nakon perioda od deset dana od datuma nastanka prekoračenja, raspodjelom svakog dijela prekoračenja u odgovarajuće redove u koloni 1 tablice 6.
- (2) Kapitalni zahtjev prekoračenja iz stava 1 ovog člana izračunava se u skladu sa sljedećom formulom:

$$\text{OFRE} = \frac{\text{OFR}}{\text{EV}} \cdot \text{EVE}$$

pri čemu je:

OFRE = kapitalni zahtjev za prekoračenje;

OFR = kapitalni zahtjev izloženosti prema pojedinačnom klijentu ili grupama povezanih klijenata, izračunat kao zbir svih kapitalnih zahtjeva izloženosti prema pojedinačnim klijentima iz grupe, koje se tretiraju kao jedna izloženost;

EV = vrijednost izloženosti izračunata na način naveden u članu 79 ovih Pravila;

EVE = prekoračenje vrijednosti izloženosti izračunato na način naveden u članu 80 ovih Pravila.

(3) U svrhu izračuna faktora K-CON kapitalni zahtjevi izloženosti koje proizlaze iz pozitivnog viška dugih pozicija investicionog društva nad njegovim kratkim pozicijama u svim finansijskim instrumentima knjige trgovanja koje je izdao dotični klijent, pri čemu se neto pozicija za svaki instrument izračunava u skladu s odredbama iz člana 66 stav 1 tač. 1, 2 i 3 ovih Pravila, uključuju samo zahtjeve za specifični rizik.

(4) Investiciono društvo koje u svrhu zahtjeva za faktor K RtM-a izračunava kapitalni zahtjev za pozicije iz knjige trgovanja u skladu s pristupom utvrđenim u članu 67 ovih Pravila izračunava kapitalni zahtjev izloženosti u svrhu koncentracijskog rizika tih pozicija u skladu s odredbama iz stava 1 tačka 1 član 66 ovih Pravila.

Tablica 6.

Kolona 1:	Kolona 2:
-----------	-----------

Prekoračenje vrijednosti izloženosti kao procenat regulatornog kapitala	Faktori
Do 40 %	200 %
Od 40 % do 60 %	300 %
Od 60 % do 80 %	400 %
Od 80 % do 100 %	500 %
Od 100 % do 250 %	600 %
Više od 250 %	900 %

Postupci kojima se sprečava izbjegavanje kapitalnog zahtjeva K-CON u investicionim društvima

Član 83

- (1) Investiciona društva ne prenose privremeno izloženosti koje prelaze ograničenje iz stava 1 član 80 ovih Pravila na drugo društvo, ni unutar iste grupe ni van nje, niti stupaju u fiktivne transakcije radi zatvaranja izloženosti tokom desetodnevnog perioda iz člana 82 ovih Pravila ni kreiraju nove izloženosti.
- (2) Investiciona društva imaju sisteme kojima se osigurava trenutno obavješćavanje Komisije o svakom prenosu kako je navedeno u stavu 1 ovog člana.

Isključenja

Član 84

- (1) Sljedeće izloženosti izuzimaju se od zahtjeva navedenih u članu 80 ovih Pravila:
- 1) izloženosti koje se u potpunosti oduzimaju od regulatornog kapitala investicionog društva;
 - 2) izloženosti koje nastaju u uobičajenoj namiri platnih usluga, transakcijama u stranoj valuti, transakcijama s hartijama od vrijednosti i pri pružanju usluga prenosa novčanih sredstava;
 - 3) izloženosti koje čine potraživanja od:
 - a) centralnih država, centralnih banaka, subjekata javnog sektora, međunarodnih organizacija ili multilateralnih razvojnih banaka i izloženosti za koje ta lica jamče ili im se mogu pripisati, pri čemu se tim izloženostima dodjeljuje ponder rizika od 0 % u skladu sa čl. od 114 do 118 Regulative (EU) br. 575/2013;
 - b) jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave zemalja koje su članice Evropskoga ekonomskog prostora;
 - c) centralnih drugih ugovornih strana i uplata u jamstveni fond centralnih drugih ugovornih strana.
- (2) Komisija može, u cjelosti ili djelimično, iz primjene člana 80 ovih Pravila izuzeti sljedeće izloženosti:
- 1) pokrivene obveznice;
 - 2) izloženosti investicionog društva prema njegovom matičnom društvu, prema drugim društvima kćerima tog matičnog društva ili prema sopstvenim društvima kćerima, ako su ta društva pod nadzorom na konsolidovanoj osnovi u skladu sa članom 7 IFR-a ili Regulativom (EU) br. 575/2013, pod nadzorom za usklađenost s kriterijumom kapitala grupe u skladu sa članom 8 ovih Pravila ili pod nadzorom u skladu s ekvivalentnim standardima koji su na snazi u trećoj zemlji, i ako su ispunjeni sljedeći uslovi:
 - a) nema postojeće ili predviđene značajne, praktične ili pravne prepreke za matično društvo u vezi s promptnim prenosom kapitala ili otplatom obaveza i
 - b) subjekt finansijskog sektora obuhvaćen je postupcima procjene rizika, mjerenja i kontrole koje sprovodi matično društvo;

Izuzeci za trgovce robom i emisijskim jedinicama

Član 85

- (1) Odredbe iz ovog dijela ne primjenjuju se na trgovce robom i emisijskim jedinicama ako su ispunjeni svi sljedeći uslovi:
- 1) druga ugovorna strana je nefinansijska druga ugovorna strana;
 - 2) obje druge ugovorne strane podliježu odgovarajućoj centralizovanoj procjeni rizika te postupcima mjerenja i kontrole rizika;
 - 3) transakcija se može ocijeniti kao transakcija koja smanjuje rizike neposredno povezane s komercijalnim aktivnostima ili aktivnostima finansiranja riznice nefinansijske druge ugovorne strane ili te grupe.
- (3) Investiciona društva obavješćavaju Komisiju prije primjene izuzeća iz stava 1 ovog člana.

Dostupnost informacija na Evropskoj jedinstvenoj pristupnoj tački

Član 86

- (1) Počev od 10. januara 2030. godine, kada investiciono društvo javno objavljuje bilo koju informaciju iz ovih Pravila, dužno je da tu informaciju istovremeno dostavi i nadležnom organu za prikupljanje iz stava 3 ovog člana, radi njene dostupnosti na Evropskoj jedinstvenoj pristupnoj tački (ESAP), uspostavljenoj Regulativom (EU) 2023/2859 Evropskog parlamenta i Savjeta.
- (2) Dostavljene informacije moraju ispunjavati sljedeće zahtjeve:
- 1) dostavljaju se u formatu koji omogućava izdvajanje podataka, kako je definisan članom 2 tačka 3 Regulative (EU) 2023/2859 ili, kada je to propisano pravom Unije, u mašinski čitljivom formatu, kako je definisan članom 2 tačka 4 te regulative;
 - 2) prate ih sljedeći metapodaci:
 - a) svi nazivi investicionog društva na koje se informacija odnosi;
 - b) identifikator pravnog lica (LEI) investicionog društva, u skladu sa članom 7 stav 4 tačka b Regulative (EU) 2023/2859;
 - c) veličina investicionog društva prema kategoriji, u skladu sa članom 7 stav 4 tačka d te regulative;
 - d) vrsta informacije, razvrstana u skladu sa članom 7 stav 4 tačka c regulative;
 - e) naznaka da li informacija sadrži lične podatke.
- (3) Za potrebe stava 1 tačka 2 podtačka b ovog člana, investiciono društvo je dužno da pribavi identifikator pravnog lica (LEI).
- (4) U svrhu obezbjeđivanja dostupnosti informacija iz stava 1 ovog člana na ESAP-u, tijelo za prikupljanje u smislu člana 2 tačka 2 Regulative (EU) 2023/2859 je Evropski nadzorni organ za bankarstvo (EBA).
- (5) Radi obezbjeđivanja efikasnog prikupljanja i upravljanja informacijama dostavljenim u skladu sa stavom 1 ovog člana, EBA izrađuje nacrt sprovedbenih tehničkih standarda kojima se bliže uređuje:
- 1) dodatni metapodaci koji prate informacije;
 - 2) strukturiranje podataka sadržanih u informacijama;

- 3) za koje informacije je obavezan mašinski čitljiv format i koji se mašinski čitljiv format koristi u tim slučajevima.
- (6) Za potrebe tačke 3 stav 5 ovog člana, EBA procjenjuje prednosti i nedostatke različitih mašinski čitljivih formata i sprovodi odgovarajuća terenska testiranja.

Prudencijalna konsolidacija grupe investicionih društava

Član 87

- (1) Matično investiciono društvo u državi, matični investicioni holding i matični mješoviti finansijski holding dužni su da ispunjavaju prudencijalne zahtjeve koji se odnose na regulatorni kapital, koncentracioni rizik, likvidnost, izvještavanje i objavljivanje podataka na osnovu konsolidovanog finansijskog položaja grupe investicionih društava.
- (2) Matično društvo iz stava 1 ovog člana i sva njegova zavisna društva koja podliježu ovim pravilima uspostavljaju odgovarajuću organizacionu strukturu i djelotvorne sisteme internih kontrola radi obezbjeđenja da se podaci potrebni za konsolidaciju pravilno identifikuju, obrađuju i blagovremeno dostavljaju.
- (3) Matično društvo iz stava 1 ovog člana dužno je da obezbijedi da zavisna društva koja ne podliježu ovim pravilima uspostave odgovarajuće postupke, sisteme i mehanizme koji omogućavaju pravilno sprovođenje prudencijalne konsolidacije.
- (4) Za potrebe obračuna kapitalnih zahtjeva na konsolidovanoj osnovi primjenjuju se pravila kojima se uređuje konsolidacija kreditnih institucija, na način i u obimu koji je primjenjiv na investiciona društva.
- (5) Matično društvo iz stava 1 ovog člana dužno je da zahtjeve koji se odnose na likvidnost ispunjava na osnovu konsolidovanog finansijskog položaja grupe.
- (6) Izuzetno od stava 5 ovog člana, Komisija može, uzimajući u obzir prirodu, obim i složenost poslovanja grupe investicionih društava, rješenjem osloboditi matično društvo obaveze primjene zahtjeva likvidnosti na konsolidovanoj osnovi.
- (7) Obim konsolidacije, metode prudencijalne konsolidacije, način obračuna:
- 1) zahtjeva za fiksne režijske troškove,
 - 2) minimalnog trajnog kapitala, i
 - 3) K-faktorskog zahtjeva na konsolidovanoj osnovi, kao i sadržaj i način dostavljanja podataka za potrebe konsolidacije, bliže se uređuju ovim pravilima.

Izuzete od primjene prudencijalnih zahtjeva na pojedinačnoj osnovi

Član 88

- (1) Komisija može investiciono društvo izuzeti od primjene zahtjeva koji se odnose na regulatorni kapital, koncentracioni rizik, likvidnost, izvještavanje i objavljivanje podataka na pojedinačnoj osnovi, ako su ispunjeni svi sljedeći uslovi:
- 1) investiciono društvo ispunjava uslove da se smatra malim i nepovezanim investicionim društvom u skladu sa ovim pravilima;
 - 2) investiciono društvo je zavisno društvo i uključeno je u nadzor na konsolidovanoj osnovi:
 - a) kreditne institucije, finansijskog holdinga ili mješovitog finansijskog holdinga, u skladu sa propisima kojima se uređuje prudencijalni nadzor na konsolidovanoj osnovi, ili
 - b) matičnog investicionog društva ili investicionog holdinga koji podliježe nadzoru na konsolidovanoj osnovi;
 - 3) investiciono društvo i njegovo matično društvo imaju sjedište u istoj državi i podliježu nadzoru istog nadležnog organa;
 - 4) nadležni organ odgovoran za nadzor na konsolidovanoj osnovi dao je saglasnost za primjenu izuzeća;
 - a) regulatorni kapital raspoređen je na način koji obezbjeđuje adekvatno pokriće rizika na nivou grupe, pri čemu su ispunjeni sljedeći uslovi:
 - a) ne postoje pravne, regulatorne ili praktične prepreke za pravovremeni prenos kapitala ili izmirenje obaveza između matičnog društva i investicionog društva;
 - b) matično društvo, uz prethodno odobrenje Komisije, garantuje za obaveze investicionog društva ili potvrđuje da su rizici investicionog društva zanemarljivi;
 - c) investiciono društvo je uključeno u sistem upravljanja rizicima matičnog društva;
 - d) matično društvo ima većinsko učešće u kapitalu ili većinu glasačkih prava u investicionom društvu, odnosno pravo da imenuje ili razriješi većinu članova organa upravljanja.
- (2) Komisija može investiciono društvo izuzeti od primjene zahtjeva likvidnosti na pojedinačnoj osnovi ako su ispunjeni sljedeći uslovi:
- 1) investiciono društvo uključeno je u nadzor na konsolidovanoj osnovi;
 - 2) matično društvo kontinuirano prati i obezbjeđuje likvidnosnu poziciju svih članova grupe;
 - 3) između matičnog društva i investicionog društva zaključen je sporazum koji omogućava slobodan prenos novčanih sredstava radi izmirenja dospjelih obaveza;
 - 4) ne postoje pravne ili praktične prepreke za izvršenje tog sporazuma;
 - 5) nadležni organ za nadzor na konsolidovanoj osnovi dao je saglasnost.
- (3) Komisija može investiciono društvo koje je zavisno društvo društva za osiguranje ili društva za reosiguranje izuzeti od primjene zahtjeva likvidnosti na pojedinačnoj osnovi ako su, pored uslova iz stava 1 tač. 1, 3 i 5 ovog člana, ispunjeni i sljedeći uslovi:
- 1) investiciono društvo uključeno je u dopunski nadzor nad finansijskim konglomeratom ili u nadzor nad grupom osiguranja na konsolidovanoj osnovi;
 - 2) nadležni organ odgovoran za nadzor na nivou grupe dao je saglasnost.
- (4) Izuzete iz ovog člana odobrava se na osnovu obrazloženog zahtjeva investicionog društva ili matičnog društva.
- (5) Komisija će ukinuti rješenje o izuzeću ako prestane da postoji bilo koji od uslova iz ovog člana.
- (6) Investiciono društvo kojem je odobreno izuzeće dužno je da Komisiji bez odlaganja dostavi obavještenje o svakoj promjeni koja može uticati na ispunjenost uslova za izuzeće.

Test kapitala grupe

Član 89

- (1) Izuzetno od člana 87, nadležna tijela mogu dozvoliti primjenu ovog člana za grupne strukture koje se smatraju dovoljno jednostavnim, pod uslovom da ne postoje značajni rizici za klijente ili tržište koji proizlaze iz grupe investicionih društava u cjelini i koji bi inače zahtijevali nadzor na konsolidiranoj osnovi. Nadležna tijela su dužna da obavijeste Komisiju za bankarstvo i tržište kapitala (EBA) kada dozvole primjenu ovog člana.
- (2) Za potrebe ovog člana primjenjuju se sljedeće definicije:
- 1) „instrumenti regulatornog kapitala“ znači vlastiti kapital kako je definisano u članu 9 ove Uredbe, bez primjene odbitaka navedenih u tački (i) člana 36(1), tački (d) člana 56 i tački (d) člana 66 Uredbe (EU) br. 575/2013;
 - 2) pojmovi „investiciono društvo“, „finansijska institucija“, „preduzeće za pomoćne usluge“ i „povezani zastupnik“ primjenjuju se i na subjekte sa sjedištem u trećim zemljama koji, da su osnovani u Uniji, ispunjavaju definicije tih pojmova iz člana 4.

- (3) Matična investiciona društva, matični investicioni holdingi, matični mješoviti finansijski holdingi i sva druga matična društva koja su investiciona društva, finansijske institucije, preduzeća za pomoćne usluge ili povezani zastupnici u grupi investicionih društava, dužni su da posjeduju najmanje dovoljno instrumenata vlastitog kapitala da pokriju zbir sljedećeg:
- 1) zbir pune knjigovodstvene vrijednosti svih svojih udjela, subordiniranih potraživanja i instrumenata navedenih u tački (i) člana 36(1), tački (d) člana 56 i tački (d) člana 66 Uredbe (EU) br. 575/2013 u investicionim društvima, finansijskim institucijama, preduzećima za pomoćne usluge i povezanim zastupnicima u grupi;
 - 2) ukupni iznos svih kontingentnih obaveza prema investicionim društvima, finansijskim institucijama, preduzećima za pomoćne usluge i povezanim zastupnicima u grupi.
- (4) Nadležna tijela mogu dozvoliti matičnom investicionom holdingu, matičnom mješovitom finansijskom holdingu i svim drugim matičnim društvima koja su investiciona društva, finansijske institucije, preduzeća za pomoćne usluge ili povezani zastupnici u grupi, da drže manji iznos vlastitog kapitala od iznosa izračunatog prema stavu 3, pod uslovom da taj iznos nije manji od zbirnog iznosa zahtjeva za vlastiti kapital koji se pojedinačno primjenjuju na njihove zavisne subjekte i ukupnog iznosa kontingentnih obaveza prema tim subjektima. Za potrebe ovog stava, zahtjevi za vlastiti kapital za zavisne subjekte iz trećih zemalja smatraju se notionalnim zahtjevima koji osiguravaju zadovoljavajući nivo opreznosti za pokriće rizika koji proizlaze iz tih zavisnih subjekata, uz odobrenje relevantnih nadležnih tijela.
- (5) Matična investiciona društva, matični investicioni holding i matični mješoviti finansijski holdingi moraju imati uspostavljene sisteme za praćenje i kontrolu izvora kapitala i finansiranja svih investicionih društava, investicionih holdinga, mješovitih finansijskih holdinga, finansijskih institucija, preduzeća za pomoćne usluge i povezanih zastupnika unutar grupe investicionih društava.

Prudencijalni tretman imovine izložene aktivnostima povezanim s ekološkim ili socijalnim ciljevima

Član 90

- (1) EBA, nakon konsultacija sa Evropskim odborom za sistemski rizik, procjenjuje, na osnovu dostupnih podataka i nalaza Visoke ekspertske grupe Komisije za održivo finansiranje, da li bi poseban prudencijalni tretman imovine izložene aktivnostima koje su u značajnoj mjeri povezane s ekološkim ili socijalnim ciljevima, u obliku prilagođenih K-faktora ili prilagođenih koeficijenata K-faktora, bio opravdan sa prudencijalne tačke gledišta.
- (2) Posebno, EBA procjenjuje sljedeće:
- 1) metodološke opcije za procjenu izloženosti klasama imovine aktivnostima koje su u značajnoj mjeri povezane s ekološkim ili socijalnim ciljevima;
 - 2) specifične rizike imovine izložene aktivnostima koje su u značajnoj mjeri povezane s ekološkim ili socijalnim ciljevima;
 - 3) rizike povezane s gubitkom vrijednosti imovine zbog regulatornih promjena, kao što su mjere za ublažavanje klimatskih promjena;
 - 4) potencijalne efekte posebnog prudencijalnog tretmana imovine izložene aktivnostima koje su u značajnoj mjeri povezane s ekološkim ili socijalnim ciljevima na finansijsku stabilnost.
- (3) EBA dostavlja izvještaj o svojim nalazima Evropskom parlamentu, Savjetu i Komisiji do 26. decembra 2021. godine.
- (4) Na osnovu izvještaja iz stava 2, Komisija, ukoliko to bude prikladno, podnosi zakonodavni prijedlog Evropskom parlamentu i Savjetu.

XVI. ZAVRŠNE ODREDBE

Stupanje na snagu

Član 91

- (1) Ova pravila stupaju na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.
- (2) Primjena ovih pravila započinje od dana početka primjene odredaba Zakona o tržištu kapitala („Službeni list Crne Gore“, broj 16/2026).

Broj: 05/1-156/1-26
Podgorica, 20. 2. 2026. godine

Predsjednik Komisije,
Željko Drinčić, s.r.

